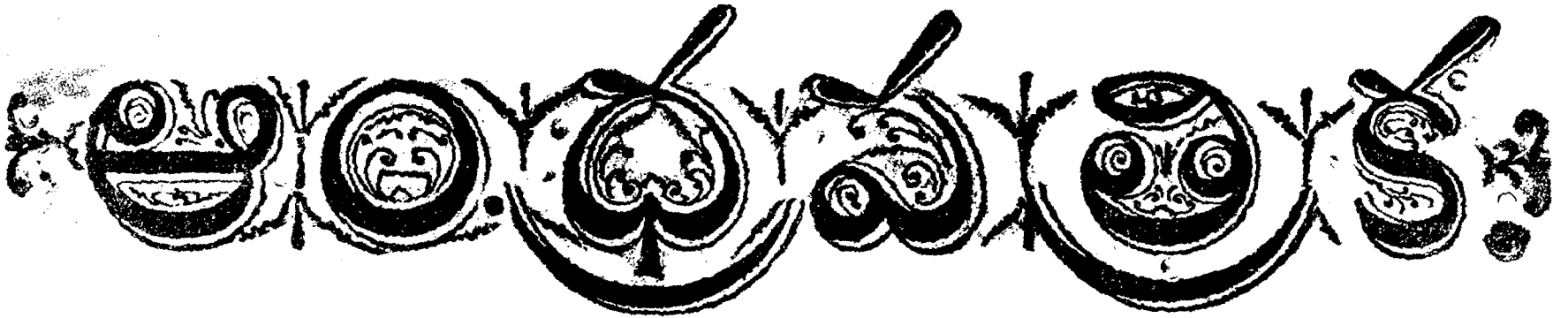

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి వత్తిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము-౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రత్నాక్షి నామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస శుద్ధ పాడ్యమి ౧౩.

No. 66
సంచిక ౬౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గాఢవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాంధ్యపుపొట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే బెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుదు ?

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:— మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8 0
నిండుకాళికోటైందు ఖదర్ వెలుకాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము } అంధ్రవత్తికాకార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆర్థరు చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయుటయు

వట్టెలుతీర్చిన డైమండుగాజులు

8 నుండి 16 వరకులలో తయారగుచున్నది 1 కి వేరారుము 5 వా మహారి రు 10.

బోలు చేతిగొలుసులు

4 నుండి 8 వరకులలో తయారు చేయవచ్చును. తయారుచేసే మహారి బజ 1 కి రు. 14

గెట్టిగొలుసులు

5 నుండి 10 వరకుల వరకు తయారు చేయవచ్చును బజ 1 కి మహారి రు 10, 15 వరకు గలదు.

క్రీ. 172 పుటలుగల అంధ్రమైన మా క్యాటలాగు, 1 కి ధర రు. 1.0.0.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, వయలర్ వలు, చై నాబానూర్, మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణ హైస్కూలు

జగ్గయ్య పేట

తెలపులాభున ఈ కాల 0వ తేదీని తెరవబడును. ఇతర
హాజరుండి వచ్చి ఇచ్చు 4, 5, 6 ఫారములలో జేరువిద్యార్థు
లకు సకముతీయకు తక్కువలేకండ సహాయమువచ్చుటకు
శ్రీ ముక్త్యల రాజాగారు దయతో వాగ్దానము
చేసెను. ఈయనకాశములను వృథాపుచ్చక తగిన విద్యార్థులు
ఈకాల 20 లేక లోగా ప్రవేశ దరఖాస్తులు ఈక్రిందివారికి
పంపుకొనవలెను.

హెచ్ మాస్టర్.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

వీలయిన నులభకైతిని వ్రాయవలెను.

తయారు పుచ్చు ప్రత్యేకము

అంధ్రవత్తికాకార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

14.6.24 తేదీకినివారమునుండి 20.6.24 తేదీ వరకు
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6.15 రాత్రి
8.30 గంటలకు కని, ఆదివారములందు సుధాప్రకాశము 8.15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ ట్టువెండును సీరియల్ ౩
డేనియల్ బూని అద్భుత వైర్లసాహస్యత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 10, 11, 12 వాల్చవారము -
6 భాగములు. (ఫ్రెడ్ థామ్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు
సీరియల్ ౩ రెడర్ ట్రవర్సు కూడ చూడవలెను.)

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దినపు నుడపొందిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీ
నులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
మన్నా, హిందువుల వర్తిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్నె,
ప్రత్తి, పైరాభారముతోమా తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, వీరసాధులకు, వీలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు శేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీరు కల్లుకేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోరనవారు యిక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0.0

మానేజరు:— అంధ్రవత్తికాజీరీమెల్లు,
రెజినాడ, నక్షత్రంబింగు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలల పొట్టి సంజీవి మేహము, నిర్మాక పుష్కలము,
ము, నిశ్శుక్తుక, అతిమాత్రము, వీటిని చూచించి మంచి బలమును,
యోగ్యమును, కాంతిని, వీర్యకృద్ధిని, సంతాపప్రప్తిని కలిగించు
చుకొనవలెను. 2 డబ్బీలను వాడుకు.

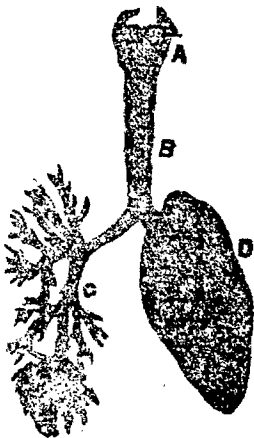
20 కులముల దబ్బి రు. 1.4.0. వి.వి. చార్జీ ౧.0.0.
పి. కె. పి. అందు కంపెనీ,
అయ్యచ్చేర నూరుం పెంజే. (నల్లూరుజిల్లా)

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ ఫ్లుఎన్సా!!!

హాడ్ సన్ను

"యూమెంథాల్ జూబులు" అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికెము, ఇన్ ఫ్లు ఎన్సా" మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును. తయారును రాసియక అటంకపరచును.

"సి లాస్ ఫెట్" "ఆప్రెషియన్ మెడికల్ గెజెట్టు", "డిప్రాక్టివనర్" "మెడికల్ ప్రెస్సు ఆంధ్రు సర్క్యుల్" "మెడికల్ రివ్యూ" "ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్" థెర్లి (ఇండియా) మొదలగు వైద్య ప్రపంచముచే సిఫార్సు చేయబడినది.

కంఠధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది

- ఎస్పరజేటిక.
- వి-క్వాసనాళము.
- సి-క్వాసనాళము యొక్క గొట్టు.
- డి.విక క్యాళోళము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిక్లు దుకాణము లందును వెలుగు దొరకును.

అస్ట్రేలియాలో చేయబడినది, బుడ్డి 1.కి ధర రు 1.2.0.

అన్ని చోట్లలో దొరకును, ఈడిగన తెలుపబడిన బాగా లలో దొరకును.

మెనర్స్ ఎస్. నేకాయి గౌండర్ అండుకో, చెనా బజార్ హాడ్డు. అల్బెక్ అండుకో కెమిక్లును, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:— నైనామహమ్మదు అండుసన్ను 5 మెన్స్ వీధి, బాన్సు, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు సూర్యనిమారుక్

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మానవ దొరకును. కొనువారు సూర్య మాయ్మను గెలుపంపుడు.

కరస్పాకెడ్డు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున న్నాయవలయును —

ఎస్. నారాయణ డి.కంపెనీ, 21, హమ్మం వీధి, బాంబాయి.

ఎల్.కె.టి.కె. వా కెట్టు లాంఛన్

పూర్తి కెట్టు 1కి	2.4.0
చేతురు 1కి	0.12.0
బట్ట 1కి	0.6.0
సి.కె. లెటరు స్ప్రింగ్ టాపు 1కి	1.8.0
హానిబాడి, ప్రోగ్రెస్ గ్రూపు, రింబ. లి.సి.	
చతురశ్కరార్థ దజను 1కి	0.12.0

మినియోలి క్విక్ స్ట్రో

83, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

కావలెను

ప్రతి చోట మా క్యాండర్లను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెనని మిక్కిలి లాభకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు కుంపిన్ షి దరఖాస్తు తెలుపబడును.

Rajavid Sri Ramandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై 17-న తది మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

వనియాల రు 1.కి రు 85.0.0	మొదలు 45.0.0 కంట
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు, వరి
కునుమ తెనాలిని ,, వ 48 గలవి రు 18.0.0	14.0.0
నెల్లూరిని ,, డిటా ,, 16.8.0	17.0.0
డిల్లిని ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8.0	17.0.0
రాగులు రు. 164 బస్తా 1.కి ,, 8.12.0	9.0.0
నవ్వులు ,, ,, 24.0.0	26.0.0

(2) వత్స ధాన్యములు

కందుల బస్తా 1.కి రు 205	రు 11.0.0 రు 12.0.0
నెగలు ,, డిటా ,, 10.12.0	11.8.0
మెసలు ,, డిటా ,, 10.12.0	11.4.0
మినుములు ,, డిటా ,, 12.8.0	18.12.0
ఉలలు రు 164 ,, ,, 9.4.0	10.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రు 1.కి	రు 160.0.0 170.0.0
నెయ్యి వు 1.కి ,, 14.0.0	26.0.0
కొండాపురం నేరునెయ్యి రు 1.కి ,, 60.0.0	62.0.0
యికర ప్రతేకము ,, ,, 55.0.0	58.0.0
నేరునెయ్యి నూనె గానుగ రు 1.కి రు 142	మినుకూనె 185
అముదము నూనె రు 1.కి	రు 160.0.0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు రు 1.కి	రు 210.0.0 215.0.0
కూరపసుపు ,, ,, 160.0.0	165.0.0
మిరప కాచులు (గుంటూరివి) రు 1.కి	రు 80.0.0 112.0.0
గుంటూరుపాచకట్టు నీలిమందు చునుగు 1.కి	రు 45, 50
కాళహస్తి పాచకట్టు ,, ,, 60, 70	
తెలుము రు 1.కి	రు 85.0.0 80.0.0
చింతపండు రు 1.కి	రు 26.0.0 42.0.0

(5) ఇనుము

వట్టలు రఖం రు 1.కి	రు 38.0.0 40.0.0
చదరం ,, 37.0.0	41.0.0
రపుండు ,, 37.0.0	42.0.0

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	రు 78.0.0 84.0.0
బంగారము, తులము 1.కి	రు 25.6.0 25.8.0
నవనము 1.కి	16.8.8
ఇక్రడి రు 1.కి	రు 296.0.0 298.0.0
రంగి డిటా	రు 840.0.0 845.0.0
అస్కా చక్కర రు 1.కి	రు 44.8.0 44.12.0

(7) రంగులు చలిజరైసు

అశక్తపుడు 20 డిగ్రీలు	రు 92.0.0
కొట్టి కుప్పడు డిటా	డిటా
సింహం డిటా	డిటా
4 గురం డిటా	రు 86.0.0

కొటిల్లు ని అర్థ శాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మామిడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగిరి ప్రచురించిన పరిధానమర్మియం చాణక్య దనునామంతరముగలిగినట్టియు కొటిల్లునిచే రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునకులించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో ఇగగల్యము. దీనినాధారము చేసికొనియే కామందకాదులు వారిగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియుద్ధగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పోర్చీస్ కాలముదలి మనదేశములోని రాజ్యము లెటు పాలింపబడుచుండునో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందరికి నది యముఖమైనది. గ్రంథమునుప్రాసినవాడు కొటిల్లుడేనా కాకా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథమందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క పరిధానములను లెవ్వ-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపాధ్యాయులు చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలుగ్రంథము. కాళికొలైండు. ఖరీదు రు 4.0.0 షాశ్చిము.

మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య. మదరాసులోని, విజయనగరం.

త మా పా లు

కా రణ మే మి?

ఉపాధ్యాయుడు:— (బాలంతో) యుద్ధము జరుగుట మికివ్వమాగాదా?

ఒక బాలుడు:—నాకివ్వము లేదండీ.

ఉపాధ్యాయుడు:—బాగున్నది. అయితే కారణ మేమిటో తెప్ప.

బాలుడు:—ఎందుకంటే యుద్ధాలు జరిగితే, మిత్రుల పెరుగుతుంది. నాకు మిత్రులెక్కువంటే కలకాయనొప్పి.

ఇంతేనా?

చెన్నపురి కొత్తగా చూడవచ్చిన నాగిరెడ్డి సముద్రాన్ని ఎన్నడూ చూడలేదు. వీటిలగురు నాగిరెడ్డిని బండిలో పెట్టుకుని బీచికివోయి సముద్రాన్ని చూపించిరి. అంతలేని సముద్రములో ఎట్లా అల్లుల వైకిలేదని నరుగులు గడుతున్నవో చూడుమని వీటిలచెప్పెను. తుదకు సముద్రం బాగుండాయిని నాగిరెడ్డిని వీటిలగా రడిగిరి.

నాగిరెడ్డి:—ఏంబాగులేదండీ. సముద్రమంటే చాలా పెద్దది అనుకున్నాను. ఇంతేనా? ఒక మెలుకెట్లుగూడాలేదు.

చెప్ప నక్కరలేదు

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు:—ఈ నేరకు డిడి వ ర కే ి తు పడియున్నాడు.

మేజిస్ట్రేటు:—ఆసంగతి మిరు చెప్ప నక్కరలేదు. చెనుకటిమారు మాయంట్లో దొంగకనం చేసిందివీడే.

క రి న శి తు

మన్యపుజిల్లాలో మేజిస్ట్రేటు లేనపుడు రిజిస్ట్రార్ ఆవని కామయండెను. ఒక నాడు రాత్రి పదిపదిమంతుండే బై సికిలమీద పోయి తామిదరము నేరముజేసితిమిఒకరికొకరుజెప్పకొనిరి. ఒకరి కేసును మరియొకరు విచారించుటకు ఒప్పుకొనిరి, ముందుగ మేజిస్ట్రేటు రిజిస్ట్రారుగారివై కేసు విచారించి రూపాయి జరిమానా వేసిరి. అంతట రిజిస్ట్రారుగారు మేజిస్ట్రేటుగారి కేసు విచారించి పదిరూపాయిల జరిమానాను విధించిరి.

మేజిస్ట్రేటు:—నాకింత కఠినశిక్షను విధించుటకు కారణ మేమి?

రిజిస్ట్రారు:—ఇట్టి నేరములు చాల సామాన్య మగుచు న్నువి. ఇంతకుముందే ఒక కేసు ఫయిగులయ్యెను. అందుచే ఈ కేసులో కఠినంగా శిక్షిస్తే తప్ప అందరూ భయంగావుండరు.

నగలదొంగతనము

చింతామణి నాటకమును ప్రారంభింపబోవుచున్నార. ఇంతలో "చింతామణి" పాత్రధారి కంపెనీ మేనేజరువద్దకువచ్చి "నా రవ్వలరుద్దులు, ఇలావద్దానము మెల్లో నాన్ను కనబడలేదండీ. పోయినట్టు వోస్తుంది. నేను ఇవ్వాలి వేమం వెయ్యలేను. ఇంకొకరిచేత కేయించండి" అనెను.

మేనేజరు:—నీవు అంతఅజాగ్రత్తగా ఎందుకున్నావు? వస్తువులను ఎందుకు పోగొట్టావు? ఈ వస్తువుక్రింద నీజీతములో రెండురూపాయిలు తగ్గిస్తాను.

అజీర్తం

ఉపాధ్యాయుడు:—(కోపంతో) ఈకోజు పాఠం ఎందుకు చదవలేదు?

బాలుడు:—చదివానుగాని, మరిచిపోయినానండీ.

ఉపాధ్యాయుడు:—నేనిదివరకు చెప్పలేదు, బాగా చదివి జీర్ణంచేసికోవాలెనని?

బాలుడు:—చెప్పినమాట నిజమే. అయితే నాకు చాలా దొబలవంది అజీర్తంగా ఉంటున్నదండీ.

తగినజవాబు

జయలునూపరింటెండెంటు :— (ఖయిదీతో) నీవు చావను బాగా అల్లడంలేదు. ఇట్లా పనిచేస్తే నాకు సరిపడదు. ఖయిదీ:—సరిపడకపోతే నాకు పనే అక్కరలేదండీ. ఈపని లేకపోతే, నాకేం నవ్వంలేదండీ, ఇది నేను కోరింది గాదు.

వీడిఎత్తు?

ఇద్దరు బాటసారులు వంటెవమీద నడచుచుండిరి. మొదటిబాటసారి నీళ్లలో రాయివేసెను.

రెండవబాటసారి:—నీవు వేసినరాయి నీళ్లలో బద్దది. ఇందువల్ల ఒకసంగతి కనిపెట్టాలి. క్రిందించి రాయివేస్తే ఇంత దూరంరాదు. అందుచేతవైసుంచి క్రిందికన్న, క్రిందినుంచి వైడే ఎత్తని రుజువయింది, చూశావా?

ఎవరిమహిమ?

డాక్టరు:—(కోగితో) నీ నిర్దుష్టమందు మీకు బాగా కంటుట్టింది. ఇవ్వకుమీదే చాలాతేటగాకకుడుతున్నార.

కోగి:—అయ్యే, మీరు పొరబడ్డారు. ఈకోటు తొడుక్కంటే, ఎవ్వడూ అట్లాగ కనబడరాదు.

నిరుద్యోగము

ఉద్యోగము చేయజాలనివారు మనవిధి

II

రంగనాయకులు డి.యి.పి. ఆర్కప్రదత్త సి.యస్.డబ్ల్యు.
(నిన్నటితరువాయి)

బిచ్చగాండ్ర విషయము పరిష్కారము చేయుటకు సామాన్య ప్రజల మూఢాచారములు నమ్మకములు అజ్ఞానమే కాక విద్యాధికుల యాలోచనారహిత యభిప్రాయములు కూడ యెదురుపడుచున్నవి. ఇతర దేశములందు విద్యార్జన చేసినవారిలో కొందరు జీవితముఖముల విదవాడి అనుదినము వచ్చు బిచ్చముతో సంతృప్తి పొంది దేశవేషచేయు బ్రాహ్మణ సాత్వికబుద్ధిని భంగము అని పలుకుచున్నారన్న ఇట్టి దరిద్రపుటభిప్రాయ మెంతటికట్టిక మనప్రజల మనస్సునందు నాటుకొని యున్నదో యని అనిపించుచున్నది. తర్వాత మన పాశ్చాత్యబౌద్ధము అయ్యా మీరు బ్రతికించకపోయిన మరేరు బ్రతికించెదరు మీ నందరిని యని యోదాదాపుపల్కులు చెప్పెదరు. మనబిచ్చగాండ్రు ఆమ్యా కొంతమంది మావంటిదరిద్రులు మిమ్ము బిచ్చ మడుగనినో మీ రెవరికి ధర్మము చేయగలరు? అందులకనియే భగవంతుడు మమ్ము సృజించెను" అని ధైర్యముగ ప్రకటింతురు. ఇక మనతాత ముత్తాతలు తమ మనసులతో మీకు తెలియదురా? కొండరా వారికి కాపము పెట్టుకొని యున్నది. ఎందులకు మమ్ము యేడ్చించెదరు? తిన్నే పిండలు తిననే తింటువు. పైగా కాపాలెందుకు తెచ్చుకొనుట ని భయపెట్టెదరు. ఇంతటితో యీపాతము పూర్తికాదు. ఈమధ్య మదరాసు లో పోలీసులు కొంతమంది బిచ్చగాండ్రును గోలకేసినందులకు గా కొట్టినందు పెట్టగా, హిందూ, స్వరాజ్య, ఆంధ్రప్రదేశ్ గొల్లన గోలపెట్టి, హిందువుల సాంప్రదాయధర్మస్వభావమును భంగము, పశ్చిమదేశాలందు ధర్మముచేయు స్వభావము లేదు కాన యట్టిపద్ధతులు సరిపోయినవి కాని మనకు మాడ పని గంతులేవు భయంకరముగ ప్రధానవ్యాసములు వ్రాసినవి. చూచితిరా! మనపెద్దల యభిప్రాయము! ధర్మము చేయు స్వభావము మనసాంప్రదాయసిద్ధము! ఎవరు కాదంటారు? ఐహోషియనుల స్వభావము కాదు! ఎవరు చెప్పిరి? కాని, ఒక్కనిమిషము మన ధర్మముచేయుస్వభావ మెట్టులున్నదో యాలోచింపుడు. ప్రతిగ్రామమున బిచ్చగాండ్రువచ్చుచుండ, వారికొరకై వెనుకకు ముందుకు తిరుగలేక, తిట్టుచు, గొనుగుచు, బిచ్చముపెట్టు మన ముసలముల జ్ఞప్తికి చెచ్చుకొనుడు. వారు పీడించుచుండ, తిట్టుచు, అన్నపెట్టి, వారు తినుచుండి నానాబూతులు తిట్టుచుండ, ఆనిష్టదరిద్రులు గుటకలుమింగుచుంటు తలంపును. బిచ్చగాని జూచిన మొగము చిట్టించులు, చేయిచాచిన వాని జూచిన, అమ్మనాలబూతులు, తలవంచిన వాని జూచిన కాలుమాతులు, ఇవియన్నియు మువరాదు. ఇదియేనా ధర్మముచేయు స్వభావము? ఆస్వభావము మనకు లేదనికాదు నేను తెలుసుట. దానిని పదేపదే కుర్లగించుటచే, అది కుట్టుచున్నది. ఇతరవిధముల, ఈ ప్రజల కష్టనివారణార్థమే, ధర్మముచేయు నవకాశములు కలవు. ఆపద్ధతులనే పాశ్చాత్యులనులించుచున్నారు. అందువలన, సాంఘిక బాధ్యత యేర్పడుటయు, కష్టములందున్నవాని జూచి, విచారించి, సదుపాయముల కల్పింతుమను బుద్ధి హెచ్చుగుండు, సున్నితభావములు, మంచిభావ యలవడుటయు, స్వాత్మాభిమానముగలవారిసంఖ్య హెచ్చినకొలది, భావయొక్క సున్నితము హెచ్చుటయు సాధ్యమగును. కనుక మనతప్పుడభిప్రాయముల, మనయాజ్ఞానమును, మనదురాచారముల బోగొట్టుకొనంతవరకు, క్రొత్త మార్గముల నవలంబించుట కష్టతరము.

అనాధులను గూర్చి మన మెట్టి బాగ్రత్త తీసికొనుచున్నారము? బిచ్చగాండ్రందరినెనే వారిని జూచుచున్నారము నియు. వారిని తిట్టుచు, వారినింధించుచు, వారిని జూచి, కోత గల్గించుకొనుచు, మొగము చిట్టించుకొనుచు, ఏమాత్రము సున్నిత భావములేకుండా ధర్మము మనవారు చేయుచున్నారనియు, సాంప్రదాయసిద్ధమైన ధర్మముచేయు స్వభావము వెలగజెట్టి నట్లు వీరియందు జూపెట్టుచున్నారనియు, నిష్కృతపాతబద్ధులొప్పుకొనక తప్పదు. ఏమద్రాసులోనో యొక, వీరలరక్షణకై యుద్ధివైద్యాలయము కలదు. కుప్పవారికై, అవిటివారికై, స్రుడ్డివారికై మదరాసులో ప్రభుత్వపువైద్యాలయములుకలవు. నిజమే కాని యీయనాధుల నాభిక్షామనకు తీసుకొని వెళ్లి, ఆస్పత్రులందుంచి, బాగుచేయించువా రెవరు? రైలుచార్జీలు పెట్టువారే? పైగా, ఇన్నియంటురోగములతో తిరుగు, వాని

నితరప్రదేశములందు నితరప్రజలయందు ప్రాకారముచేయుటను గాంచుచు, పరిహారకార్యములకేయ మారకొనుచున్నారము గదా! బిచ్చగాండ్రందరు పెండ్లిచేసుకొందురు. ఈ యనాధులు, నాధులగుటకు తప్పలేదు. ఇదియ మన హిందూమతానుష్ఠియ మతతత్వము. ఈదరిద్రులు చిన్నతనముననే పెండ్లిచేయునట్లు యు, విడ్డల వీరకాయపీఠవలె పండులవలె కనుటయు, అంత వారిని, తమగాడివలెనే వస్తువులను మోయుటకు త్రిప్పటయు జరుగుచునేయున్నది. ఈపనిబాలర, బాలికల యడుగుకొనుట యందు తయారుచేయుచు, చిన్నప్పటినుండి పనికివంగి సహములు పెట్టుట, తిట్టుతినట, సత్ములయందు నివసించుట, మురుగుచున్న తిండితినట, ఎంగిలి మట్టలత్రాగుట, ఎంగిలివిస్తరాకుల నాకుట, అశుభముతో సమానమైన సర్వపదార్థముల చేతులతో తాకుట నేర్పుట, అట్టిమానవుల ప్రపంచములోనికి తెచ్చుట జరుగుచు నున్నది. అన్నిరోగములు గల యాయనాధులకు పుట్టుకతో బాండుచున్నారు. ఈవిధముగ, అంత లేకుండా తరతరములుగా, దరిద్రులు వచ్చుచున్నారు. వీరికి వృద్ధిపొందుదుమని గాని, ఒక్కగ్రామమున నివసించుమనిగాని పోలము గృహముసంపాదించుమనిగాని బుద్ధిలేదు. ఆత్మగౌరవము లేదు. పశుప్రాయము, మానవులయజ్ఞానదేవతయొక్క శిశువులు.

ఈ కష్టముల నివారణ చేయుటకు ఏయే బాగ్రత్తలను తీసుకొనవలసినది విచారించవలయును. ఇతరదేశములందు చేమి చేయుచున్నారో చూతము. రైతుపత్రికయందు దొకానొకప్పుడు ఈ విషయముగూర్చి తెలియుంటి. ఇచ్చట ప్రత్యేకముగ తెలుపుటకు వసతిలేదు. కాని యింగ్లండులో బిచ్చమెట్టుట వ్యాధిసమస్తముకాదని ప్రకటించిరి. రెండు: అనాధులనవారందరు, అనాధరక్షణాలయమునకు, రావలయుననియు అచ్చటవారికి, నివాసయోగ్యముగు గృహములందు సకలసదుపాయముల చేయవలయుననియు ఏర్పాటులు గావించుచున్నారు. మూడు: పనిచేయగల్గియుండి, చేయుటకు కామలసంతపని యున్నను, పనిచేయుట కిష్టములేక బిచ్చములేక సాంఘిక రక్షణకొరకు దరిద్రులకు ప్రత్యేకపని పెట్టి ఆపనిచేసిన, భోజనము పెట్టెదమని, నియమపేర్కరించిరి. అంతనిరుద్యోగి కాని, అనాధగాని ప్రతిమానవుడు, పనిచేయుట కిష్టములేక సోమరిగ నుండ నిచ్చయుండునో, ఆతనికి, అనాధరక్షణాలయమునకు వెళ్లిననే గాని, తిండిదొరకునను ఆతే లేదు. అచ్చటనైనను, ప్రత్యేక పని పూర్తిచేసినవెగాని భోజనము దొరకదు. ఆభోజనమైనను సుఖము కల్గించునదిగాక, గొంతుదగిని దుంపలమాట, కనుక, సోమరిగ నుండువానికి జీవితము సాగుదు సరేగదా, భోజనమే దొరకదు. ఇందువలన, పనిచేయ కైగిగిన ప్రతివాడును, బిచ్చగాడనటకుమారు, పనిచేయ సిద్ధమగుచున్నాడు. అచ్చటను 1883 సంవత్సరమునకు పూర్వము మనదేశములోవలెనే ఆర్థిక గౌరవములేని, సోమరిపోతులైన, ఇతరలక్షణములపై నివసింప నిచ్చగల, బిచ్చముపై జీవించుకోతలేని దరిద్రులనేకులు వేల కొలది యుండెడివారు. కాని, పైనచెప్పినవిషయములద్వారా అట్టివారికి మంచిపాతమును నేర్పిరి. ఒక్క పర్యాయము జీవితముకై, ఎప్పుడు కష్టించి పనిచేయని ఆవేలకొలది సహా సులు పనిచేసి జీవించ ప్రారంభించినవిమ్ముట, క్రొత్తజీవిత మంతకష్టమైనదికాదని విదితమగుచుండెను. అంత క్రమముగా, ఆత్మ గౌరవము హెచ్చుటయు, ఎన్నికష్టములుపడియైన స్వతంత్రముగా జీవనోపాధి కల్గించుకొనవలయుననుబద్ధి వాడముటయు, అందువలన, సోమరులై అనాధరక్షణాలయమునకు శరణుజొచ్చు వారిసంఖ్య తగ్గుట యు తటస్థించెను.

ఇక ముందుచెప్పబోవువిషయములందు పైనతెలుపబడిన పద్ధతులుగాక మరి యొకతరపద్ధతుల 'నిరుద్యోగి' రక్షింప ఇంగ్లండు దేశమునులించుచున్నది తెల్పెదను. కనుక, ఇప్పటికి, మనవిషయమునకు సంబంధించినంతవరకు మాచితిమి. కాని ఇప్పటికిని ఇంగ్లీషుపద్ధతులు, పూర్తిగలవంతముగ, లాభకరముగ, కష్టరహితముగ లేవని తెలుపవలయును. ఆపద్ధతులగూర్చి తెలుపవచ్చు దీర్ఘముగ నాలోచనలు విచారించవలసినవి.

మనదేశమున, మన మేమి చేయవలయును? ఇంగ్లీషు వారికిగాని, మరేయితర యూరపుఖండవాసులకు గాని లేని పరిస్థితులు మనకున్నవి. మనబిచ్చగాండ్రలో, కులములకు కులములు ఆశ్రయించుచున్నవి. మరియు, కొందరుబిచ్చగాండ్రు, మతవిషయములందు కొంతసంఘనన చేయుచున్నారు. ఇట్లని మనపూర్వచారపరాయణులు బ్రాహ్మణులగూర్చి పల్కెదరు. మనభట్టాజులు తాము కమ్మ వెలమ, రెడ్డికులములవారికి కైంకర్యములు తెలుపవలయునందురు. దొమ్మరవారు తాము గారడీల చేసెదమనియు, బుడబుక్కలవారు తాము భూతముల

తోలివేసెదమనియు, కొయ్యలవారు, తాముమూలికల దెచ్చి, జేవధములుగా, పాముకాటుకు, తేలుకాటుకు, అమ్ముచున్నారమనియు, పాములవారు విషజంతువుల పట్టుకొందుమనియు, బండవారు తాము ఎలుకలు, పిల్లలు, పిల్లలపిల్లలను తొలగింతుమనియు, బైరాగులు తాము మంత్రములు పలుకుచు, కాశీరామేశ్వరకళల తెచ్చుచు, మతప్రచారముచేయుచుండుమనియు, ఈవిధముగతమకష్టమువచ్చినట్లు పలుకుచును. ఈసోదరులన్నుస్వామి లనేకులున్నారు. వీరంతరికి సమాధానమువచ్చు తిచ్చట సాగును. కానియొక్కవిషయమిచ్చట తెలుపవలసినది. ఒకప్పుడీకులములవారు ప్రత్యేకప్రత్యేకసాంఘికసేవలను ప్రత్యేక కారణముల ననుసరించి చేయుచుండవచ్చు. ఒకప్పుడు, వీరందరిప్పటివలెకాక, ఆత్మగౌరవముగల్గి, సాంఘిక సంస్థలందు, సంపాదించుచుండు ప్రత్యేకనియంతిసానముల నలంకరించి, ప్రతివత్సరము నియమితకాలములందు తమ ప్రత్యేక సేవలను సంఘమున కొనర్చి, తగు ప్రతిఫలమును పొందుచుండవచ్చు. కాని యిప్పుడు వారి ప్రధానవృత్తి సాంఘికసేవ చేయుటకు మారు, సాంఘికపీడారై, బిచ్చ మెత్తుకొనుచు, ఆత్మగౌరవము గోల్పోయి, నీచపుస్తభావము గొని, సంఘమునకు చేరవురుగలై యున్నారన్న కోపపడ నవసరము లేదు. సత్యమును మునుగుపదచు తెందులకు" చల్లని పల్కు లెండును.

అట్లని త్వరపడి, అందరి నొక్కసంపుగా జేర్చి మార్పు కల్గింపఁ బ్రయత్నించు టుప్రవృత్తకారము. బ్రాహ్మణులందున్న బిచ్చగాండ్రు, భట్టాజులందున్న బిచ్చగాండ్రు చదువుకొన్నవారు ప్రపంచముగూర్చి యజ్ఞానమునందున్నను, మంత్రముల పద్ధతుల ధారాళముగ వర్ణించుకై కల్గియున్నారు. పైగా వారిని, తదితర, విద్యారహితులను బిచ్చగాండ్రుతోకల్పి, కష్టనివారణ చేయవలయునో, సాంఘికసంస్కారముగా నున్న కొలది బ్రాహ్మణులకూడా, తమసోదరులకై, మనల వెదికింతురు. అది యుగాక, అట్టిపద్ధతుల నలంబించుటచే, దేశము నష్టపడుచున్నది. బుద్ధిచాకచక్యము గల్గివీరిని చేతులతో కట్టించి పనిచేయమనుటచే, ఫలితము తక్కువయగుదా! కాన చేయవలసినదేమి?

తరువారే, బైరాగులు వెచ్చెదరు. వీరందరు, చాలావరకు తెల్వికల్గిన, చురుకుతనము కల్గినవరు. ఆచారముగా పాటలు కీర్తనలు వర్ణించుచు, ఎప్పుడు చదువురాకపోయినను, విద్యానింతులమున వాతావరణముందు పీరుండుటచే, వీరినికూడ, వెంటనే కాయకష్టము చేయు మానవులు భావ్యముకాదు. దొమ్మరవారు, బుడబుక్కలవారు, కోయ, బండవారు, ఇత్యాదిగాగతవారు, దేశద్రవ్యములు దొంగస్వభావముకలవారు ధైర్యసాహసములు కలవారు. బాహు బలము కలవారు. వీరందరిని కొన్ని ప్రదేశములందు ప్రత్యేక 'సెటిల్ మెంటులు' లేక 'ఆశ్రమములు' దుండుచుండు, అచ్చట వీరికి 'సాగన, సర్కసు, మెస్సేజము' ఇత్యాది విషయముల నేర్పుట మంచిది. ఎంతవరకు, వీరందరు, అడివులయందు బుట్టిమెనునవారగుటచే, ఒక్కపరి నాగరికత జెందినప్రదేశములందు, ఎలకాలములందరి వీరికి బుద్ధిమాంద్యము కల్గును. కనుక, అడివుల దగ్గరలో, వీరిని శ్రమముల నేర్పరచుటయు, తనంతవరకు వీరికి క్రమముగా, అభివృద్ధి సక్రమముగనుండుపనుల నేర్పుటయు, వీరిలోనుండి విద్యాయులుగా కొందరిని తీసికొనుచుండుటయు మేలు.

ఎలుకల, ఏనాడుకులములవారికి, చెంచు, కోయకులముల వారికి ఆనందముగనవచ్చు డెల్ల "ఆశ్రమములు" వారివారి వృత్తులకు సంబంధించిన విషయముల తెల్పుచు, వారివృత్తికి లాభకరములగు సౌకర్యములనే కూర్చుచు, వారిని సాంఘికసేవలందు తయారుచేయుట యుత్తము. ఈవిషయముగూర్చి తాత్వేష తీసిగొనవలయును. ఎందులకన, ఎలుకలవారు బాట్టుల, జల్లుల నల్లులలో చాలమరుకుతనముచూపెట్టుచున్నా. వీరిని మేడలనులై సాభాగ్యనంతులుగ జేయుభారము సంఘముపైయున్నది. ఏనాడు లమితరైత్యముకలవారు. దొంగలనుండెరక్షించుటకు కూలీలుగానుండుటలో మెళకువకలవారు. వారిమగ్గరి మంచి కట్టుబాటులుమాడకలవు. నెల్లూరుజిల్లాలో వారభిన్నద్విత్వరీతిగ నొందుచున్నారు. కాన వారికి పరిశోధకశక్తి హెచ్చుగాలదుగాన, వారినుండి, వారికి విద్యగడిపిన పిమ్మట, పోలీసువర్గములోనికి కొంతమందిని తీసికొనవలయుమియు మంచిచెలి తోచుచున్నది. చెంచువారు, కలపవ్యాపారమునందు మంచి పేరును గణించుచున్నారు. గోదావరిజిల్లానుండి, కోటప్పకొండ తమనాళ, నెల్లూరుచుకాణములవరకు పీరువచ్చుచున్నారన్న విద్యాపార్థమతలే నేరుగాజెప్పవలయునా? తరువారే, భట్టాజులందుకు యొక్క యాడవులు, సంధిగాను, మనోనందీయడవులు, పెట్టుమాగాని భూములుగా చేయబడవలయునన్నగాని, ఆయనవుల

సంపదలవృద్ధిచేయవలయునన్నగాని, చెంచునారలవంటి యువ యోగసంఘసేవకుల మరొకరుండరు. కనుక వీరి ప్రత్యేక ఆశ్రమములం దాయవృద్ధులందఱియు, ప్రత్యేక పాఠశాలలవ్వారా వీరికి, అక్షరలక్షణములు, వ్యాపారలక్షణములు చెప్పి, నాగరికతనల నడవచుచి, గోచులనుచుచి, సత్ప్రములనుధరించునట్లుచేసి, వారికి సహకారసంఘములయొక్క, పరపతిసంఘములయొక్క లాభములచేసి, వృద్ధిపరచునను. తమవారే, కోయవారు, నవమూల కలగూర్చి యుద్ధియముగా విషయముల తెలుపగల్గుటయేగాక, వైద్యునందఱులైన జ్ఞానము వారియొద్దెక్కువమంది కలిగియు నున్నది. వారికి, ఆయుర్వేదముగూర్చి, వారి యాశ్రమములందు చేస్తున్న, వారికి తలపెట్టినవిషయముల ఆయుర్వేదకాస్త్రమునందు చేర్చి సంఘములకు లాభము చేయవలెను. ఇటుల ప్రత్యేకములనుల వారికి సంఘములవారికి ప్రత్యేకవసతుల ద్వారాయే సంఘసేవ చేయవలెను. ఇతర నేతములనుండి మాగ్గుల దెలిసికొనుట లి ముఖ్యము. కాని ఆశ్రమలలోపుటల వారి జాగ్రత్తగమము టవనరము. ఇంతవంటికిన్ని యాశ్రమములు స్థాపించుటకు గమములేనిచో వీరిలో హెచ్చుమంది, కొండలయ అక్షరలక్షణ రలో నుంచువారే కాన, కొన్ని యాశ్రమములందు, ప్రత్యేక వసతులందు ప్రత్యేకసంఘములవారి నుంచి, భవనప్రమును తగ్గించునట్లు. కాని, జాగ్రత్తగా యీ విషయముగూర్చి యాలోచింపమొదలుట ప్రథమకర్తవ్యము.

ఇంతవరకు, Professional Beggars లేక జీవిత లక్షణముగా విచ్చుమెత్తుట, వైకొన్న విచ్చుగాండ్రు, విచ్చు పెత్తులకుమారు మరొకపని చేయగోరుచో, ఏయేవసతులు వారికి సంఘముకల్గింపవలసినది విచారించితిమి. విచ్చుమెత్తుట, న్యాయవిద్య మని చట్ట మేర్పరచినను, ఈ విచ్చుగాండ్రు, మరొకపనిచేయ నిష్టపడనిచో చేయవలసినది యేమి? బ్రాహ్మణులు, భట్టాజులు వైరాగ్యులు తప్ప, మిగిలినకులముల వారి విచ్చుగాండ్రును, ప్రత్యేక, కష్టముగల్గించు పనిని, ఆ యాశ్రమములవద్దపెట్టి ఆపని చేసినవిషయమునే వారికి భోజనము పెట్టవలయునని, నిర్ణయింపవలయును. అంత నాల్పదినములు నరములు తెననట్లు పనిచేయునప్పటికి, ఆచరిగింతు, కష్టపడి న్యాయమాగ్గును గణించు చిట్టిగవ్వతో, ఇతరము, సముగాడనితోను. అంత వీరినుండి విచ్చుగాండ్రు తగ్గింప వీలగు, న్యాయవిద్యమని, విచ్చుగాండ్రుగూర్చి ప్రకటించుటయే కాకరి ప్రతిపాటిను, గామమునసలు, ఎట్టివానికి, విచ్చుగాండ్రు నరెట్లు చేయు యధికారిమిచ్చు టగత్తము. అప్పుడే, విచ్చుమెత్తుట నాప, పొనును. ఇక, బ్రాహ్మణ, భట్టాజులు, వైరాగ్యుల గూర్చి యేమిచేయవలయును? ప్రత్యేక కళాశాల నేర్పరచి, అచ్చుల వారలకి తనవిద్యగరచి, అంత ప్రపంచమున స్వతంత్రముగ జీవనోపాధి సంపాదించుకొన వారి కోరుటయే సులభముగను, లాభకరముగను కన్పట్టుచున్నది. అంత, వారినుండి యుపాధ్యాయులు, గుమాస్తాలు, కవులు, కాస్త్రజ్ఞానులు అనేకులుగా వెలువడుటకుసాధ్యము. ఈవృత్తి కిష్టములేక, స్వతంత్రముగా జీవించునెంచినవారట్లు చేయనొప్పు. కాని వారు విచ్చుమెత్తడంబ్రయత్నించుచో, వారికి, ఇతరుల కుపయోగించిన పద్ధతులతోడనే పురాణము పెట్టవలయును. వైసచెప్పినప్రత్యేక నివారణపద్ధతులం దనేక మార్పులకలుగజేయవచ్చు. కొన్నితప్పు లదిద్దవచ్చు. మూలనూత్రమును గమనించి, కులములట్టి, ఇదివరకున్న వారలారితో కేసనసరించి, పరిహారమార్గముల నవలంబించ వలయునను నూత్రమును గమనించినంతవరకు, ఎన్నిమార్పులను చేసినను ఫలవాలేదు.

ఇక యనాధలవారి సేమిచేయవలయును. 1. ముసలివారున్నారు. వారికి బిడ్డలులేరు. లేదా వారిబిడ్డ లమితబీదవారు. లేదా, వారులొక కఠినవృద్ధులు. 2. తరువాత, తల్లితండ్రులు లేని పసిపిల్లలు, బాలబాలికలు కలరు. 3. పనిచేయలేక, ఆదాయములేక, నిస్సత్తువకడ్డి, వయస్సునందున్న యనాధలకలరు. 4. మనదేశమునందు, బాల్యమునందే భర్తల బోగొట్టుకొనిన వితంతు లనేకులున్నారు. వారి కొక్కొక్కప్పుడు బంధువుల ద్వారా గాని, స్నేహితుల ద్వారా గాని సహాయమురాదు. తోడునడ లేకపోవును. 5. మంటి, గ్రుడ్డి, చెవిటి, తొట్టిగల యవిటిదగ్గర లెందరోగలరు. 6. కష్టభోగము, ఇతరయంట్లు రోగములతో, అమితముగా బాధపడుచు, పనిచేయలేక, జీత నోషాధి లేక, మందులనుగొన్నున కేకలేక మరెందరోగలరు. మనది జేడిచేతను అగుటచే ఇట్టి నిరాశ్రయలసంఖ్య హెచ్చుగ నుండు. వీ రందఱుగూర్చియే జాగ్రత్తలను వైకొవలయును.

ప్రతిగామోద్వోగము నిట్టిదురవస్థలం దున్న ప్రజలగూర్చి జ్ఞానోద్ధునకు వెంటనే తెల్పుచుండవలయును. అంత వీరిలో ప్రథమ నాల్గవరకులవారిని అనాధకరణాలయములందు,

ప్రత్యేకవసతులం దుంచవలయును. అచ్చుట వీరి కన్ని సదుపాయమును కల్గించుటయే కాక వారి కాత్మగౌరవమును బోగొట్టుటకు మారుగా, ఆత్మగౌరవాభివృద్ధి కల్గించి, వారికి చేయబడుచున్న నేవ్యధర్మముగాకాదనియు, సాంఘిక బాధ్యతయే యనియువారికి నచ్చజేప్పుచు, వారికి నేవచేయు యుద్వోగం లధికారమువహించుటకుమారు, అచ్చటియనాధలను గౌరవముగ జూడవలయును. ఐదు, ఆఱుతరగతులకు తేరిన ప్రత్యేకవైద్యాలయములం దుంచ వలయును. అచ్చట వారి కన్ని సౌకర్యముల గల్గించి, వారిరోగముల నివారణజేసి, వారి కాశోగ్యము కలుగజేసి, సత్తువను కల్పించి, వారిని సుఖమతులుగా చేయవలయును. తరువాత, అట్టి నిరాశ్రయలకు 'Sterilisation' నపుంసకత్వమును కల్పించి, వారిద్వారా, అట్టి నిరాశ్రయల కొత్తగా పుట్టి సంఘమునకు బరువు కల్గించునంతా చేయుట ధర్మము. సాధ్యమైనంతవరకు, వారిని పెండ్లి చేసికొన నీయగూడదు. అసలు జరుగుచున్న దేమను అనాధయై, తినుటకు తిండిలేని, త్రీ అట్టి కష్టభోగిని పెండ్లాడి, వాని ద్వారా బిడ్డల గనుచు, జీవనము పోసి కొనుచుండును. ఈ పద్ధతిని ఆపవలయును. ఇంతవరకు, దీర్ఘము గ ఈ విషయముగూర్చి విచారించితిమి. కాని, చివరకు ముఖ్యముగ తీసికొనవలసిన జాగ్రత్తలను, ఒక్క-పేజీతో ముగించితిమి. అందువలన, వానిని, నిర్లక్ష్యముగా జూడరాదు. వైగా, ఆపేతన్నరయే, వ్యాసమును జీవము. అది లేనిచో లాభమేలేదు. కాన చదువరులు జాగ్రత్తగా విచారించుట మేలు. 'విచ్చుమెత్తుట న్యాయసమ్మతముకాదు' అను చట్ట మేర్పరచు టగత్తము. 'విచ్చుమెత్తుట వానిని కొట్టునకు పంపవలయునని యేర్పరచు టవనరము. తరువాత, ధర్మముచేయ గోరు సంపన్నులగూర్చియు, ధర్మము జేయు వలవాలుల గూర్చియు, అసాంప్రదాయముల నెట్లు సంఘోపయోగముకై యుపయోగింపవలసినో, మరొక్కప్పుడు దీర్ఘముగవిచారించుట.

పోదనూరున మై అంతరించుట

సమ్మెదారులు పనిలో ప్రవేశించుచున్నారని

సేలంబోకూడ సమ్మెదారులు పనిలో చేరవచ్చును సేలం, 16 జూను:—పోదనూరులో సమ్మెఅంతరించిన నియు, వ్యవహారములు తగ్గిరిని పరిష్కరింపబడెననియు, సమ్మెదారులు యీసాయంకాలమున పనిలో ప్రవేశించుచున్నారనియును, దాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారి కిప్పుడే పోదనూరునుండి తిరిగివార్త వచ్చెను. సేలం సమ్మెదారులు కూడ పనిలో ప్రవేశింపవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

యస్. వి. రైల్వే ఏజెంటు కఠినతలను విచారించుట కోయంబల్లూరు, జూను 15:—సౌతిండియన్ రైల్వే యేజెంటు టి. సి. స్కాట్ గారు పోదనూరు డిస్ట్రిక్టు లోకో సూపరంటెండు లేనాల్పగారిని కలిసి మాట్లాడుటకు రమ్మని కలు రంపెను. ఈయన తిరుచనాపల్లికి బయలుదేరక పూర్వము వెంకట రమణ అయ్యంగారు, యస్. యస్. రామస్వామి అయ్యంగారు, కె. యస్. రామస్వామి అయ్యంగార్లతో మాట్లాడిరి. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవు ననుసరించి కలెక్టరు వర్మనుగారు సమ్మెపరిస్థితులను విచారించుచున్నారు. కార్మిక సంఘాధ్యక్షుడు మహమ్మద్ యిస్మాయీలు ముయిద్దరితో కలిసి మెట్టుపాలయం మెయిలుబండిమీద తిరుచినాపల్లిలో స్కాట్ గారిని కలిసికొనుటకు వెళ్లెను. కార్మికప్రతినిధి వర్మనువారు ను ఏజెంటును సేమ కలిసికొందురని అనుకొనుచున్నారు. నిన్నుమధ్యాహ్నము బండిలో రైల్వేపోలిను సూపరంటెండు లవులూక్కుగారు కూడ తిరుచినాపల్లి వెళ్లిరి. ప్రకృతపటములనుండి వచ్చిన రయిల్వే పోలిను చారు చాలమంది సేమ తమతమ యూజ్ కుపయోగిరి.

ఉదకమండల హతావరణము

ఉదకమండలము, జూన్ 16:—వారముదినములనుండియు విచ్చట వర్ష పుముబ్బులు అధికముగా నున్నవి. ముసురుపట్టి బొమ్ములు తిరుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

హోరమును రైల్వే ప్రమాదము

ఉదకమండలము:—రైల్వే సాముగిని, పనివారిని తీసి కొనిపోవుచున్న ఒకరైలుపెట్టె 'హిల్లుగ్రోపు' అడ్డెక్కి గల మధ్య నొకములుపు దిరుగుచుండగా పెట్టె ఒరగి అందులో నున్నవారిని క్రింపపడవేసెను. అందుచే రైల్వే పి. డబ్ల్యు. డి. గణపతి అయ్యరును, కుంట్లమరకయ్యరు అను మరెయ్యకడును, ఒకగాంగుమేస్త్రీయు తీవ్రమనుడెబ్బలు తిని వెంటనే హోం చిరి. పెట్టె రైలుపట్టాలనుండి రైల్వేపోలేదుగాన, మార్క్సున కెట్టి యభ్యంతరమును గల్గినపడుండ వైదమనను వచ్చి చేరెను. ఈవిషయము శనివారమున సంభవించెను. (ఆ. ప్రె.)

బండ్లునడచుచున్నవి

జూన్ 16:—యేర్పేడువద్ద మార్గము సరిచేయబడినది. నేటినుండి బండ్లు సరాసరి నడుచుచున్నవి: అని పాకాలనుండి ట్రాఫిక్ సూపర్వైంటెండు మాకు తిరిగిచేయుచున్నాడు.

వర్ణభేదములుగల ఆంధ్ర కాథలికుల విద్యార్థులు

వర్ణభేదములు లేనివారితో భోజనముచేయమని చెప్పి వెడలిపోవుట

తిరుచనాపల్లి, జూన్ 15:—కాథలికులవర్ణభేదముల పోట్లాటయైన తరువాతకూడ తిరుచనాపల్లి సెంటుజోస్సెప్తకళాశాలయొక్క భోజనశాలలో వర్ణభేదములేని విద్యార్థులతో కలిసి భోజనము చేయవలసిన యవసరము గల్గుటచే ఒకడజను మంది వర్ణభేదములు గలిగిన ఆంధ్రకాథలికుల విద్యార్థులు రెక్కరుతోను తక్కినవిషయవారితోను చెప్పుకొనినను నిష్పా మగుటచే ఆవరణములను వదిలిపెట్టి వెళ్లిపోయిరి. వారిలో కొంతమంది వారియిండ్లకు వెళ్లిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

నూతన మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాల

ప్రారంభదినమునకు సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారు తాలేదు

ఉదకమండలము, జూను 16:—సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారిభార్యకు ఎక్కువ జబ్బుగానుండుటచే నూతనమహమ్మదీయోన్నత పాఠశాలయొక్క ప్రారంభదినమునకు చెనపుట వచ్చుట వారు మామకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి-విల్లిపురంయినుపదారినిరద్దాణము ప్రస్తుతము ఆపివేసిరి

తిరుచనాపల్లి, జూన్ 15:—ఇదివరకు మంజూరు చేయబడిన అంచనా (120 లక్షలు) కను, సవరణచేయబడిన అంచనా (సుమారు 225 లక్షలు) కను భేదముండుటవలన తిరుచనాపల్లి-విల్లిపురం యినుపదారిని తిరిగి తెలియజేయవరకు ఆపి వేయవలసినదని రైల్వేబోర్డువారు యుత్తరవునిచ్చిరి. మాడు సేలయిన తరువాత యీపనిని తిరిగి ప్రారంభింతురని అనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద, సిద్ధధర్మవైద్య పాఠశాల, గుంటూరు

ఇంగ్లీషు తెలిసి ఆంధ్రవిద్యా పాండిత్యమును గలిగి 18 మొదలు 25 సంవత్సరముల వయస్సుకు మించవుటువంటి సత్ప్రవర్తనగల ప్రతిస్త్రీ పురుషులు మతవిచక్షణలేకనే మా వైద్యపాఠశాలలో నుచితముగా వైద్యవిద్యబడయవచ్చును. విద్యార్థులుగా నుండగోరువారు దరఖాస్తులను 1924 సంవత్సరజూలై 5 తేదీలోగా ఈదిగువ ఆడ్రస్ కు చేరులాగున రిజిస్టరు పోస్టు ద్వారాపంపుకోవలయును. పాఠశాల జూలయి 21 తేదీన తెరువబడును. వివరములను గోరువారు ఒక్క-ఆణా పోస్ట్ పేజ్టాంపు ను పంపుకోవలయును. గుంటూరు } వైద్యరత్న వి. పి. రాజు, 9.6.1924 } యల్. సి. పి. అండు యస్. యమ్. బిరు. డిస్పిపాల్ ఆంధ్రఆయుర్వేద సిద్ధివైద్యపాఠశాల.

ఆదిద్రావిడ మహాసభ

తిరుచనాపల్లిలో నేడు సమావేశమగుట

గౌ. సర్. వ. పి. పాత్రో అధ్యక్షోపన్యాసము

నేడు తిరుచనాపల్లిలో సమావేశమైన ఆదిద్రావిడ మహాసభ కార్యక్రమము గౌ. సర్. వ. పరశురామ పాత్రో గారి అధ్యక్షోపన్యాస సారాంశమును ప్రకటింపబడుచున్నది:-

నిన్ను జాతి సమస్య

నిన్ను జాతి సమస్యను చాలా పురాతనమునందీయు పురాణములవాటినుండియు గలదు. ఆ పురాణములలో జాతియొక్క ఆ క సాంప్రదాయములు పూర్తిగా నుల్లంఘింపబడినవి. జాతి వ్యత్యత గాక గుణకర్మలనుబట్టి యుండునని భగవద్గీతలో తెల్పబడినది. బ్రాహ్మణ వైశ్య కూడ్రులకు వారివారి ధర్మములబట్టి జాతి యేర్పడినది. కావున హిందూసంఘమునందు నిన్ను జాతు లని నీచముగా జూచుట కాధారము లేదనియును లేవు. మహా ప్రజ్వలంధరుని జాతి ఆచారములను బాగుగా ఖండించిరి. బుద్ధుడు సర్వసమత్వమును బోధించెను. బ్రాహ్మణమతము చాలకాలము అడుగంటియింపబడినది. బౌద్ధమతము చాల కాలములు వ్యాపించి విస్తరించియుండెను. మరల బ్రాహ్మణ మతకర్మల ఆచారములు వచ్చి ప్రచారముగాంచెను. మరల పిదప చాలమంది మహాత్ములు బుద్ధునిధర్మముల కొంతకాలమువరకే ప్రవర్తించగలిగిరి. మహాభక్త కామ్రమణి చలిధర్మములు పురాణములందు వ్యాఖ్యానము చేయబడి జాతిమతభేదము గట్టిగ సాపింపబడినది. జాతిమతభేదము లేర్పడి యెక్కువ తక్కువలు వచ్చి తోడివారలను క్రూరముగా జూచుచుండుటను శ్రీరామానుజ ఆశ్వాసములు, గురు నానక్, తుకారాం, శ్రీచైతన్య మున్నగువారు అధిష్టించిరి. ఒకప్పుడు కామ్రమణి సతి, మనుష్య యజ్ఞముల నంగీకరించెను. నిమ్మలవనపాదయులుదానినినిమ్మిరి. దక్షిణ దేశములో భక్తిజ్ఞానమార్గము లభింపదుగా చెలిసియుండిన ఆశ్వాసములసాంప్రదాయముల జూచినయెడల వారు నిన్ను జాతులనుండి యుద్ధవిందినవారనియు, ఆత్మకైగ్రహణ కర్మలవలన వారియెడ అందఱకును భక్తిగల్గెననియు తెలియును. తమిళమత గ్రంథకర్తలు అందఱును నిన్ను జాతులవారే. ఇట్టి మహాత్ములు ఉద్ధవించిన నిన్ను జాతులను పంచములు, అస్పృశ్యులని యేజాతిలో భేదమునందీయిరి. కాని జాతి హిందువు యీ పంచమునిచే పోలముపంతు పనులుచేయుచు కొనుటకును, పశులకాయించుటకును, నిషేధింపలేదు. ఈనిన్ను జాతులను కుటుంబములు కుటుంబములుగా భూముల కంటకట్టి యెట్టిసామ్యతత్వము లేకుండ దాక్షిణ్యములో నిస్సహాయులుగ వదిలివైచిరి. ఈనిన్ను జాతి సమితి గురుస్వయంభూత కైగ్రహణ, హోలియ, మాదిగ, మాల, పల్లార్, పరియక్ తరగతులవారికి తెలియుచున్నది. ఆదిద్రావిడులను వారు ఇండ్లలో కూర్చుంటున్నచో కరుణగ నుండుట. పంచమునిగాని, ఆదిద్రావిడునిగాని భేదవిధముగా జూచుట హిందూ కామ్రమణులలో సాధారమైకడనులేదు హిందువుల సాధారణతత్వముచేతనే వారట్లైరి. అస్పృశ్యులని ఒకదోష మహోపనిషత్తులు వలనవారుసంఘములో నెట్టివిద్యాభ్యాసములేని దరిద్రులుగావలసి వచ్చెను. ఈదోషమును భగవంతుడు చాలకాల ముండినీయజాలడు. భగవద్గీతలో 'ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగయుగే' యని చెప్పియున్నాడు. అంగవిద్యతోను, క్రైస్తవ ప్రచారముతోను, ఆర్య, బ్రాహ్మ, దివ్యజ్ఞాన సమాజములవలన కొంతమాత్రముగ, నిన్ను జాతులలోనే పభోధముగల్గెను. అంగ విద్యతో పాశ్చాత్యసాగరకత జ్ఞానము గల్గి మన భావములందు మార్పుగల్గెను. నూతన భారత మేర్పడినది. ఈజాతి యిన్ని ముగిసినది హిందూ యుండుటవలన దేశమునకుగలయుద్ధరమును అధునికబుద్ధియు తన దేశమున దెల్పెను. జాతివారలమన నీకై వైతిక భావము మార్పుకొనినదిగాని నిన్ను జాతులు బాగుపడదు. నిన్ను జాతులలో గూడ స్వయంసహాయము, ఆత్మగౌరవము ఆభివృద్ధి యగుచున్నది. ఇక్కాలమున ఈస్థితిని బడయు భావము నెంతకాలము నరిగట్ట జాలదు.

ఇప్పటి జాతివిభేదము పోవలెను

అభివృద్ధిని మోక్షమునకును ఆటంకముగ నుండి కలుగజేయు ఆటంకములు ఆత్మహంతకములైనవి. ఇప్పుడున్నటు జాతిభేదములు పోవలయును. ప్రవర్తనమునుబట్టి కూడ్రుడు బ్రాహ్మణుడు దునుననియు తెల్పబడలేదా? క్షత్రియుడుగాని, వైశ్యుడుగాని జన్మించినవానికి గూడ నిదియే వర్తించును. ప్రవర్తనముబట్టియే జాతిని నిర్ణయింపవలెను. అట్టితరీ యిప్పటి జాతిపద్ధతి మరయుకజాతిని అస్పృశ్యులుగా చేయజేయుట వ్యాయ మెన్నటికిని కాదు. ఈ జాతులు జ్ఞానకర్మలవలన సంభవములైనవి. వైష్ణవమోక్ష సంఘ పరిణామమునకు గాను ఇప్పుడున్న జాతివిభేదము పోవలయును. ఇప్పుడు మార్పుగానిమిచ్చున్నది. శ్రీరామానుజ, నానక్, రామమోహనరాముగారు అస్పృశ్యతా నివారణకు మార్గముల జూపిరి. గాంధీమహాత్ముడు గూడ భారతదేశము సర్వత్రాత్రమును బొంది రాజకీయ పౌరుషమును బొందుటకు అస్పృశ్యతను నివారించవలెనని విధించెను.

పరిష్కార మార్గము

జాతివిభేదమును పోయినంతమాత్రమున యాముఖోపదేశ్య పరిష్కారముగాదు. నిన్ను జాతులుసోమరులై బ్రాహ్మణులై మాధులుగ బడియున్నారు. వారి కాయవ్యాప్తియు బోధనలు విశ్వాక్రమము గావించి సంఘసేవ చేయవలెను. నిర్మలముగ ఒకటియ పనిచేయుట అవసరము. అనేకచోట్ల యెన్నెన్నియో సంఘములు పనిచేయుచున్నను, ప్రభుత్వమువారే ప్రత్యేకముగా కొకకాళను నిర్ణయించి విద్యావ్యాపకమునకును, మరల కుత్సమగ నుండుటకును యోగ్యులులే జేసికను యంతరవరకును భరితము కృషికముగ లేదు. ఇట్టిసంస్థలకుటకు ధనవంతులన్ని తరగతులవారును తోడ్పడవలెను. పట్టణములలో పనిచేయుట ముఖ్యమే గాని గ్రామములలో నెక్కువకై చేయవలసిన పని గలదు. నిన్ను జాతులు దరిద్రులగుట వలన వారలలో విద్యా వ్యాపకము చాలకచ్చమే. పిల్లలు చిన్నప్పటినుండియు తరదలకు లకు సహాయము జేసెదరు. వారల కా సహాయమును తొలగించి నయెడల చాలకచ్చమగును. ఆదిద్రావిడులలో కలవారు గొంగరు గలరు. వీరిపిల్లలను చదువుకు పంపెదరు గాని పనిచేసికొని బ్రతుకుకొరకే కచ్చము. రాత్రిపాఠశాలలోను, కొంతకాలము దేరచియుండు పాఠశాలలోను, పని జరుగవచ్చును. అంతటను పని ఒక్కమాగురు జరుగదు. గుడివాడలోను, మంగుళూరులోను క్రైస్తవులు కాని వారలు యీ పని చేయుచుండుట ప్రశంసనీయము. ప్రజలు తమ తోటివారి నుద్ధరింపవలెను చేయుచున్నారు. విద్యను వ్యాపింపజేసియు, ఇండ్లు గట్టించియు, మద్యపానవిషప్రచారమును జేసియు పాపము జేయుచున్నారు. ఒక్కసారి జాతిభేదముల పోగొట్టుట కచ్చమే. కాని నిన్ను జాతులపిల్లలను ప్రభుత్వ సహాయముబొందు పాఠశాల లన్నిటిలోనికిని యెట్టి ఆటంకము లేకుండ రానియవలెను. పిల్లలలోని బావులును, రహస్యము అన్ని తరగతులవారును నడుచుటకు ఆటంకముండరాదు. ఒక ముగిసిపిల్లల పట్టణములో నిన్ను జాతులవారిని తోడ్చుదరవచ్చుచును లేదునిన్నులలేదనియు, యితరచోట్ల నిన్ను జాతులవారిని విశ్వనిర్వాకయగు భగవంతు వారాధించుటకు పిల్లలలోగూడ బోనిన్నుల లేదనియు చదువుటకు విచారమగుచున్నది.

సంక్షేపము

నేనీసభ కొనంగ సంక్షేపము, మీరు ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొన నేర్చుకొనవలెననియే. మీ రేజాతివారైనను సర్, మీలో మీకు సహకారము లేకున్నయెడల జయమును బొందజాలరు. మీయభివృద్ధికి వాద్యము ఆటంకముగ నుండవచ్చును. కావున యిప్పుడు ముమ్మల నణచియుంచిన వారిసహాయమునే మీయభివృద్ధిమనకు కొరకలయును. ప్రభుత్వమువారు మీకు పనిగల్గించి సహాయము జేయ నేర్పాట్లుజేయుచున్నారు. ప్రతి గ్రామములోను మీతేమమునకై నిత్యముగ పనిచేయువారుండవలెను. క్రొత్తపాఠశాలలను స్థాపించుటయు, సహకార సంఘముల స్థాపించుటయు, మద్యపానవిషప్రచారమును జరుపుటయు ముఖ్యముగా గావలసియున్నవి. మద్యపానములో వలనందీయు లైటింగుండియుగూడ పోగొట్టునటుల పని జేయవలెను. పని గట్టిగ జరుగునపుడు ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేసెదరు. విద్యావ్యాపకమువిషయములో ప్రభుత్వమువారు విలసింతసహాయమును జేయ సిద్ధముగ నున్నారు. చేతిపనుల నేర్చుకొనినయెడల దాక్షిణ్యము పోవును. వ్రాత, చదువు, తక్కువేర్చుకొని పరిక్షలు పూర్తి ప్రయోజనములేదు. ప్రాథమికవిద్యావ్యాపకమునకై మే ములోచించుచున్న విధానము వలన నిన్ను జాతులకు చాల ఉపయోగ కరముగ నుండును. అవిధాన మారణలోనికి విచ్చినపుడు మీపిల్లలికమాధ్యక్షములో మునిగియుండజాలరు. నిన్ను జాతుల సాంఘిక, ఆర్థిక లేవక పునర్నిర్మాణమునకు పంచాయతీ కాంగ్రెసు పనిచేయునది. గొంగరు జాతిమతమువారిని సేరుబెట్టుకొని స్వార్థమును జూచుకొను మీతేమమును జూచు వారివలె నుండుడు. జాక్ష, మిత్రులకు జూచు కొనుటలో జాక్షత్రక నుండి చేతభక్తితో నుండుడు. మీరు రాజభక్తిగ జాతియగుట చేత అల్లరివాడతో గలియక వ్యాధికారకమార్గముల నభివృద్ధి బొందుడు. ప్రభుత్వమువారు గత మూడువర్షములలో నేమి పనిచేసికో మీరు చెలిసికొనకు యనవలెను. చేతపరిష్కారములబట్టి వారు జేసినపని బహుమందముగ నుండెను.

ప్రభుత్వమువారు జేసిన సహాయము

నిన్ను జాత్యభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు 1919 లో ప్రత్యేకకాళను నిర్ణయించి ఒక స్పెషలు ఆఫీసరును నియమించిరి. గత వర్షమువరకు యీకాళు తరవాత, గోదావరి, చెంగల్పట్టు, దక్షిణగోదావరి (చిదంబం) జిల్లాలలో పనిచేయుచుండెను.

1923 లో యాదాని కృష్ణ, గుంటూరు, బళ్లారి, తిరుచినాపల్లి, దక్షిణగోదావరి జిల్లాలలోగూడ జరుపునటుల విస్తరింపబడినది. నిన్ను జాతులకు వ్యవసాయమునకును, నివేశనమునకును, బంజరభూము లిచ్చియు, ఎప్పుడు భూశీతము మందుతో యనుభయముచేకుండ యిప్పుడున్న నివేశనముల వాతపము లేయించియు, యిరుగుగనందకుండ నివేశనములను నింకనయిచ్చియు, విద్యను వ్యాపింపజేసియు, చందీ నీటికాపులు, మార్గములు, శ్రీకావభూముల నేర్పాట్లుజేసియు, సహకార సంఘముల స్థాపించియు, నిన్ను జాతికర్మలను స్థాపించుచుండుటకు, కానవనభూమి సభ్యులుగ నియమించియు, ప్రభుత్వమువారు పనిచేయుచున్నారు. నిన్ను జాతులకు గత మూడు వత్సరములలోను 23 జిల్లాలలోను 74507 ఎకరముల భూమి వ్యవసాయమున కీయబడినది. 1922-23 సంవత్సరాంతమునకు గోదావరిజిల్లాలో లంకభూములు 7 వేల యెకరములు ఆది ఆంధ్ర సహకారసంఘములకు కవులు కీయబడినవి. నివేశనములకు దరఖాస్తులు జేసిన భీదలకు 20 పెంటలవరకు నీయవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. విద్యావ్యాపకమునకు ప్రభుత్వమువారు నిన్ను జాతులకు చాలసౌకర్యములజేసిరి. ప్రభుత్వవిద్యాలయములందును. ప్రభుత్వసహాయమును బొందువిద్యాలయములందును నిన్ను జాతులవారిపిల్లలను జేర్చుకొనుట కెట్టి ఆక్షేపణయుండరాదని యుత్తరువులజేసిరి. 1923 మార్చి ఆఖరుకు ప్రత్యేకముగా నిన్ను జాతులకు 29 పాఠశాలలు స్థాపింపబడినవి. ఇయ్యది గోదావరి, చెంగల్పట్టు తరవాతూరు జిల్లాలలో జరిగెను. పాఠశాలల ఖర్చుకు యీసంవత్సరము 1-78 లక్షలు అంచనా చేయబడినవి. చెన్నపట్టణములో నోకొన్ని జాతివిద్యాభివృద్ధి గృహము యేర్పాటు జేయబడినది. ఇందు చేర్చుకొన్నవారికి భోజనసదుతు లిదితమే, ప్రభుత్వమువారి ఖర్చుకు భరించెదరు. గత వత్సరము ప్రభుత్వమువారు 890 ఉచితచేతనముల నిచ్చిరి. ఇయ్యది 1 మొదలు 6 వ ఫారంవరకు విద్యార్థుల కీయబడినది. ఇవిగాక ప్రభుత్వమువారు పారిశ్రామిక విషయముల జరుపువారికి నెలకు 4 రూ. 10-11 10 ఉపకారచేతనముల నిచ్చుట కంగీకరించిరి. ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నెన్నియో సౌకర్యములు జేయబడినవి. ఇచట జీతములు లేవు. నెకెండరీ స్కూళ్లలోను కళాశాలలలోను సగము జీతమే. అన్ని జాతులకును ఉపకారచేతనము లిచ్చునపుడు ముందు నిన్ను జాతులమాట ఆలోచింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు విధించిరి. నిన్ను జాతుల పిల్లలు స్కూలు ఫ్రెండులు పరీక్షదరఖాస్తునును నీయకక్కరలేదు. ఇంకను స్కూలులపిప్ప లెన్నియో నీయబడినవి. మీరు ప్రభుత్వమునెడ భక్తితో సహకారభావముతో నుండు నెడల వరన్ని యెక్కువలాభములు బొందగలరు. సహనము, సత్త్వవర్తనము, విశ్వాసము ముఖ్యముగా గావలయును. ఇతర మతములను దూషించుట వలన మీరభివృద్ధి గాంచజాలరు. మీరు తగిన వాయువుల నెన్నుకొని సరియైన మార్గముల నడుపునటుల జేసికొనవలెను. భగవంతుడు మీయభ్యయము నాకీగ్రహించుగాక!

బొంబాయిమిల్లులపని వాండ్రునమ్రే

బొంబాయి, జూన్ 14. — ఇంగ్లీషులో మిల్లులో జీతములవిషయము 60 నుండి పనివాండ్రు జేతీ యుండుననున సమ్మెకట్టిరి.

సక్సన్ దంతచూకము

సోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్పను. పండ్లనోవ్వులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాయులు దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగను. ఇదిస్వచ్ఛమాలికల ఖరములోను బొంబద్రవ్యములతోను చేయబడినది. 1 డబ్బీ 0.2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి. దజను. 1.4-0 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్లీధి తిరువల్లికేశి ముద్రాను.

లాభములేని వ్యాపారములచే

వృధా యేల వృత్తనాంచెరు

ధనసహాయముగాని, మరొకరి తోడ్పాటుగాని, చేతమునకు లోబడిగాని లేకనే నెల 1 కి రు 100-0-0 కు తక్కువ లేక అవలీలగా సంపాదించవచ్చును. యిది అన్ని వర్గములవారికిని బాలురు మొదలు, వృద్ధులవరకును, ప్రతిదిన గృహభాగకారిగాను, ప్రకృతి నాగరీకతకు తగినదిగాను, మామయ అందుముగాను వెల సరసముగాను యుండుటకల్గి ఆర్జున తివ్యమగాని, విక్రయించునగాని మిగల సులభముగా యున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయును. మేనేజరు ఇంజీనియరు వీవింగు యెస్టాబ్లిష్మెంట్ లి., నువ్వుం, సోల్ ఇండియా.

యంగుండీయ సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలు

మహాత్మా విజయతో విమలమందుకు

నా పేరునకు 'మహాత్మా' యను బిరుదు చేర్చబడుట గూర్చి పెరాజిగంజిసభలో జరిగిన తర్కము నన్ను చాల బాధించినది. నా నామమునకు 'మహాత్మా' బిరుదు చేర్చవలెనను మోహముచే అట్లు బలుకని పెద్దమనిషిని దూషించినవారైనా, అట్లు బలుకమని బ్రతిమాలినవారు గాని నాకు నాదృష్టమునకు యెట్టి నేపథ్యము జేసిన వారు కావాలను. వారు అహింసాతత్వమునకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించుటచే నాకు మరింత బాధకలిగించిన వారయిరి. బలవంతము పై బిరుదును చూపించుటకు సభనువీడిపోయినందులకు ఆయనను నేను అభినందించుచున్నాను. ఈరక కొనియాడువారికన్న ఆయన నాయుద్యమముపట్ల యెక్కువ గౌరవము జూపెను. ఆయనవలె ఇతరులుగూడ నన్ను మహాత్ముడు అన్నమాటవలన చివ్వి 'గాంధీజీ' యనిగాని లేక గాంధీయనిగాని పిలిచినచాల సంతోషించెదను. నామిత్రులు నాకుజేయగల ఉత్తమసేవయేమన నేను ఆచరించుకార్యక్రమమును అంగీకరించినయెడల తాముమన స్వాధీనములచేతాచిందునమృతములేకున్నచో వారిసర్వశక్తుల నన్ను ప్రతిఘటించుటయే. కార్యములు జరుపవలసినకాలములో ఈరక కొనియాడుట నిరుపయోగము. ప్రతిరంధకముగను, బాధకరముగను నుండును.

మహామృదీయుల యెడ పక్షపాతము

నేను మహామృదీయులయెడ పక్షపాతము గలిగియున్నా ననునింద యిప్పుడు ప్రబలియున్నది. "హిందువుల నేరములను అధికముజేసి మహామృదీయుల నేరములను తక్కువగా నూ చించెదను" అని కొందరు విమర్శకులు నన్ను నింది. ఈనిందకు నంగీకరించుచున్నను, మన మొకవిషయమున న్యాయముగా తీర్పు జెప్పవలెనన్న యిరుపక్షముల యంతయును సరిగా పరిశీలించ వలెను. మన మాట్లాడు సాధారణముగా జేయుచున్నాము. మననేర ములను తక్కువగా జెప్పుకొని ప్రతిపక్షాలనేరములను అధిక ముగ జెప్పుకొనుచుండుము. ఇందువలన అసహనము పోవును. మనము సహనబుద్ధి గలవారమునచో మనప్రతిపక్షాలను గూర్చివా రేకరిగా భావించుచుండునో మన ముగూడ నట్లే భావించుటకు ప్రయత్నింతుము. ఆప్రయత్నము నందు మనము సాధింపలేకున్నను, మనకు ఆందువలన నిజము తెలియును. కావున హిందువులలోపములను నేను యెక్కువ జేసి జెప్పుచున్నా ననువిషయము వైకిమాత్రముగపడును. "మీరు చెలిపినట్లుగా మాలానా అబ్దులు బారీగారు వైద్యభక్తి తప్ప నేమియు నెరుంగని పశుపాపయాని మేము నమ్ముచాలము. ఆయన అత్యవధియు, సాగవంతుడు, విశ్వాసపీనుడు నని సంతోషకార్యములందున్న మేము చెలిపింకొంటిమి" అని ఒక విమర్శకుడు వ్రాసెను. మాలానా సాహెబుగారు రట్టి వారుగా నాకు దోచినచో నే నట్లు ప్రకటించుటకు వెడదీయ నని చెప్పుచున్నాను. ఆయన ప్రమాదకరముగు మిత్రుడని నుడువులులోనే ఆయనగూర్చి ప్రతికూలముగా వినవంతయు నూచించితిని. ఆయన విశ్వాసపీనుడని నేను గ్రహించలేకుంటిని. రాజకీయోద్దేశముల నెరవేర్చుకొనుటకు మహామృదీయుల పొగడుచుంటిని విమర్శకులు చలంపరాదు. నేనట్లు చేయ జాలను. సాగడ్డవలన మైత్రి కుదురదని నాకు తెలియును. మర్యాదజూపినచో సాగడ్డగా, భావింపరాదు. బుద్ధిపూర్వక అమర్యాదప్రవర్తనను ధైర్యగుణముగా భావింపరాదు.

ఒకమహామృదీయుని ఆవేశము

హిందూమహామృదీయులమైత్రిని గూర్చి వ్రాసిన న్యాయముపై నొక మహామృదీయు డిట్లు వ్రాసెను. "హిందువుల పిరికితనమునకు చాల సిగ్గుపడుచున్నాను..... లూటీ జేయ బడిన గృహధికారులు తమ ఆస్తి సంరక్షించునను ప్రయత్నములందు పాక్షికములనీల యర్పించలేదు, ఆయన యావల కులవలన హిందువుల కోపముతీయించును. మీరిట్లు వ్రాసినందులకు చింతిలుచున్నాను. మీవాక్యతలవలన చాలప్రమాదము సంభవింతును." నావ్రాతలలో నట్టిప్రమాదమేమియు నాకుగపడలేదు. నావాక్యతల వలన హిందువులు విపత్తుముయములందు ఆత్మసంర

క్షణ జేసికొనగలుగువారయినచో చాల సంతోషించెదను. ఒకరి నొకరుగాని భయపడుట మానినగాని ఐకమత్యము కుదురదు. ఈవిలేఖరి ప్రత్యామ్న జేయవలసిన దేమియు నూచించలేదు. పారుగునానికి భయపడుచుండు హిందువుని గాంచి 'అహింసా మార్గము నవలంబించి నీధిలము ప్రాణము గాపాడుకొనుము, లేదా జ్యోత్స్నమార్గ మవలంబించి దెబ్బకు దెబ్బకొట్టి రక్షించు కొనుము' అని జెప్పుటకన్న 'వేరొక మార్గమేమి నూచించ గలము? ఆ మహామృదీయుడే యింకను యిట్లు వ్రాసెను:—

"పండిత మాలవ్యాగారు మహామృదీయులకు శత్రువు గాడను మీ మాటల నేహించువుగాని మహామృదీయుడుగాని నమ్ముచాలదు. ఆయన మహామృదీయులకు ప్రత్యక్షవిరోధి. మీయీ మాటలను హిందువులుగూడ నమ్ముచాలరని నాయుడై శము. లాలా లజపతిరాయగారు కూడ నట్టివారే. జమ్నూదాసు, బోయితరామగార్ల గూర్చి జెప్పుటలో మీకు మీరే అపభ్రాంతి దెచ్చుకొనుచున్నారు. మహామృదీయులయెడల వారికి గల భావము పత్రికల జదువు ప్రతివారికిని స్పష్టము కాగలదు ఇట్లు హిందూనాయకులను పొగడి మహామృదీయులను నిందించినచో మీరు హిందూ మహామృదీయుమైత్రి నేనాటికిని కొన సాగింపజాలకుండురు." అతిసోదరులను, మాలానా బారీ సాహెబుగారిని విశ్వసించినవాళ్లు మైత్రి పొసగనేరదని హిందూ సోదరులు జెప్పుచుండురు. ఇప్పటి హిందూనాయకులను గాని, మహామృదీయు నాయకులనుగాని యెత్వరిని నమ్ముచాల కుండినచో ఒకవేళ మైత్రియే చేపారినచో వారందరంతరించిన గాని చేపారదని యీ స్నేహితులందరు గుర్తింపవలెను.

ఆ మిత్రుడికిను యిట్లు వ్రాసెను:— "మీరు ఆగాఖాను సాహిత్యము, తల్లి గూర్చికూడ నేల చెలిపెదరు. వానివలన బాతీయోద్యమమున కేమియు ప్రమాదములేదు. వారు తల్లిప్రచారమును అతిశాంతముగా జేసికొనుచున్నారు. మహామృదీయు బోధలయందు మీరు ఆధునువువానిగూర్చి మీరు నూచించితిరి. శుద్ధి ఉద్యమ మెట్టిది? కరపత్రములో ప్రకటించినపథకు లన్నియు అక్షరాలా వైజాము రాష్ట్రములో నవలంబింపబడుచున్నవని జెప్పుటలో చాల తప్పునర్పిరి. ఇట్లు జెప్పుటవలన మీరు మహామృదీయు సంస్థానము నెదుర్కొనిరి....." మనము మనసులో చలించు భావములన్నియు ప్రకటింపకాదు. ఎక్కడివిక్కడ అణచివేయవలెనని చలించు రికము కొందరు ప్రచారకులు బయలుదేరుచున్నారు. ఈవ్రాతయనత డట్టి తరగతిలోనివాడు. అన్నిరకముల మురికి గుడ్డలను గాలిలో దులప రాదను విషయము నాకు తెలియును. కాని కళ్ళయెదుట ప్రత్యక్షముగా నగపడుచున్నవియును, యెల్లరు దీర్ఘముగా నాలోచించుచున్నవియునుగల విషయములను కప్పిబుచ్చుజాలము. ఈత్రీవాచకమునందు యీవిలేఖరి నేను మహామృదీయుసంస్థానము నెదుర్కొనలేదన విషయము మరచిపోయెను. తల్లి గూర్చి నేను నూచించిన చర్యలన్నియు వైజాము రాష్ట్రములో నాచరింపబడుచున్నట్లు "నాకు తెలియవచ్చె"నని నేనంటిని.

ఆయన యింకనిట్లు వ్రాసెను. "గోహత్యయు, మసీదు నెడుట వాఙా (సన్నాయి మేళము) వాయిదములయు సరి సమానము లెట్లుగనో నాకు తెలియదు. గోవధ జేయవచ్చు నని మహామృదీయులకు కురాఫునందు అనుజ్ఞగలదు. మహామృదీయు మసీదులయెదుట బాజావాాయింతుటకు హిందువులకు అధికారములేదు. ప్రభుత్వకార్యాలయములవద్ద, వైద్యశాలల యెదుట హిందువులు వాయిద్యములు నిలుపుజేయుదురుగాని, మసీదుల యెదుట మానుటకు అంగీకరింపదు." మహామృదీయులు గోహత్య జేయవచ్చునని కురాఫునందులేదని విలేఖరి యెరుంగ వలసియున్నది. కొన్నిసమయములందు మాత్రము కొన్నిజంతువులను, (గోవున్నను ఉండవచ్చును) బలి నీయవచ్చునని అందుగలదు. కావున గోహింస విధిగా జేయ నవసరములేదు. కాని దానిని చంపవచ్చు నన్నంత మాత్రమున, హిందువులు చలదనుచుండుటచే మహామృదీయులు విధిగా చేయవలెననుచున్నారు, అట్లేమసీదుల యెదుటవాయిద్యములు మోగించవలెనను నిర్బంధము లేకున్నను మహామృదీయులు 'దౌర్జన్యముతో' నిషేధించి యర్పించుటచే వీరును తప్పక మోయింపవలె నని పట్టుదుల జేయుచున్నారు. ఈరెండు విషయములును వానియంతనవి సరిజూచుకొనవలసినవే.

ఆగాఖారు ఖాకారుతత్వము

ఆర్యసమాజస్థులనేగాక, యితరులనుగూడ నొప్పించుట నాదురదృష్టము. ఐదుగురు ఖోజామతస్నేహితులు నన్నుజూడ వచ్చిరి. ఖోజాలచర్యలనుగూర్చి నేను సుడివివదానికి వారు కుపితులైరి. వారు దీనినిగూర్చి నాకు వ్రాయుటమాని స్వయముగా జూడవచ్చినందులకు సంతోషించుచున్నాను. వారిని భోధ

పరచుకొన గలిగితిని. వారిని బాగుగపరిశీలించనిది వారినిగూర్చి వ్రాయుట భావ్యముగాదని చలించుచున్నాను. నేను యిరుపక్షములగూర్చి వ్రాసితి ననియు, నాకు తెలియనిచోట్ల యితరులేమి అనుకొనుచుండిరో దానినే వ్రాసినననియు జెప్పితిని. వారిగ్రంథముల జదివినపిదప నాయభిప్రాయమును తెలిపెదనని నమ్మకముగా జెప్పితిని. నాకు సమాచారమును తెలిపినవారు తప్పుచెలిపినట్లు తెలిసికొంటినేని నేను తమపక్షా వేడికొందును. వారిగ్రంథములు చదివినపిదప గూడ నాకు ముందుగా తెలిసిన సమాచారముపై గలిగిన అభిప్రాయము మారనిచో నన్ను నిందింపరాదు. కాని ఆగాఖాకారు హిందు అభిప్రాయము ప్రకారము చెప్పబడు అవతారమున్నచో నేను నమ్ముచాలనని తారకి తెలిపితిని. ఓం ఆనుపదము వారుపయోగించుట హిందూమతస్సాతం త్ర్యము మారగొనుట యనియే నా యభిప్రాయము.

కాని న్యాయముగా మా కట్టినమ్మక మున్నచో మేమేమి చేయవలసియున్నదని వారనరి. మినమ్మకము విడువక, నాకు న్యాయమని తోచినదెల్ల వ్రాయుటకు స్వాంత్ర్యమునగ వలెనని నేనంటిని. భౌతికలాభములయందు ఆతే జూపి వారు ఇతరమతములవారిని తమలో జేర్చుకొనుచున్నారనుట అసత్యమని వారు చెలిపిరి. అట్లయినచో నా కీసమాచారము తెలిపినవారి కీవిషయము తెలిపి వారిదివరకు జెప్పినదానిని సమర్థించుకొన జాలకుండినచో నవజీవను పత్రికలో ప్రకటించునని తెలిపితిని. "సకలకి అవతారమునందు ఖోజాలకు నమ్మకము క్రొత్తగా గలిగినదని మీవ్రాతలవలన నవజీవనపత్రికా చదువరు లూహించురు. కాని యీ నమ్మకము ఆదినుండియు గలదు" అని వారనిరి.

పై వ్రాతయంతయు నవజీవన పత్రికలోని వ్యాసము నకుఅనువాదము. ఖోజాలునుతల్లిదండ్రులను భౌతికలాభముల జూపిఆకర్షించుకొనిరని నాకు తెలిసినవారు యిప్పుడుతమవ్రాతలను సమర్థించుకొన గోరుచున్నారు.

భూపాలురాష్ట్రమతవిసర్జన శాసనము

భూపాలు సంస్థానమునందు మతవిసర్జన గూర్చి గల శాసనమును కొందరు మిత్రులు నాకు నెలదినములక్రిందట నంపిరి. కాని అప్పటికి నేను హిందూమహామృదీయు మైత్రిగూర్చి యేమియు ప్రకటించకుండుటచే యింక నెక్కువ సమాచారము తెలిసికొనుటకయి నశ్చేయుంచితిని. దానిపై డా॥ అన్నాగారి విమర్శన యీమధ్య జూచితిని. ఆశాసనము యీ దిగుత రితిని గలదు:—

"ప్రభుత్వశాసనము నెంబడ 175:—జూలయ 1920-898 ఎ. సెక్షనుప్రకారము, ఒకసారి మహామృదీయుమతమును చేపట్టినపిదప విడిచిపెట్టినవారికి రి సంవత్సరము నిర్బంధము, లేదా జరిమానా లేక రెండును విధింపబడును."

ఈశీదీసరియైనదని నాకు తెలియదు. సరిగా నున్నదని భావించినను యీఉత్తరువు యెంతయో పురాతనమైనదిగాదు. కాని యిదియెప్పుడుగావింపబడినను ఒక్కటే. పరిశుభ్రమైన ఇస్లాము మతముప్రకార మిది మంచిదా కాదాయన ప్రశ్న యొక్కతేగలదు. మనఆదర్శ మేమన, అన్ని మతములును శాంతముగానుండవలెననియు, ప్రజలు యిష్టపడినచో ఒకదానినుండి వేరొకదానిలోనికి మారుచుండ వచ్చుననియు, మతవిషయములలో నిర్బంధముండగూడదనియు ఆమూదర్శముప్రకారమును కరించవలెననియే కొందరు హిందుమహామృదీయులను పాటుబడుచున్నారు. కావున ఒకసారి ఇస్లాముమతము చేపట్టినవాడు తిరిగి తనస్వమతములోనికి బోనిచ్చుటకు అంగీకరింపకుండినచో ఈశాసనము ఇస్లాముమతస్థిగాంతమునకు విరుద్ధముగా నున్నట్లు భావించి సాధ్యమగుసంతత్యరలో రద్దుజేయవలసియుండును. అచ్చటి పరిస్థితులు నేనుతెలిసినట్లే యున్నచో, మహామృదీయు నాయకులబోయి భూపాలురాజీయగు దిగముసాహెబుగారిని వేడి ఈశాసనమును రద్దుజేయించెదరని నమ్ముచున్నాను.

నల్లమందు

అస్సాములోని నల్లమందుగూర్చి ఆంధ్రానుగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

"ఇంతచక్కని యీ ప్రదేశమునందు నల్లమందు వ్యసనము చాల ప్రబలియున్నది. దీని దుష్ఫలితములగూర్చి కాంగ్రెసు విచారణ సంఘమువారు విచారించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నల్లమందురాబడి, దాని విధానముగూర్చి జనీవా కన్వెన్షను సభ వారియెదుట చెలిపెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. నల్లమందురాబడి న్యాయమైనదని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరని నేను నిన్నసాయంకాలము సభలో చెలుపగా సభవారెల్లరు అపహేష్యముగాఁ పకాలున నవ్వరి. ఆ

నవ్య జీవనాభివృద్ధి విన్నవో వివరమున ఇంది యలో ప్రభాభిప్రాయ మెట్లున్నదో తెలుపే దిరిగివారికి యందుకు నల్లమందు నిషేధముగూర్చి యిచ్చట ఆసాములో మనము చాల పనిచేయుచున్నది యున్నదని నానమ్మకము.

చేరుగము - వంశపారంపర్యముగుహాత్ము

అస్సామునుండి పంపిన: చేరునాలు పంపుచు ఆం ద్రూసుగా రిట్లు వ్రాసిరి:

“ఈనాలు తమకు ఒక ఆశ్రమములోని పిల్లలునుద్వారా బంపిరి. ఆయాశ్రమమున నేను జాడబోయితిని భావముగారు వారితోనున్న ప్రచారముల యీ ఆశ్రమమును జరుపుచున్నా రు. వారి స్వగృహమునకు చేరువగనేయున్నది. ఆతని సోదరి యందు పనిచేయుచున్నది. చిన్నపిల్లలు చేతనలు చేయు చున్నారు. వారెంత ఆనందముగా పనిచేయుచుండిరో మీరు స్వయముగా జూచిన బాగుండును.

ఈ అస్సాము దేశమునందు గమనింపవలసిన విషయ మెందుగలదు. అదిమిరెరింగియేయుండును. వివాహితలగు ప్రతిబాలికయు స్వయముగా నేయగల్గినదై యుండవలెను. అం దుచేతనే మీరీ దేశమునకు “సాందర్యరాష్ట్రము”ని పేరిడియుం టిరిప్రతియింటను ఒక వగ్గమున్నది. ఈవగ్గములు వంశపారం పర్యపు ఆధిగా వచ్చుచున్నవి. అంగ దేశమున వడకుట నేయుట కళలుగా విలసిల్లిన పురాతనకాలమునుయవిజ్ఞప్తిచెప్పుచున్నవి. అచ్చటి వగ్గములు పీఠైప్పు పంపబడినవి. అచ్చట గృహ పరిశ్రమగా నేయబడుచున్న బట్టలు పాశ్చాత్యదేశము నంత టను ‘లెవిసు’ ట్రేడును పాశ్చాత్యమునకు యిప్పటికిని పేరు బడియున్నవి. అచ్చట నాలు వడకుటాట్టుము కాళ్లతో త్రొక్కి త్రొక్కి పుట్టచును. ఉన్నినుండి వారము తీయుట కై రెం తుచేతుల నుపయోగింపవలెను. వడకువారు ముక్కలుపీటచై నెత్తుగా కూర్చుండురు. నేను ఇంగాండు బోయినపుడు యిట్టి రాట్టుము నొకటి పాలికునందు నా స్వగ్రామమున బర్సింగు హమునందే జూచితిని. మరచిపోయిన యీ పరిశ్రమలన్నియు పాశ్చాత్యదేశములందేదగ్గుని యెన్నికగల బట్టలు, ఆవసరముగు వస్తువు తిరిగి సంపాదించబడగలవని నేనునమ్ముచున్నాను. హం డుపైను (చేతితో) నుపయోగించు ముద్రతాయంత్రము) వలన పెద్దయంత్రము అచ్చుననుకొన్న చక్కని అచ్చు ముద్రింపబడు నట్లే పిటివలన మంచిబట్ట తయారగును.”

చాపు - వడకుటయందు పోటీ

పంజాబులో నొకప్పుడు చేతినులువడకుటయందు యె క్కువగా ప్రయత్నించు పోటీలనుగూర్చి ఒక స్నేహితు డిట్లు వ్రాసెను. అట్లు పోటీ పరిక్షయందు పంజాబుసోదరిమణు లు వడకుచున్నట్టి చిత్రపునగూడా ఆయన పంపెను:-

“ఇరువడయేడ్డ క్రిందు పంజాబులో ప్రతి గ్రామ మునందును స్త్రీలు వడకుటయందు పోటీ పరిక్షలు జరుపుట ఆచారమైయుండెను. పిటికి ‘చాపు’ లనిపేరు. ఈ పోటీ లయందు స్త్రీ లెల్ల ను పిన్నలు పెద్దలుగూడ పాల్గొనెడివారు. పసిబాలికలుగూడ తమ చిన్న రాట్టుములతో చేరియుండిరి. ప్రాతఃకాలమున 2 గంటలకు అందరులేచి ఒక మా ని క గ ల యే కు ల ను పుచ్చు కొని దీక్ష గా 7, లే క రి గ వరకు వడకుచుండెడివారు. పిమ్మట తమ గృహకృత్యముల జూచుకొనుచుండిరి. వారు రాట్టుములను త్రొక్కుచు చక్రనాద మును శ్రుతిగా చేసికొని మనోహరముగ నన్నని కంఠములతో శక్తి కీర్తనలును, రామ వనవాసము, గోపించుని చైతన్య ము, పురాణపురుషుని పరిత్రేపనము మున్నగుపాటల బాడుచుం డిరి. ‘చాపులు’ జరుగుచుండునట్టి మనోహర దృశ్యము డొహింపబడినదే గాని వర్ణింప దగినది గాదు. అట్టి సౌఖ్యప్రదముగ దృశ్యములు యిప్పు డున్నవని.”

మా. క. గాంధీ.

తార కేశ్వరము

నిన్న జరిగిన అరెస్టులు

నిన్న 16 వ తేదీన తారకేశ్వరమున 16 గురిని అరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మాలానామహమ్మదాలీగారు

బొంబాయి క్రానికలుపత్రికకు సంపాదకత్వము వహింపరు

మాలానా మహమ్మదాలీగారు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికకు సంపాదకత్వము వహించెద రనువదలి కాధార మేమి యును లేదని రూఢిగా తెలిసినది. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్యసమాజము

మహాత్ముని వ్యాసముపై విమర్శ

పూనానగరమున కరండికరుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో అస్పృశ్యత నివారణసంఘ కార్యదర్శి నటేగారు మున్నగువారు (ఆర్యసమాజమువారు) పన్యసించిరి. ఆర్యసమా జమును క్రొత్తావదన్యమిని గూర్చి గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసిన వాక్యములు అనవసరములును అసంబద్ధములు నైయున్న పని వారనిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో సిక్కుల వధలు

వంగరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘమువారి నిరసనము

నిన్న 16 వ తేదీ సాయంత్రము కలకత్తాలో వంగ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. బేడియాక సిక్కులను బాధించి కొందరిని వధించుట కడుఘోరము. ఈసభవారు సిక్కులపట్ల సంపూర్ణ మగు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారను తీర్మాన మువేదించబడెను.

కలకత్తా ఖిలాఫతుసంఘమువారి నిరసనము

కలకత్తా ఖిలాఫతు సంఘమువారుగూడ సభచేసి తుంటు డల దౌర్జన్యమును నిరసించిరి. సిక్కుల క్రోధ నిగ్రహమును చాల ప్రశంసించిరి. సిక్కులు తమను చూపవలెనని కోరిరి.

అమృతనరు సిక్కులసానుభూతి

అవిశేషులను పాపండులునగు మహమ్మదీయులు సిక్కులను నిష్కారణముగ బాధించుట అక్రమమని అమృతనరులో సిక్కుల బహిరంగసభలో నొక తీర్మాన మువేదించబడెను. అల్లరులకు సరియగు కారణము దుర్బ్రహ్మయేయని తెలుపుచు దేశబంధు వాసు మాలానా అజదుగార్లు శిరోమణి సంఘము వారికి తంతివాక్తరల నంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

అమృతనరు ఖిల్ఫాకలాశాల

విద్యార్థుల సమ్మేళము

క్రొత్తయూపాధ్యాయులు పాఠములు చెప్పపిలువలేకండ నీవిద్యార్థు లంతవరకును నిరోధించుచుండిరి. నిన్న 16 వ తేదీ ఉదయమున విద్యార్థు లందరును కట్టుగట్టి కళాశాలకు రాకుండ నిలచిపోయిరి. వారిలో కొందరు కళాశాల గుమ్మరులవద్ద నిలచి యితరులు రాకుండ నిరోధించుచుండిరి. కళాశాలగంటును మ్రోగించ వీలులేక పోయెను. నిరోధించుచున్న విద్యార్థులను కొందరిని తొలగించి రనువదలివలన విద్యార్థులకాగ్రహవేశము కలిగినది. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి చర్య అక్రమమని సిక్కులలో చాలమందికి గూడ ఆగ్రహము కలిగినది. నిన్న కార్య అయము మూయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

గోపినాథమోతీరానము

దేశబంధు దాసుగారు

గోపినాథమను గూర్చి చేయుబడిన తీర్మానముపై యం గుయిండియాలో మహాత్ముడు ప్రకటించిన వ్యాసమువిషయ మన భార్యర్థపత్రికలో దేశబంధు దాసుగా రిట్లు వ్రాసిరి. “ఈనెల 14 వ తేదీ పత్రికలలో యీవిషయమున మహాత్ము డొసంగిన అభిప్రాయము ప్రకటించబడెను. దానిని నేను చాల జాగ్రత్తగా చదివితిని. మహాత్ముని అభిప్రాయము సాక్షాదించు టకు నే నెంత ప్రయత్నించినను నానునకునకు కుదురలేదు. నే ట్టుమును పత్రికలో ప్రకటించబడిన తీర్మానవాక్యములనే ఆ భారము చేసికొని మహాత్ముడిటలు వ్రాసినటులు అన్నది. నేట్లు మునులో తీర్మానము సరిగా ప్రకటించబడలేదు, అని దాసు గారు వ్రాసిరి.

చైకంసత్యాగ్రహము

పండిత మాలవ్యాగారు పూనుకొనవలెను

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు (త్రివేంద్రము పెళ్లి ఉద్యోగులలో సలహాదాతలైనవి మహాత్ముడు మాలవ్యాగారిని కోరెను. త్రివేంద్రము కాసనసభలో సభ్యు లీ విషయమున నడిగిన ప్రశ్నలకు ఉద్యోగులు ప్రత్యుత్తరమియ్యనందున చ త్యాగ్రహమును దీర్ఘ కాలము కొనసాగించుటకే సత్యాగ్రహ సంఘమువారు నిశ్చయించి తెగిన ఏర్పాటులును చేయుచున్నా రు. ఇ. వి. రామస్వామివాయకుగారిని త్వరలో విడుదలు చేసెదరు. ఆయన అహమదాబాదులో జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు వెళ్లదలచిరి గాని యీ మార్పువలన వా ప్రయాణము మాని చైకంంలో రామనాథంగారు మున్నగువారి తో కలిసి సత్యాగ్రహమును సాగించుటకే ని శ్చ యం చిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ

తీవ్రమగు చర్యలు జరుగగలవు

అహమదాబాదులో జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో తీవ్రమగు చర్యలు జరుగగలవు. కొందరు వివాదా స్పదములగు తీర్మానముల నుపపాదించెదమని తెలియజేసిరి మాలానా మహమ్మదాలీగారు గాంధీగారిని గూర్చి ఆశ్చర్యులలో ను లక్ష్నోలోను ఒసంగిన ఉపన్యాసములు అసంతృప్తికరము లుగా నున్నవి. దానికి సమాధానమియ్యవలెను లేదా అధ్యక్ష పదవిని వదలవలెను అను తీర్మానము నుపపాదించెదమని సం యుక్తరాష్ట్రములనుండి మహావీరు గారును మరియొందరును తెలియజేసిరి. మాలానాగారి వాయకత్వమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదను తీర్మానము నుపపాదించెదమని అటనుండియే మరియొక సభ్యుడు తెలిపెను. శేకు వచ్చినపుడు పూచీకత్తుల ను ధరావతులను ఇచ్చినవారును తమహులను చెప్పి చెరసా లనుండి వెలికి వచ్చినవారును కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకులు గా నియమింపబడుటను నిన్నుకొనబడుటకును గూడ అనర్హు లనుతీర్మానము ప్రింకోక రుపపాదించెద మనిరి. స్వరాజ్య పక్షమువారు కాంగ్రెసు సంఘములలో నుండగూడవను తీర్మా నమును మహాత్ము డుపపాదించుచుగాన మొదట దానివిషయ మునేనే చర్చజరుగును. మహమ్మదాలీగారిని గూర్చిన తీర్మాన ములను వదులుకొనవలె నని వాని నుపపాదించవలసిన సభ్యులను మొదట మహాత్ముడు కోరును. అన్ని రాష్ట్రములనుండియు తెండు పక్షముల నాయకులును వారి అనుచరులును ఈ సభకు ముఖ్యముగా వచ్చెదరు. చాల వింతతీర్మానములు పట్టికలో నున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

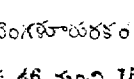
సూరతు మున్సిపలు సంఘము

మహాత్ముని ఆదేశము

నెనుక సూరతు మున్సిపలు సంఘమున సభ్యులుగా నుండిన 22 మందిపైని దొరతనమువారు దావాచేసి 40 నేల రూపాయలకు డిక్లీని పొందిరి. వా రాడ్డిక్లీ నములుజరుపునడల సూరతు నగరమునందలి అసహాయవాదులు మున్సిపలు పన్ను లను చెల్లింపగూడదు. రాష్ట్రీయ కాసనసభలో సభ్యులుగా నున్న స్వరాజ్యపక్షమువారు రాజీనామాల నియ్యవలెనని మహాత్ముడు నవతీవను పత్రికలో వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

Siromani NARAYANACHARYA Chaukhamba, Benares City.

నాదగ్గర అన్నిరకముల వస్తుబట్టలు, రుద్రాక్ష, విష్ణులు అడవగిన సామానులు మొదలయినవి కొరిక నాటిని సరితియిన దరలకు వి.సి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు 12 మూడకి రు 12 నుంచి 20, రుద్రాక్ష 108 వుండే సరం 1-5 అణాలు 6 నుంచి రు 10, సాత్తుపంచలు 7, 8 మూడకి రు 7 నుంచి 11; పట్టుపం చలు 10.12 మూడకి రు 14 నుంచి 85.

దెంగరూరకం చీరలు జరిపనిచేయబడినది. 12.16 మూడకి రు 46 నుంచి 150, బహారసు జరి పట్టుచీరలు మూర 1 కి 16 కి 35 నుంచి 150, యింకా కావలసిన సామానులకు మాతేలు లాగు వుచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, కాశీ.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం. జూన్ 17 వ తేది

మంగళవారము

రాజకీయ కార్యక్రమము

కేవలము రాజకీయదృష్టితో జూచినను, గాంధీ మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము రాజకీయ కార్యక్రమమనుటకు సరియములేదు. రాజకీయ మనిన, ప్రార్థనలు, విన్నపములు, తీర్మానములను గావించుట యను భావము వెనుకబట్టి చాలకాల మయినది. ఈ న్యాయముల కెక్కడవకాశమిచ్చెడి కార్యక్రమమునే రాజకీయకార్యక్రమ మనియు, వేడివేడి కార్యక్రమమనియు తలంచి, ప్రాతే ఆలవాటులను విడువలేకుండుట కొందరియందొకను గనపించును శ్రీవాసయ్యగారి విమర్శనమున కిట్టిభావ మాధారభూతము గ గనపించుచున్నది. లేనియెడల స్వరాజ్యస్థాపనకు స్వతంత్రనిర్మాణ మవసర మను ప్రాథమిక సూత్రమును మరచుట తటస్థమదు. స్వరాజ్యవత్సనాయకులు శాసనసభలవలన మోక్షమురాదని బలుకుచు, నిర్మాణకార్యక్రమ మత్యవసరమని చెబుచుబట్టియే, అయ్యది రాజకీయ కార్యక్రమమని తేటపడుచున్నది. స్వరాజ్యమునకు త్రోవమూసిన కార్యక్రమముతో కాలము వ్యర్థ పరుపవలయునని, దాను, నైహాప్రభుత్వము ప్రజలకు బోధింపజాలరు. ఆవిషయ మటుండ, కాంగ్రెసుచారిత్రము నించుక పరికించిన, నిర్మాణకార్యక్రమము రాజకీయముగ భావించబడినటుల కనుగొనవచ్చును. 1906 వ సంవత్సరమున కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెసుసభకు సుప్రసిద్ధ దేశభక్తులగు ఆ.కె. దాదాభాయి నారోజీగారధ్యక్షత వహించిరి.

ఆనాటిసందర్భముల నించుక జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనవచ్చును. వంగదేశ విభజనము నూతన జాతీయోద్యమ జననమునకు కారణమయ్యెను. వంగదేశీయులు ప్రార్థనలతోను, విన్నపములతోను, ప్రసంగములతోను విసుపు జెడియించిరి. అధికారవర్గమును ప్రార్థించుటవలన ప్రయోజనము లేదనియు, స్వరాజ్యమును సంపాదించుటవలననే ముక్తిగలుగుననియు భావించిరి. స్వరాజ్యాశయ మను సంతతము బోధించుచుండిన లోకమాన్య జాలగంగాధర తిలకు మహాశయుడు వంగదేశ జాతీయవాదులకు చేయూతి నిచ్చెను. స్వరాజ్యాశయ మప్పటికి దూరమున నున్నటుల గనపించినను, తనదమ్మె ఘోషదమగు కార్యక్రమము చేర్చరని, దానిని తేజోవీర్యతో నిర్వహింపవలయుననుపీత. కాంగ్రెసుసభ్యులలో ఒకను గలుగకున్నను, స్వరాజ్యదర్శము సువ్యక్తపరుప బడెన నుట సత్యము. ధైర్యుకకర్తలను నిరసించుటకు దేశభక్తులు బూనుకొనెరి. స్వతంత్రతేజవలననే స్వరాజ్యము లభించునను భావము ప్రబలియుండెను తిలకు, పాలు, లజపతిరాయి, మున్నగు దేశనాయకులు కాంగ్రెసుసభ కలకరించిరి. అప్పు డంగ్లకరింపబడిన హంకములు, చాల ముఖ్యమయినవనుటకు సంబంధములేదు. స్వరాజ్యము, విదేశవస్తు బహిష్కారము, జాతీయవిద్య, స్వదేశీవస్త్రము, అనువాల్స సూత్రములను, కలకత్తా కాంగ్రెసు సభ నిర్ణయించెను.

దాదాభాయి నారోజీగారు తమ యున్నత పీఠమునుండి స్వరాజ్యముల్రము ను పడేశించి, దేశమునందు నూతనోత్సాహమును కలుగజేసిరి. నారోజీగారుగాని, తిలకు, పాలు, లజపతిరాయి, ప్రభుత్వముగాని కాంగ్రెసుతీర్మానమును రాజకీయ తర కార్యక్రమమని భావించియుండరు. విదేశవస్తు బహిష్కారమును, స్వదేశవస్తు నిర్మాణమును, జాతీయవిద్యావ్యాపకమును, స్వరాజ్యమునకు దారి జూపునను భావము అప్పటినుండియు ప్రబలియున్నది. ధరయధికమయినను స్వదేశవస్తువులనే ప్రజలు కొని వాడవలయునని, అప్పటి తీర్మానమునందు గలదు. కలకత్తా కాంగ్రెసుతీర్మానఫలితముగ, దేశమందంతటను స్వదేశవస్తునిర్మాణము ప్రారంభమయ్యెను. అప్పుడును మిగిలినవస్తువులన్నిటివైకన్న స్వదేశవస్తు ములపైనే దృష్టి విశేషముగ నిలువబడెను. చేతి నూలుగూర్చి పట్టుదలజూపకున్నను హిందూదేశమున తయారయిన వస్త్రములగూర్చి ప్రజలు ఎక్కుడు పట్టుదలవహించిరి. అప్పటినుండి యిప్పటి వరకును స్వదేశవస్తువులను దీక్షగ వాడుచున్న వారు నేటికిగలరు. ఆంధ్రదేశమునగూడ స్వదేశీ అంగడులు వెల్లివిరిసెను. ఆనమయముననే దేశము నంపలి వివిధప్రాంతములలో జాతీయపాఠశాలలు నెలకొల్పబడెను.

అప్పటి సంస్థలలో నొకటియగు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల నేటికి నిలిచి కనిజేయుచున్నది స్వదేశ వస్త్రముగాని, జాతీయవిద్యగాని, దేశస్వతంత్ర్యమునకు బనికెరావని, రాజకీయనాయకులు త్రొసి వైచియుండలేదు. ఇయ్యవి వంగదేశ విభజన రద్దగుట కయినను బనివచ్చెను. బ్రిటీషు పరిపాలన మునకు, ఆర్థికసమస్యయే మూలాభారమని, రాజకీయ ప్రముఖు లంగీకరించియుండిరి. ఆర్థిక సమస్యను పరిష్కరించిన, రాజకీయ సమస్య తప్పక పరిష్కారమగునని తెలుపుచుండిరి. హిందూ దేశమున ప్రజలకు సరిపోయే వస్త్రములు పూర్వ మెటుల తయారుజేయబడుచుండెనో, లాంక మైగు మాంఛెస్టరు షిల్లులు ప్రభుత్వమువారి సహాయము మూలమున స్వదేశవస్త్ర వ్యాపారము నణగ ద్రొక్కి తమ వస్త్రములలో దేశము నెటుల నింపివైచెనో, దేశమునుండి ధన మెటుల ప్రవాహ రూపమున వెలుకలకు బోవుచున్నదో, దీని నాపుటకు విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును స్వదేశవస్త్ర నిర్మాణమును ఎటుల యవసరములో, సుప్రసిద్ధ రాజకీయ సంస్కర్తలు తమ గ్రంథములలో నిరూపించియుండిరి ఇట్టి సందర్భములలో, నిర్మాణ కార్యక్రమము స్వాతంత్ర్యసంపాదన కవసరమని, రాజకీయ సంస్కర్తలు చాలకాలమునుండియు అంగీకరించుచుండిరి తెలుపకుట లేదా?

విసెంటుగారి హోంరూలు యుద్యమము ప్రారంభ మయినపిమ్మటగూడ, మరల నిట్టి కార్యక్రమమే సూచించబడెను. జాతీయవిద్య, స్వదేశ, విదేశవస్తు బహిష్కారము, పంచాయతులు మున్నగు హంకములు హోంరూలు సంపాదనకవసరమని నిరూపించబడెను. గాంధీమహాత్ముడి సాధనలను మరల నిరూపించుటలో, అహింసాధర్మమునకు భంగము గలుగని విధమును సూచించిరి. సత్యమును అహింసయు, మహాత్ముని యుద్యమమునకు ప్రాణ ప్రదములగుటచే, నిర్మాణకార్యక్రమము సహింసము తదనుగుణ్యముగ మార్పుజేయబడెను. రాజకీయోద్యమమును ధర్మబద్ధముజేయవలసినంతవరకు, గాంధీ మహాత్ముడు మతమును రాజకీయ విషయములలో జొప్పించినను, రాజకీయస్వరూపమును మార్చి యుండలేదు. కార్యక్రమాంశములు వెనుకటివలెనే నిలిచియున్నవి. విదేశవస్తు బహిష్కారమునందు,

విదేశవస్త్ర బహిష్కారముగూర్చి మహాత్ముడెక్కుడు పట్టుదలజూపుటకు కారణముగలదు. నేటి కిది తనకు చాలినవస్త్రమును తాను తయారుజేసి కొనుక్కీ, హిందూదేశమునకు కలదనుట నిర్వివాదాంశము. కొంతకాలము క్రిందట హిందూదేశము తనకు సరిపోయిన వస్త్రమును తానే తయారుజేసికొనియుండెను. తిండికిని బట్టకును విదేశములపై నాధారకడియుండెడి స్థితి దేశమునకు తొలగిపోయినయెడల, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు ప్రజల కదృశితేయిలవడును. అత్మవిశ్వాసమును ఆత్మస్థైర్యమును ప్రబలగలవ.

అట్టితరీనిస్పృంధములు ప్రజలసంకల్పమునుచలించజేయుజాలవు. శాసనోల్లంఘనమును నిరంతరాయముగ కొనసాగించుట కెట్టియాటంక ముండనేరదు. తిండికిని బట్టకును ప్రజ లాందోళనపడుచుండునంత వరకు, ఏస్వల్పకష్టము తలపించినను వానిని నిరాశాహృదయుల గావించును. నిర్బంధము వారిని భీతావహాలుగ జేయును. ఆర్థిక దౌర్బల్య మనేకసంకటములకు కారణమగునని గ్రహించుటచేతనే, గాంధీ మహాత్ముడు కద్దరునిర్మాణము విషయమై విశేష ప్రబోధము గలిగించెను. వెనుకటి రాజకీయోద్యమములు, స్వదేశవస్త్రమునుగూర్చి బోధించినను, చేతి నూలునో వడికిన వస్త్రములను ధరింపవలయు నను సంగతిని బోధింపలేదు. రాటముతో నూలుతయారుజేయుటవలన ప్రజలందరును కద్దరును ధరించుట కెటులవిలగునో, ప్రజలకు భుక్తియు ముక్తియు నెటుల గుడుగునో, మహాత్ముడు కనిపెట్టెను. అన్నమువండుకొనుట ప్రతిగృహమునందు ఎటుల యాచారమో, రాటముమూలమున నూలు వడుకుటయు హిందూదేశమనం దటుల యాచారమయ్యెను. అట్టి యాచారమును పునరుద్ధరించుట దుస్సాధ్యముగాదు. సామ్రాజ్య వస్తుబహిష్కారమును మహాత్ముడామోదించుకుండుటకు కారణ మెద్దియో తెలిసియేయున్నది. బ్రిటీషుసామ్రాజ్య వస్తువులను మాత్రము బహిష్కరించి, ఇతరదేశ వస్తువులను స్వీకరించుట కీ చర్య ప్రోత్సాహము గలిగించును. స్వదేశవస్తునిర్మాణమునకు ప్రోత్సాహమును తొలగించి, అనవసర ద్వేషమును జెంచును. స్వతేజ్విప్రవర్ధనమున కడ్డు గలిగించును.

ఇటులనే గాంధీమహాత్ముడు పూర్వము నిరూపింపబడిన నిర్మాణకార్యక్రమమును ఆధారముగ గైకొని, ధర్మబద్ధమగునంతవరకు దానిని నిలిపి యుంచెను. కద్దరు, కంచాయతులు, జాతీయవిద్య స్వరాజ్యసిద్ధి కవసరమని, వెనుకను ఇవ్వవలెనుగూడ నిర్ణయించబడెను. హిందూమహాత్ముడియ సయోగము, అస్పృశ్యతా నివారణ జాత్యైక్యమును బలపరుచుటకు ఎంత యవసరములో దెలుపనక్కరలేదు. జాత్యైక్యమే స్వరాజ్యమని ఇటీవల నెలుగెత్తిచాటిన జిన్నాగారు రాజకీయ నాయకులే. పరుల సహాయములేకుండ, జాత్యైక్యము గుడర్చుకొనుటవలన స్వరాజ్యము లభించుననుట స్వతస్సిద్ధము. జాత్యైక్యము గుడుగు నెడల, స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంకపరుచుట కెవరికిని సాధ్యపడన, ప్రాజ్ఞతెల్ల రంగీకరింపక మానరు. నిర్మాణ కార్యక్రమము కంకకు ప్రజలదృష్టిని ద్రిప్పి, ధైర్యుకకర్తలనుండి వారి దృష్టిని వరలించుటకే బహిష్కారధర్మమును మహాత్ముడు నిరూపించెను. శాసన సభలనుండియు, ప్రభుత్వపు న్యాయస్థానములు, కోర్టులనుండియు విదేశవస్త్రమునుండియు ప్రజలదృష్టిని మరల్చుట చేతనే స్వరాజ్యస్థాపనయు, పాఠశాలల పంచాయతులస్థాపనయు, కద్దరునిర్మాణమును సుసాధ్యములగును స్వతంత్ర నిర్మాణోద్యమ స్వరాజ్యము.

గంధముహాత్ముడు నిరూపించిన కార్య కమము
కీడుము గాదని జెప్పి, పాశ్చాత్య దేశీయుల
పించిన రీతిని నిరసించుట అసభ్యము. భారత
మునం దెన్నడును జాతీయ జీవితమును ప్రత్యే
గదులక్రంద విభజించియుండలేదు. వాని కన్నిటి
లవినాభావసంబంధము గలదనియే ఎందరి
భాగములును సమానాభివృద్ధి జూపవలయునని
చుచుండెరి. ధర్మరహితమగు రాజకీయ విషయ
లు భారతవర్షము నెన్నడును ఆకర్షించియుండ
దు. ఇకముందయినను ఆకర్షించునని దోచవు.
పాశ్చాత్య ప్రపంచము సహితము ఇట్టి శుష్కరాజ
క విషయములతో వినువెత్తియున్నది. నిజ
తంత్రము నాశించుచు, ఆత్మపాదశుభ్యము
పట్టితి యరుదెంచినది. పాశ్చాత్య దేశవృష్టి

చందాలు
39809-14-7
146-12-0

ఇదివఱకు 15821-18-5

కె. గణేశ్వరరావుగారి ద్వారా ప్లేడరు,
చోడవరము వికాఖపట్టణముజిల్లా 106-12-0
కావలి కాంగ్రెసుసంఘము కార్య
దర్శి గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య
గారి ద్వారా 20-0-0
మిండాల చినబాబుశెట్టి, గద్దె రంగయ్య
నాయుడుగార్ల ద్వారా 15-0-0
కర్రి అప్పలస్వామిగారు, కంట్లాళ్లదు,
మోల్కే, డయింగూ, బర్నా 5-0-0
యద్దరాజు మూర్తిరాజుగారు,
అప్పినరామనిలంక 4-0-0
నడింపల్లి సీతారామరాజు గారు,
కొమరగిరిపట్నం 4-0-0

15976-9-5

ఈవారిమందిన లండనుపైమ్ము పత్రికయందు
లికమీషనురిపోర్టు విశేషముగుపాగ్డ్ గాంచెను.
ఇందువింతపమయులేక. హిందూదేశమునకు నొబం
ధించిన సమస్యలన్నియు నలులనే నిలిచియున్నను,
సర్వసమయద్యోగుల సౌకర్యము లతిత్వరితముగ
విస్తరించుటచే, పైమ్ముపత్రికకు సంతసముగలు
గదా? భారతీయు లెన్నికష్టములకు లోనయిన
నేమి? సర్వసమయకు సౌఖ్యము చేకూరిన చాలును.
లికమీషనురిపోర్టునందు సభ్యులందరును ఏకాభిప్రాయము
జూపుటయు, సభ్యులలోనలుగురు జాతీయ
వాదులుండుటయు, గొప్పవిశేషమని పైమ్ముపత్రిక
దెలుపుచున్నది. ఇట్టి మెప్పుగాంచిన భారతీయ
సభ్యులు సిగ్గుకడవలయునోలేదో వారే నిర్ణయించు
కొనవలయును. కాని వారికి ప్రజాభిప్రాయముతో
బనియేమి? సమర్థుగారికి ఇంకియామంత్రి సభలో
సభ్యత్వము లభించినది. భూషేంద్రనాథతాను
గారికి కార్యనిర్వాహకసభ్యత్వము లభించినది. మిగి

రిససభ్యులు అన్నతిపదవుల నధిష్ఠించియున్నారు. విత
వాదులు సైతము సమర్థుగారి పట్టిలకు, విచారము
జూపుచున్నారు. సమర్థు ప్రభ్యులును జాతీయ
వాదులనుట, ఆచక్షమును దుర్వినియోగము చేయుట
యగును. సివిలుసర్వీసు సభ్యులును ప్రభుత్వము
వారును యికవీఠి పరస్పరముగ కంట్రాక్టులు
జేసికొందురు. వేతనములకును పెన్నులకును
మారకపు రేట్లకును, ప్రయాణపు ఖర్చులు మొద
లగువాని శిష్టిభంగమయినను గలుగునెడల, సర్వీసు
సభ్యులు కోర్టులలో దావాలుజేసి నష్టము రాజుట్టు
కొనవచ్చును. ఈరీతిని సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులకు
పార్లమెంటరీ గ్యారంటీకన్న నెక్కుడు భద్రమగు
గ్యారంటీ యొసగబడెను. శిష్టిఫలితముగాంచి, ప్రైవేటు
పత్రిక ఉప్పొంగుట సహజమేగదా! లీకమీషను
రిపోర్టుమూలమున సంస్కరణములు ఇంతలో చలింప
వనిగూడ స్థిరమయినది. ట్రాన్సుఫర్లు రిజర్వుడు
కాఫావిభాగము మరింత బలపడినది. సర్వీసులలో
యూరపీయనులసంఖ్య నిలిచియుండును. ఇరువది
యైదు సంవత్సరములకు పిమ్మట యూరపీయనులు
సగమువంతునను భారతీయులు సగమువంతునను
ఉద్యోగముల నాకమింపగలరట. ఉద్యోగము
లన్నియు భారతీయుల పరమగునప్పటి కెంతకాలము
కట్టినో ఊహింపవచ్చును. లీకమీషను రిపోర్టునూ
చనల నేమాత్రము తిస్సించినను, బ్రిటిషుఉద్యోగులు
హిందూ దేశీయునకు దొరకరనియు, సుపరిపాలన
మునకు భంగముకలుగుననియు, ప్రైవేటుపత్రిక మంద
లించుచున్నది. క్రొత్తసంస్కరణములు చేకూరునని
గంపెదాళతోనున్నవారికి, లీకమీషను రిపోర్టు
మూలమున క్రొత్తబరువులువీడబడుట కాలవైక
రీత్యముగాదా?

స్థానిక వార్తలు

అంజుమాణి:—అంజుమాణిపాపములను వైకాంటు గోషాల్ ప్రభువుగారు ఈ సంవత్సరమునకు 100 రూప్యముల విరాళము నొసంగి రవి ఆంజుమాణి కార్యదర్శి దేవపురమునారు.

యాదన మాన్పించుట

కొన్ని సూచనలు

యాదించుటయే వృత్తిగాల దురాచారమును యీ నగరములో తొలగించుటకై కార్యోచనమువారిచే నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారు కొన్ని ప్రశ్నలను ప్రజాభిప్రాయము జడయుటకై ప్రకటించిరి.

మతవిధానముగా విచ్చమెత్తుకొనువారు వారివారి మతాధికారుల కట్టుబాటులకు లోబడెయ్యవలెనా? వారిపై అధికారుల కెట్టి అధికారముగలదు. వృత్తిగా విచ్చమెత్తుకొనవచ్చునని యేమతనిబంధనయందైన గలవా? తేకున్నచో అట్టి విచ్చగాండ్రను శాసనముల అధికారముక్రింద నుంచుట మతస్వారంత్రియను చూడగొనుటయగునా?

ఒక మతసంఘముగాని, సంఘమునకుగాని సంబంధించిన సాధువులవంటివారికి ఆసంఘముధికారిగాని, ఆయా గ్రామముల అధికారులుగాని ఒకరై సెన్సెన్సిటి (నిజమైనసాధువని దెలుపుయోగ్యతాపత్రము)నిచ్చినచో వారిని విడిచిపెట్టి యితరవిచ్చగాండ్రందరిని పోలి ఘనవిధానమునందు మంచవలెనని ఒక నూతనగలదు. వైమానవగూర్చి ప్రజాభిప్రాయము తెలియగోరును సమాజములు తమభర్తృత్వములను సాధువులకుమాత్రమే యొసంగుచున్న యేర్పాటు నందు తోడ్పడెదరేమో సంఘమువారు దెలుపగోరుచున్నారు. అసాధులగు నిరుపేదల సంరక్షణకై స్థాపింపబడు శరణాలయములకు ఈ సమాజములు తోడ్పడవలెను. ఈరీతిగనే మహమ్మదీయ ధర్మములను గూర్చి గూడ జరుగును.

గాంధీ పూజా నిధి

చెన్నపురి నమ్మూళ్ వాటిపేట ఫిర్యాలు గాంధీపూజా నిధికి మండల చివరాలుకెట్టి గడ్డ రంగయ్య వాయుడుగార్ల ద్వారా వసూలు అయిన విరాళములు.

మోడవాకం సన్యాసిమప్పలలోని చిన్న సుబ్రహ్మణ్యముకెట్టిగారు కుమార్తె వివాహకాలముందు సమర్పించినది. 10.0-0
దూపాటి అప్పయ్యకెట్టిగారు కుమారుని వివాహ కాలముందు సమర్పించినది. 5.0-0

గడ్డ రంగయ్య వాయుడు, కార్యదర్శి.

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like నెల్లూరుజిల్లా కావలి తల్లాకాలో వసూలు అయిన గాంధీపూజా నిధి, శివనకొండూరు, పువ్వాడ వెంకటసుబ్బా వాయుడుగారు, గంగి నేని చినలక్ష్మయ్య వాయుడుగారు, రాహుళాకా అగ్రహారం, కిప్పిపాటి సుబ్రహ్మణ్యంగారు, అవధానం రామయ్యగారు, కేసరియ్య శ్యామలగారు, కేసరి వెంకటేశయ్యగారు, గంపర్తి నరసింహయ్యగారు, గంపర్తి నారాయణయ్యగారు, ఒక అభిమాని.

మొ|| 20 0-0
గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య, కావలికాంగ్రెసుసంఘం 10.6.24, కార్యదర్శి.

కార్యోచనము ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు: రానున్న కార్యోచనము ఎన్నికల సందర్భమున ఈదిగువ కేంద్రమునడిచిన విషయము ఆయా స్థలములకు ప్రత్యేకముగ నిలుచునట్లు తనిఖీనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు ఉపసంఘమువారు ప్రకటించుచున్నారు. మిగత విషయములకు మరవిదుగురు అభ్యర్థులను కేంద్రము వై సంఘములవారి తరపున ఆయాడివిజనుల ఓటులను ఇతరులు విరికి తగినసహాయమును కేయాలెనని గోరుచున్నారు. కార్యోచనములో కేయాలెనకార్య విధానము, ఈ యభ్యర్థులంగీకరించిన కొన్ని పరతులను మిగిలిన స్థానములకు అభ్యర్థుల నాములు మూచింపబడినపుడు ప్రకటించబడును.

మదరాసు కార్యోచనము జాతీయవాదుల వశమైనప్పటికిని కార్యోచనమునందు అభిమానము గలవారెల్లరును, దేశసేవజాతీయతాభిప్రాయములు గలిగి త్యాగబుద్ధితో శాసనసభకు నేర్పడి జాతీయకార్యక్రమమును జరుపనెంచిన కాంగ్రెసు సభ్యులకు కార్యోచనమునందు దధికారము గలిగి యుండుట ఆసక్త్యకమని గర్హించియుండురు. ఈరీతిగా నేమి కార్యములు చేయవచ్చునో అలవాదము మునిసిపాలిటీయందు జవహర్లాలుగారి చర్యను గమనించిన దెలియగలదు. ఎన్నికలలో విశేషధనము వెచ్చించు అభ్యర్థులకు మాత్రము ఓట్ల నీయగూడదని నేను ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నాను. తక్కువ ధనము ఖర్చుకేయువారే సభ్యత్వమునకు తగినవారు. మేము నూచించినవారికి సహాయము కేయాలెనని పాఠములను గోరుచున్నాను.

ఎన్ క్రినివాసయ్యంగారు.

అభ్యర్థులు.

- 1. శ్రీ ,, వి. చక్రయ్య కెట్టిగారు:— చూడెడివిజను.
2. ,, భాసిమాలీ సాహెబు:— తిరువట్టిక్కర్కాపేట.
3. ,, సి. వి. సాతీసుందరం పిల్ల:— చింతాడ్రెట్టెట్టె.
4. ,, ఎన్. ఎ. సుశీ వహన్యము:— వేవేడి.
5. ,, సి. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంకెట్టి:— పెద్దనాయుకాపేట.

మోకొర్లు వార్తలు

గంజాం హత్య కేసు నలుగురి కురికితీతపర్చుట

గంజాంజిల్లా జైల్లము ఆసు గ్రామమున కొక వండాసి (వంతుడు)ని చంపిన నేరమునకై జిల్లాకోర్టులో ఉరిశిక్ష పొందిన సబ్బర్తి చంద్రో పాణిగ్రహా మరణపురస్కారము బ్రయంబనందు నేడు న్యాయదేవదాసు, వేంకటసుబ్బారావుగార్లు తీర్పుచెప్పమ నలుగురు ముద్దాయిలకును క్రిందికోర్టు కిక్కున రద్దుపరచిరి.

ప్రాసిక్యూషను సందర్భము లివి: చంపబడిన వండాసి యాతడు సీచబాలివాడైనను కొంచెము ప్రవృత్తమును చేకూర్చి తనయూరు జైల్లమునం కొకదేవాలయమును కట్టించెను. నీచ జాతీయుడు దేవాలయమును కట్టించుట అగ్రవర్ణములకు సంబంధించిన హిందువులకు వెగట గనుండెను. అదియునుగాక, ఈ సందర్భమునుబట్టియు, ఇతరవిషయలకు ఈర్ష్యనుబట్టియు సివిలు క్రిమినల్ వ్యవహారములు ఈతనికిని, ఇతర అగ్రవర్ణముల హిందువులకును కలకేగెను. అవి మరింత విషమాకారము దాల్చుచుండెను. అక్టోబరు 15, 1923 నాడు ముద్దాయిలు వండాసియూరికి హాయి అరెస్టిని పిల్చిలోనికి రిచ్చి కుమారు 100 మందియొక్క తిన్న గాయములచేసి చంపిరి. గంజాం జిల్లా సెషన్సుకోర్టు విచారణచేసి ముద్దాయిల నలువురికిని ఉరి శిక్ష తీర్పుచెప్పిరి.

మోకొర్లులో ముద్దాయిల పక్షమున బారిష్టరు డాక్టరు ఎన్. స్వామినాథనుగారు హజరైరి ప్రాసిక్యూషను పక్షపు సాక్ష్యము అవతరింపగ నుండెననియు ముఖ్యమైన సాక్ష్యము నూడ ఇరవురు జ్యూరుండ్లవారు అనియు, వారి సాక్ష్యము సమ్యక్గవిచారణయందు వెప్పరి.

న్యాయమూర్తులు సందర్భములను పరిశీలించుచుండెనని చంపినది వాస్తవమేయని యంగీకరించిరి. కానిజ్యూరుండ్లవారి సాక్ష్యమువైన నే ముద్దాయిలను శిక్షించుటకు వీలులేకుండెను. అనేకులయెదుటపట్టపగలు ఒకరిని నడివిధిలో చంపుట విచిత్రముగను అమానుషముగనుదోచెను. హత్యజరుగునపుడు ఎందరో యుండినను, వారిసాక్ష్యము మోకొర్లునకు లభింపకుండుటయ్యోగ్యముగ కన్పించెను. ముద్దాయిలును అపరాధులుకారని చెప్పటకు వీలులేదు. కాని వారియపరాధము రుజువు కానందున, న్యాయమూర్తు లిరువురును క్రిందికోర్టుతీర్పును రద్దుపరచిరి.

వెంకటగిరి

స్వరాజ్యకాంక్షమురు తగులబెట్టుట మహాత్మునిపట్ల నను త్రొక్కుట

నిన్నటివినమున తేరువీధిలో నొక చలివందిరి నిర్బంధ బడినది. దీనినేర్పాటుచేసినవారు కాంగ్రెసువారు. వీరు చలివందిరివద్ద ఆనేమైన అలంకారములు చేయుచు నొక స్వరాజ్య పతాకమును విసిరి ఒక స్వరాజ్య పతాకతోరణమును గట్టిరి. వెంకటగిరి రాజాగారు నిన్నటిరాత్రి శేవుని ఉద్ధారమునకు సదరుతోరణ మున్న యెడల భంగము కలుగును గనుక తోరణమును తీసివేయవలసిందిగా ఉత్తరవుచేసిరి. అందులకు కాంగ్రెసు నాకెటరిగారు తోరణమును తీయలేదు. అంగ్రవైన పోలీసువానికి కుమారు పంపి నాకిదార్థకృత్యముతో తను నాకర్థకృత్య తోరణమును తెంపివేసి జైలదాలను తగులబెట్టి మహాత్ముని పట్లమును కాలికింద త్రొక్కించెరి. బహు జ్వాలన్యముతోటి యెత్తువమును నాటివాత్రి జరపిరి. మరల కాంగ్రెసువారు రప్పడే తోరణమును గట్టిరి. నేటి ముదయమున మరల పోలీసు సబ్ యిక్టర్ స్వార్థు సర్జుల్ యిక్టర్స్వార్థు సబ్ మేజిస్ట్రేటు ఇరువరి చంది పోలీసువారి సహాయముతోటి వచ్చి ద్వారస్యముతో జైదాతోరణమును తీసివేసిరి. మరల కాంగ్రెసువారు తోరణమును గట్టిరి మరల పోలీసువారు తీసివేసిరి. మరల కట్టియున్నది. ఇంక నేమి జరుగనున్నదో తెలియజున్నది. ఈసంగతులను తంతి యిక్కడ పోషుమాట్టుగారు తేనిపోనిసాకులు చెప్పి ప్రెస్సునకు సకాలమునకు సంగతి అందకపోయినందులకు చింతిల్లుచున్నాను. వెంకటగిరిటవుకే, 16.6.24. (వ్యక్తీయ విలేఖరి)

రాకపోకలు:—భారత ప్రభుత్వవిద్యాశాఖకు అందరు కేక్రటరిగనియమింపబడిన ఎం. ఎన్. ఎ. హైదరి. ఐ. సి. ఎస్. గారు ఈఉదయము ఉదకమండలమునుండి మద్రాసువచ్చిరి అమృతసరమునకుతిరిగిపెళ్ళుదు, సర్దారు లాలసేంగగారును మరి అయిదుగురు అకాలీలును ఈయనయముమద్రాసువచ్చిరి. రంగూనునుండి తపాలకు, ప్రయాణికులను గొని వచ్చుచున్న “జి.కా” నౌక వాతావరణపరిస్థితులు సరిగాలేకపోవుట ఈ మద్యాహ్నము 11 గంటలకు మద్రాసుకేరెను. పరిస్థితులుసరిగనున్నచో ఈ నౌక నిన్నమధ్యాహ్నము ఇచ్చుటకుతేరవలసియుండెను.

నాభావిచారణ

ఇంక 15 రోజులవరకు తీర్పుచెప్పరు నాభా, జూను 16:—అకాలీజరిలను విచారించుచున్న సైమన్ మేజిస్ట్రేటు కింకను జబ్బుగానుండుటచే నాతడు సీమాను పోవుచున్నాడు. కావున నింక 15 రోజులవరకు తీర్పుచెప్పరు. (అ. ప్రె.)
కలకత్తా, 16 జూను —గవర్నరు నేడు డార్జిలింగుకు వెళ్ళెను. (అ. ప్రె.)

(The Acme of Poetry)
Who is a Poet
“Who is not a Post”
Part I 1-0-0
Part II 1-8-0
I Jerry Sneak or a Hen-Pecked Husband
“A. (Romance)”
Price one Rupee.

By. A. K. Muni Srotriamdar Proddutur post. Thousands have been offered for selling the copy-right by famous Book-Sellers, but the author has reserved the right to himself. With the author's previous English works great personages like J. K. Gokhale, N. G. Chandra-Varkar, Mr. H. J. Allen M. A. Bar-at-Law, and Rev. Montieth Macphail vice chancellor of the Madras University, etc. already highly appreciated. Scholars of brilliant intellect like the Hon'ble Mr Justice M. D. Deva Does, Sir, C. V. Kumaraswamy-Sastry,..... T. V. Sashagiri Iyer,.....C. R. Reddi, M. A. Cantab (M. L. C.),.....Y. G. Somayajee M. A. B. L. Dt Judge,.....Mr. S. Nilakantham Pantulu B. A. B. L. Sub-Judge, N. S. Narasimachari Dt. Munsiff C. Sambasiva Moodaliar B. A. Dt. Collector,.....K. Kuppaswamy Iyer Dt. Collector, M. Venkataramaiah Dt. Munsiff, Chilakamarty Lakshmi Narasimham Pantulu and Abhinava Kalidasa Panuganti Lakshmi Narasimha Row etc. have very highly spoken of this “Who is a Poet and who is not a Poet.

పోదనూరు రైల్వే సమస్య ముగిసిపోయింది.

సమస్యదారులందరూను సనిటోసికి తీసికొనబడుచున్నది.

కోయంబతూరు, జూన్ 16:—పోదనూరు రైల్వే సమస్య అంతమొందినది. జిల్లాకు అధికారిగావున యల్. పి. బి. వర్మను ఐ. సి. యస్. కలెక్టరుగాను సమస్య పరిస్థితుల విషయమై అధికారతరలతో శనివారము మధ్యాహ్నమున మాటలాడెను. యల్. పి. బి. రైల్వే యేజంటు బి. సి. స్కాట్ గారు నిన్నటిదినమున తిరుచనాపల్లిలో సమస్యదారుల ప్రతినిధులను కలసికొనెను. ఈ యుదయము మొయిలలో ఉదకమండలము పోవుచున్న స్కాట్ గారు ఇచ్చట కొన్నిగంట లాగి వర్మనుగాఢతోను తదితరులతోను సమస్యవిషయమై చర్చించిరి.

సమస్యకాలమును జీతనష్టముపై నిచ్చిన నెలవుగా పరిగణించి ఒక్కరినైన విడువకుండ సమస్యదారుల నందరిని సనిటోసికి తీసికొనుటకు ఏజంటు యిష్టపడుచున్నాడని ఏజెంటు తరపునను కలెక్టరు తరపునను సమస్యదారులకు తెలియజేయబడెను. నేలం మెట్టుపాలయం సమస్యదారులకు కూడ ఈవిధముగానే తంతిచేసినట్లు తెలియచున్నది. వర్మనును ఈమధ్యాహ్నము తెరవవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం. జూన్ నెల 17-వ తేదీ మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరియు గ్రామీణాల్లో అత్యధికముగా గరిష్టము	మరియు గ్రామీణాల్లో అత్యధికముగా గరిష్టము	గరిష్టము	జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	గరిష్టము గరిష్టము
గోపాలపురి	89.7	83.8	...	0.25	44.56
విశాఖపట్టణము	92.5	84.8	...	0.36	87.09
కాకినాడ	99.7	86.4	...	0.29	85.09
మచిలీపట్టణము	103.3	86.1	...	0.24	41.52
కర్నూలు	98.8	77.8	...	0.53	26.01
బళ్లారి	93.5	75.9	...	1.22	20.51
కడప	100.5	81.7	...	0.63	81.28
నెల్లూరు	104.4	86.2	...	0.08	37.98
మద్రాసు	102.8	85.0	...	0.80	50.74
కడపూరు	102.2	79.3	0.02	0.14	52.99
నేలము	93.5	73.6	0.81	1.09	39.80
కోయంబతూరు	88.2	71.6	...	4.82	22.29
తిరుచనాపల్లి	93.7	79.9	...	0.03	38.18
నాగపట్టణము	98.8	80.2	...	0.38	54.98
మధుర	96.1	78.7	...	0.87	38.58
హంబత్	98.0	80.9	...	0.05	37.00
తిరువల్లూరి	...	...	...	0.44	28.34
తిరుచేండూరు	81.1	74.6	0.84	19.80	64.51
కొచ్చిక్	82.4	74.1	1.10	36.58	114.51
కాళికట్టు	87.5	74.1	2.81	29.58	117.16
మంగళూరు	78.9	72.4	2.04	26.97	125.68
తెంగళూరు	81.4	66.6	0.02	3.48	35.37
మైకార	67.4	62.5	2.05	18.49	125.46
కొడైకానూరు	61.4	53.2	0.05	3.81	62.18

సూక్ష్మములు:—ఆకాశము మేఘవృత్తంబై యున్నది. అర్ధరాత్రులకు. కాకినాడలో 5. 2 మచిలీపట్టణంలో 6. 2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 31 నుండి 35 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ.

దక్కణ్:—మేఘములు ఒక మోస్తరు గ నున్నవి. కర్నూలులో పగటివేడిమి 31 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో చిగురులు పడినవి. మేఘములు పట్టివి. అర్ధరాత్రులకు. పగటివేడిమి 31 నుండి 4 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి మద్రాసులో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో 4.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్షిణమున సానికచిగురులు పడవచ్చును. పడమటి తీరమున వర్షపాతము సాగుచునే యుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామూలు,
కారావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

లండన్ ఇనుపదారులు

లండన్, జూన్ 14:—లండనులో భూగర్భమునబోవు రైల్వేలైన్లు నడుచుచున్నవి. యథాప్రకారము రైల్వేలైన్లు పోవుచున్నవి.

ఓడ్యయరు అభియోగము

న్యూ లీడరు ఖండనము

లండన్, జూన్ 12:—ఓడ్యయరు నాయకు యభియోగములో న్యాయమూర్తి వైఖరిని అతితీవ్రముగ న్యూలీడరు పత్రిక ఖండించుచున్నది. న్యాయమూర్తి మృక్కాగారి తీర్పు భారతదేశములో ప్రస్తుతము దున్న పరిపాలనమునకు కాశ్యోతముగ నుండునట్లు గొప్పదెబ్బ. ఈఅన్యాయమున సర్దుబాటు చేయనిచో ఈతప్పును సవరింపనిచో బ్రిటిషన్యాయమునందు విశ్వాసము మొదలంబుపోయి కాశ్యోతముగ ఆ యభిప్రాయము ప్రజల హృదయమున నాటుకొనును. ఆమృతసరు సంగతులన్నిటిని ఏకదవులైయు కార్మికప్రభుత్వమువారు మొదలు భారతదేశముపట్ల తమధర్మమును నిర్వహింపవలె ననుచున్నది. (ఇండియన్ డెయిలీమెయిలు)

ఇంగ్లండు-మెక్సికో

మెక్సికోకు బిటను తరఫున బంపబడిన ప్రతినిధిని హ్యూమిన్యగారిని చెడుగొట్టుటకు మెక్సికో ప్రభుత్వమువాడు బెడరించుటచే కొంచెముకొంచెము కష్టపరిస్థితి లేర్పడినది. హ్యూమిన్యగారు చేయవలెనని ఆమర్యాదగ మెక్సికోలో జరిగిన కొన్ని సం గతులనుగూర్చి తప్పుగ్రేటు బ్రిటనుకు తెలియజేసినందువల్ల. హ్యూమిన్యగారు బ్రిటిషుప్రజలను మెక్సికో ప్రభుత్వమువారెట్లు ఆచరించుచున్నది నిర్దోగమాటముగ తెలుపుచుండిరి. ఇతనిని తీసివేయవలెనని గ్రేటుబ్రిటను మెక్సికోవారు రెండుపర్యాయము అడిగిరి. కాని హ్యూమిన్యగారిని బ్రిటను బలపరచెను. ఇతడు రాయబారి గాడనుచున్నాడు. ఎవరో ఒక లోపాయి కారీమనిషి ఆనుచున్నాడు. ఆనుకూలముగ ప్రతినిధిని బంపవలె ననుచున్నాడు.

చనిపోయిన బారుటటుంబముల ఆస్తిలు ప్రాంసుకు లేబడినవి.

భాయీ ఫెరు

నల్ల్యాగ్రహము జరుగుచునేయున్నది ఇంతవరకు అమృతసరువద్దనున్న భాయీ ఫెరు గురు ద్వారమువద్ద 8000 మంది ఆరెక్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kaminiya Oil,
& Otto Dillbahar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దుస్సవతో ఊడిరాకమునుపే త్వరచుడు. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రాసీయవద్దు.

నేడే
కమినియా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజెస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కష్టి రోగమున్నను, శిరో మాంశ్య మున్నను, యిది నివృత్తము. వెంట్రుకలు చిట్టలు గాని, గడవగ గాని యుండదు. మీ వెంట్రుకలు చురుల యొప్పుటి తెల్లవనమును గల్గి వట్టుకలె నుండి తెరయొ మునును.

ఈ రోగమునే దీనిని చరిక్షించి చూడుడు

వెంట్రుకలు యెట్లువృద్ధియగునో కనిపెట్టుడు

కమినియా తలచుకొను నిన్ను శర్యోత్పన్నునిగ జేయును.

తల బుడ్డి 1-2 ఒక మారాయి. పి. డి. చార్జీలు క్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ డింక తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది

మీకు నునానన ద్రవ్యము, లేక ఆర్తరు కావలసినప్పుడు

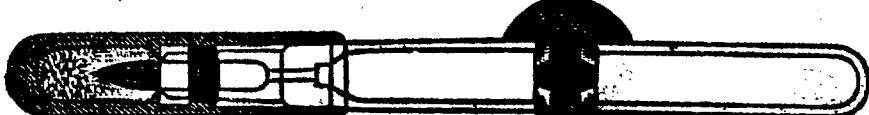
"టటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజెస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన నుణ్ణముగలది.

1 కొన్ని బుడ్డి 18 ఫర దు 2-0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన విక్సిలి
2 (వాడు బుడ్డి 18 ఫర దు 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
3 (వాడు బుడ్డి 18 ఫర దు 0-8-0 }

ఇది మందు అమ్మకారంబునవచ్చును, శరత్ అమ్మకారంబునను నా వారకును. లేకన్న,
సాలు యెవంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
126 155 శమ్సానుగీడు, బొంబాయి.

నెల్వ ఫిల్లింగు "ఆగేట్" ఫ్రంట్స్ వేనా

పోకలెన్ నెల్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అగ్నే రియో, మొదలగు ఖండములలో వివిధా వ్యాపించియున్నది. ఇత్తడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ విక్రమముగా బాహుర జీతముచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆగేట్" కలము

మనములగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టపాతీ బయలు "ఆగేట్" గాబాపోతీ నువయోగించుట యద్భుతముగ నూతన శాసము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచివయెడల అంతకు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

వెంకటగిరి

కావలికొంగుపండు 16.6.24, కార్యదర్శి.

Price one Rupee.

By. A. K. Muni Srotriandar Prokurator post. Thousands have been offered for selling the copy-right by famous Book-Sellers, but the author has reserved the right to himself. With the author's previous English works great personages like J. K. Gokhale, N. G. Chandra-Varkar, Mr. H. J. Allen M. A. Bar-at-Law, and Rev. Montith Macphail vice chancellor of the Madras University, etc. already highly appreciated. Scholars of brilliant intellect like the Hon'ble Mr. Justice M. D. Deva Das, Sir. C. V. Kumaraswamy-Sastry.....
 T. V. Seshagiri Iyer.....C. R. Reddi, M. A. Cantab (M. L. C.).....Y. G. Somayajee M. A. B. L. Dt Judge.....Mr. S. Nilakantam Pantulu B. A. B. L. Sub-Judge, N. S. Narasimachari Dt. Munsiff C. Sambasiva Moodaliar B. A. Dt. Collector.....K. Kupraswamy Iyer Dt. Collector, M. Venkataramaiah Dt. Munsiff, Chilakamarty Lakshmi Narasimham Pantulu and Abhinava Kalidasa Panuganti Lakshmi Narasimha Row etc. have very highly spoken of this "Who is a Poet and who is not a Poet."

చారిత్రక వక్రాలు

ఇంగ్లీషు భాష చక్కగ మాట్లాడగలగుట

లండను ప్రముఖ

(లండను ప్రముఖ ప్రత్యేక విలేజును బొంబయి నుండి ఆఫ్రికను ఇట్లు వ్రాయమన్నాడు)

ఇది నా ఆశ్చర్యమని తెలియజేయు. విద్యావంతులగు భారతీయులకు గల విదేశభాషాజ్ఞానము నాకు ఆశ్చర్యము కలుగ జేయుచున్నది. విదేశభాషను ప్రయోగించుటయందు వారికి అలవాడైన ధోరణి, వ్యాకరణాంశములు తెలుసుట ప్రత్యేకము అయ్యెనకరముగ మాట్లాడుట ప్రత్యేకముగ గమనింపవలసిన విషయములు.

పెద్దసమస్యలను పరిష్కరించుటకు విదేశ భారతీని మాట్లాడుట బెంగాలీ భాష లెంకనున్నాడు. కాని ఇట్టివారు చేయు హాస్యాస్పదములను తప్పులను చూచి మనము ఎగతాళి చేయుకూడదు. పరిశుభ్రము వారు ప్రస్తుతములనే కళాకావ్యము చేసినవారు. వీరు స్వభావాన్ని ఇంగ్లీషు భాషయందే అధికముగ పరిచయము గలవారు. వివిధస్థాయిలందును ప్రస్తుతమున్న ఉద్యోగములకు ముందున్న ఉద్యోగములకు వేరే భాషల పరిచయము లేదని తెలియుచున్నది. ఆఫీసులందు పనియంతయు ముగియుట చేతన, మోటారుబస్సు ప్రబలములు చేతన, ఉన్నతోద్యోగము గ్రామములందు పర్యటనము చేయు పద్ధతి చాలావరకు తగ్గిపోవుచున్నది. ఉన్నతోద్యోగములకు వేరే భాషల పరిచయము లేకుండుట కిదియొక కారణము. ఇంట్లోకాక చక్కగ ఇంగ్లీషు వ్రాయుట మాట్లాడుట నేర్చుకొనిన భారతీయులసంఖ్య నానాటికి అధికమున దుండుటచే ఆంగ్లేయోద్యోగులు కష్టమున వేరే భాషలను తెలిసికొనవలసిన అవశ్యకత తొలగిపోవుచున్నది.

బ్రిటిషు ఉద్యోగులకున్న బ్రిటిషువర్తకులకు వేరే భాషాజ్ఞానము మరల భూస్వామ్యము నున్నది. రైల్వేవ్యవస్థలు, యంత్రాలయములందు ఉద్యోగులు తమక్రింద పనిచేయువారు పరిష్కరించు భాషను వ్రాయలేరు. చదువలేదు. కడుగు సమముగ మాట్లాడవలయు. కావున భారతీయులు ఇంగ్లీషు మాట్లాడునప్పుడు గావించు తప్పులను మనము పెద్ద చేయకూడదు. మనము ఉన్నది, మరొకటి, అరవము మన్నున వేరే భాషల మాట్లాడునపుడు ఇట్లే తప్పుగ మాట్లాడుచుందుముగదా!

కానసభలందు ఇంగ్లీషు చక్కగ మాట్లాడగలిగిన వారు ఆంగ్లేయులకన్న భారతీయులే అధికముగ నున్నారు. వికసిత మహారాజు, రవీంద్రనాథ టాగోరు, చింతామణి, వివేకచంద్రపాలు గార్లు వలె విదేశభాషయందు పుష్కలజ్ఞానము గలిగినవారు మనయందే లేరునుండి యున్నారు?

స్వల్పమున విషయముల గురించి మాట్లాడునపుడు మాత్రమే అనవసరముగా గాంభీర్యమును ప్రకటించుటచే భారతీయుల ధోరణి కొంత విరసముగ నుండునని కొందరు ఆశ్రియముచున్నారు. ఆ ఆశ్రియములందు కొంతసత్యమున్నది. కాని వక్రల ఉపన్యాసముల వివరము సామాన్య భారతీయులు ఆవేశము ఉద్వేగము గలవారను విషయము మనసునందుకొనవలెను. భారతదేశపు వాఙ్మయమునందు కళలు ఈ పద్ధతియందే యున్నవని విషయమును మీరే గుర్తించవలెను. 18 వ శతాబ్దమునందును, విక్టోరియా రాణి కాలమునందును ఇంగ్లీషును దున్నున క్రమము అధికసంఖ్యాకములగు భారతీయులు ఆచర్యముగ నుండుకొనుచున్నారు. అపహాస్యముగ ఒకమాటయిన సరిపోవు సమయములందు, గంభీర పన్యాస మొసగుట అప్పటివారి పద్ధతి.

వీరివల్లమును కానసభలందు ఇంగ్లీషునందు మాట్లాడు భారతీయులు ఆభాషను తప్పులలేక మాట్లాడవలయునని మనము కోరుకునవలయు. కానసభలలో అనేకులు పట్టి తప్పులు లేక ఇంగ్లీషునందు చక్కగ మాట్లాడగలరు. కాని కొన్ని రాష్ట్రములలో కొంతమంది ప్రతినిధులు వేరే భాషాపాండిత్యమున్నను ఆభాషనువలె తమకు చక్కగరాని ఇంగ్లీషు భాషయందు తప్పులతో నిండి ఉపన్యాసము లొసగుటకు సాహసించుట చింత కలుగజేయుచున్నది.

రాష్ట్రీయకానసభలందు, అందు ముఖ్యముగ బెంగాలు మద్రాసు కానసభలందు చక్కగ మాట్లాడువారు నాదమునందు నిపుణులైనవారనేమియు వున్నారు కాని పార్లమెంటుసాంప్రదాయముల ననుసరించి మాట్లాడగలిగిన ముద్ర సిద్ధము లేందకానసభలందు నున్నారు. వీరందరిలోను క్రీని

వాసకాష్ట్రీగారు అగ్రగణ్యులని చెప్పవచ్చును. వీరు పట్టుకొనియున్నట్లు.

ఆవేశమును పురిగొల్పు సామాన్యకానసభలందు పండితమాల్యద, రంగాచారి, పాల్ గార్లు ముఖ్యమైనవలని చెప్పవచ్చును. పండిత మాల్యదగారి ఉచ్చారణ స్పష్టమైనది ఉచ్చారణతో కొంతవరకు పోలియుండి శ్రోతలకు ఆనందము కలుగజేయును. బలమున నిర్వహణములు చూపుచు నిర్దుష్టముగ ధోరణియందు మాట్లాడగలరు. బాతివైష్ణవమును పెంపొందించుటయందు వారికి ప్రత్యేకమైపుణ్యము గలదు. ప్రభుత్వము వారికి అధికముగ మహామలు గలదు. కాని వీరి ఒకవిధానమును సహజింపవలసినపుడు రంగాచారిగారి కన్నంతసాధనము వీరికున్నదా యని సంశయించవలసియున్నది. రంగాచారిగారు మితవాదినలెను, ప్రతిపక్షులను నోటికలుగవలసినవలయునను ఉద్దేశము గలవారుగను మాట్లాడుచుండును. కాని ఒకొక్క సమయములందు అధికముగ ఉద్వేగమును పురిగొల్పగల గంభీర పన్యాసమివ్వగలరు. పర్యజన సమూహములవాదములచేతను, విదేశభాషలందు కీర్తన సమయాన్ని ద్వితీయమైన సరసస్థాయిలతోడను వారి ఉపన్యాసములు నిండియుండును.

వివేక చంద్రపాలుగారిది మహావీర్యధోరణి. ప్రభుత్వము వారైనను ఒక్కొక్కసమయము ప్రభుత్వమువారి వైపున వారు తీరముగ ఆశ్రియమనవుడు వాద్య ఉపన్యాసములు వివేకీయులగును. నిజముగ వక్రలకుండలనైన లక్షణములువారి కున్నవి. సరసముగ మాట్లాడగలరు. ప్రతిపక్షులవాదము నందలి గుణములను అంగీకరించెదరు. సమయానుకూలముగ అనవశ్యకమున గుర్రెడిగి ఎప్పుడు డెల్టామాట్లాడవలయునో ఆ విధమున మాట్లాడగలరు. వారు మాట్లాడిన వివరాలను వివేక వాదనలు నుండరు.

మంగరాష్ట్రపు మామూలీయ ప్రతినిధి యగు ముత్తయి అబ్దుల్ కాసిం గారు మాత్రమే చక్కని వక్రలు. వీరు ప్రభుత్వ పక్షమునకు చేరినవారు. స్వరాజ్య పక్షమువారికి కోపము వచ్చు విషయము మాట్లాడెదరు.

నేను నల్లిపక్షపు నాయకులగు పండితమాల్యద, పాల్ గారు మరొకరు. కాని వీరికపవర్తి మాట్లాడుట, ఒకపక్షముగనే వ్యాకృతముదాయమును ప్రయోగించుట వీరి న్యాయవాదకాశీల్యమును తెలుపుచున్నది. తన పక్షమువారి వాదమునకు బలమును ఆధారములను లేకున్న ఎడటివారి నోడింపగల శక్తి వీరికున్నది. వాదప్రతివాదములందు వేర్వేరు ప్రతిపక్షులను గౌరవించుచునే యుండును. బొంబాయి నాస్థ్యమును సుప్రసిద్ధులగు మామూలీయ న్యాయవాదులను అగు జన్నా గారు కొన్ని పర్యాయములు కతనముగ మాట్లాడినను ఎప్పుడు ఉద్వేగమునకు దిగరు.

సర్ మాల్గాము మొయినిగారిని ఇరవ ఆంగ్లేయ వక్రల కెట్టివేరు రాలేదు. సర్ మాల్గాము మొయినిగారు పార్లమెంటు సభయందున్నను కీర్తిసంపాదించి శక్తిగలవారు. వారి ఉచ్చారణ ధోరణి వినులసరసముగనుండును. మాటల ప్రయోగము, అపహాస్యము చేయుటయందును అతిసమర్థులు. అనధికార సభ్యులగు ఆంగ్లేయులలో సర్ కాంబెల్ గొప్ప, హార్సీ కొడెన్ గార్లు చక్కగ మాట్లాడగలరు. కానసభలనుమీస, ఆనిచి సాంఘికగారిచే ఉపన్యాసము చెప్పువారు వేరొకరు లేరని చెప్పవలసియున్నది.

ఇరవదేశములందు పార్లమెంటులందుండులే భారత తేంద్ర రాష్ట్రీయ కానసభలందు ఉద్వేగము ఆవేశము పురిగొల్పు విషయము దట్టముగ ఉపన్యాసములను అప్పటివారు కొంత రిమ్యుచుండును. కాని ఇరవదేశములందు వివేకములు భారతదేశపు కానసభలందు కనపడవు. స్వరాజ్యపక్షము నందలి ఆవేశమాలేలలగు యువకులుగూడ నింకాభాయిష్టములను కనపరచుకొంటు గడంగజేదు. ఇంకపక్షంలో ఒకనొకరు కొట్టుకొనలేదు. బాతివైష్ణవులున్నను సభ్యులు పరస్పరము మిత్రత్వముతోనే మెలగుచుండును. అగ్రతరని నిష్టయులు తమకు గుచింపకున్నను కామస్వభావమువలె అపహాసము వర్షునారు ప్రసరించుటలేదు. పట్టుచుతోడను మిగుల నేర్పుతోడను సామ్రాజ్యకానసభ అభ్యుత్థాన సర్ వైట్ గారు తమసభ్యులను సర్వసాంధి ఆపాదించునవధివారికి పార్లమెంటు సాంప్రదాయము లేరనునట్లునర్పిరి. ఇది సులభమైన పనికాదు. కాని హిందూదేశమున విదేశీవృత్తును ప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వము స్పృహించుట ఇట్టి అనుభవమున పశ్చిమ తీర్పు యుట అత్యవసరము.

శ్రీ జగద్గురు మధ్వాచార్య

శ్రీ సత్యధ్యాన తీర్థలవారి నిర్ణయము

శతావధాని కాశీ కృష్ణాచార్యులవారి

అష్టాధానము

శ్రీ సత్యధ్యాన తీర్థ స్వామిలవారు మా పురమునకు (గుంటూరు) రమారమి రెండుమాసములక్రింద విజయముచేసి, కడచిన శనివారము నందిమొగ్గుగ్రామమునకు వెళ్ళిరి. ఈరెండు మాసములకుండి యెరుగున్న శాస్త్రవర్తలు, ప్రసంగములు, కాలక్షేపములన్నిటి మా గర్భపుష్పము విద్యాపురముగ మారెను. శ్రీవారు ఆసమానసాంక్షిత్వసంపన్ను లగుటచే సందర్శింపజచ్చిన పండితులను సభలను ప్రసన్నవృత్తిపాదముల నేలుదుధర్మమార్గి గదా మన జగద్గురుడను కీర్తి సహాయముగ గడించిరి. వీరికరుణచే బ్రహ్మశ్రీ దేందుకూరి నరసింహశాస్త్రి, శతావధాని కాశీ కృష్ణాచార్య, బ్రహ్మశ్రీ పానకల శాస్త్రి గార్లు మున్నగు వారి వాగ్విలాసమును గాంచు సమకాలము గలిగెను. శ్రీవారి యాధానవిద్యాను లగు శ్రీ జగదాచార్య, కృష్ణాచార్య, శ్రీనివాసాచార్య, చానుమతాచార్యులు గార్లు నిరుపమాన వైరుష్యమునుగూడ సాంధ్యపండితలోకము చవిచూచు భాగ్యము బ్రేలు. శ్రీ వారు తమ విద్యాపక్షపాతమును, అభిమానమును నోకకాస్త్రపాతకాలూపమున నీపురమున స్థిరముగా నెలగొల్పుదురను కదంతకలరు.

అవధానము

శ్రీవారి కోర్కెపై శ్రీ అవధాని శాశ్వత కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారు వెనుకటి చతుర్దశి సోమవారమున అష్టావధాన మొనర్చిరి. ఆచార్యులుగారి లోకోత్తరధారణా పటిమ నేటికిని చెప్పకదరకుంటు ఆశ్చర్యము. మహారాష్ట్రీయున వ్యస్తాక్షు, డత్తాక్షు, కవిత, ఘంట గణనము, తింతిరిబీజగణనము, వారనివచనము, యాంత్రిక చిత్రము, కురంగోద్గమము, అపస్తంభ ప్రశంస, శాస్త్రార్థము, మొదలగు 10, 11 విషయములతో నవధానముజరిగెను. ఆచార్యులవారి నిరుపమానధారణ సభ్యులను స్వామిలవారిని విస్మితుల జేసెను. అవధానము వెనుక శ్రీ ఆచార్యులుగారు 'భక్తి'ని గూర్చి యిందుక ఉపన్యసించిరి. ఉపన్యాసానంతరము శ్రీవారు అవధానిగారి సర్వతంత్రవిశాల సాంక్షిత్వమును సాహిత్యమును వక్రకృత్యమును కవితాసంపదను సమయానుకూలము హాస్యరసమును తర్కవేదాంతాదిశాస్త్ర ప్రక్షును స్తుతించి వారి లోకోత్తరప్రతిభ ఆంధ్రభాషాకమునకే గాక పండితలోకమునకెల్ల గర్వహేతువని నుడిచి యాశీర్వదించిరి.

శ్రీవారికి సన్మానకల్పము

మధ్యమహావిజయంబు సమావేశమై శ్రీవారి ప్రయాణ సందర్శనను సభచేసి తమ భక్తివిశ్వాసముల నూచించు శాసన సన్మానకల్పమును శ్రీ శ్రీ రంగాచార్యగారిచేత చదివించి శ్రీవారి పాదములకు సమర్పించిరి.

ఒక పాదము.

ఎవరెను శిఖరారోహణము

మరియొక అవ్యంతరము

ఆరోహణవర్గమువారి తుదిప్రయత్నము

కలకత్తా, జూలై 16:— ఎవరెన్లు శిఖరారోహణ వర్గమునకు దేవదేవర్షులు నార్తనుగారు ఈస్తురాంబు బకాన్ గోసి యగునుండి మే 16 తేదీన వ్రాయును 22, 23 తేదీల రాత్రి తీరమును మంచును ఆనుకొను నుండుచేత ప్రయాణము నకు తిరిగి భంగముగలిగెనని తెలిసెను. ఇరవయ్య 56 కిలోలకు టు వెళ్ళుచేతల ప్రతిభమునకు జనలేదు. మారు పరియలులన కెంతయు కష్టములతో ఆయిచుకొనుట నిలువవలసి జేసెను. అందుచే తిరిగి విక్రాంతి పుచ్చుకొనుటకు కే 1-వ క్యాంపును రూపలీని చేసెను. కే 4-వ క్యాంపునకు వెళ్ళుటకు వెళ్ళుటకు మంచులో నిమగ్నపడిపోవుటచే తిరిగివెనుకకు వచ్చుట కష్టమయ్యెను. తుదకు వామనకిగా తుదిక్షణమున రక్షింపబడిరి. వర్షమువారు తమ స్థానములను పునర్నిర్మాణ మొనర్చుకొనుచున్నారు. ఎవరోహణగా మంచినము యమున నిక్కిరెప్పుడు బయలుదేరివైకి జనుటకు వారుజేసింది. వైకిపోయి గమ్యస్థానమును చేరుకొనెనా లేక ప్రయత్నమున మదియుంటున్నా వచ్చి వేరొక మార్గమునుజూచునని మల్లాగారు నుడిచిరి.

అగ్రవై

మైసూరు ప్రతినిధిసభ

బడ్డెయిచ్చ
(స్వకీయవిలేఖరి)

మైసూరు, జూన్ 11:—నేటిదినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బడ్డెయిచ్చ చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. దివాను గారు ఆధ్యక్షతవహించిరి. చర్చ ప్రారంభముగటకు మునుపు బడ్డెయిచ్చనందరి వోటులు నాన్ బిటములగురించి దివానుగారు వివరములను తెలిపి చట్టమునందలి నిబంధనల చదివిరి. చట్టము ననుసరించి సంఘమును ఆన్నిసమయములందు ఇది వోటు బిట ఇది నాన్ వోటులు బిటము అని నిర్ణయించు అధికారము దివానుకున్నది. ఇట్టిప్రత్యేకాధికారములు అధ్యక్షున కుండవలయునని క. కృష్ణమూర్తిగారు ఆక్షేపించిరి. కాని ఈవిధజనములేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణాధికారము లుండవలసి దివాను చెప్పెను.

మహారాజగారి ఆతిథ్యమున ఆవరణములకు రూ 81200 రూపములు ప్రత్యేకింపబడెను. ఇది నానువోటులు బిటము. ఇది వోటులు బిటము గ నుండవలయుననియు ఈ ఖర్చును తగ్గింపవలయుననియు బి. నరసింగరావుగారు మాట్లాడిరి. నరసింగరావుగారు నిబంధనను వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచున్నారని దివానుగారు నిర్ణయమొసగిరి. ఇదేవిధమున రిటైర్డు అలవన్సులకై ప్రత్యేకింపబడిన 1202200 రూపముల ఖర్చును ఒకసభ్యుడు ఆక్షేపించినపుడు దివాను గాట్టినిర్ణయమే యొసగిరి. ప్రతిసంవత్సరము ఈ ఖర్చుమొత్తము అధికమగుచున్నది. కొంతమంది రిటైర్డు ఆఫీసులకు వెయ్యి రూపముల అలవన్సుకూడ ఇయ్యబడుచున్నది. ఇట్టివిషయములందు ప్రజాప్రతినిధులకు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు అవకాశముండదు అవకాశముకాని ప్రస్తుతవిధానము ననుసరించి అట్లు చేయుటకు విఠలేకున్నది.

జీతముల నిర్ణయించు అధికారముకూడ ప్రభుత్వము వారికే యున్నది. ఉన్నతోద్యోగులజీతములు అలవన్సులను నిర్ణయించు అధికారము ప్రతినిధులకు లేకున్న లాభముండదు. ఆరోగ్యము, విద్య పరిశ్రమలు మున్నగువానిని వృద్ధికిలేవలయుననిన క్రొత్తపన్నులైన విధింపవలెను. అనవసరవ్యయములైన తగ్గించుకోవలెను. ఈవిషయమై కొంతమందిసభ్యులు మాట్లాడగ ఖమ్మలను హెచ్చింపవచ్చునని దివానుగారుచెప్పిరి. ప్రజలు స్వల్పమున హెచ్చుపన్నులైన భరింపజాలకుండు బడే దివానుగారు ఆచరణయందు ఉపయోగమును ఉద్దేశముతో ఈ సలహా ఇయ్యలేదని తలపవలయున్నది. ఖర్చులు తగ్గింపవలయునని సభ్యు లిచ్చినసలహా ప్రభుత్వమువారికి రుచింపలేదు. వృద్ధమున ప్రజాభిప్రాయ మేర్పడినగాని ప్రతినిధులకు జీతముల నిర్ణయించు అధికార మేర్పడదు.

ఖర్చులను తగ్గించు విషయమై ఆచారాణానుయోగ్యములను సలహా నియమలయునని దివానుగారు సభ్యులను కోరియుండిరి. అనవసరమున ఉద్యోగులను రద్దుచేయవలయుననియు అధికమున అలవన్సులను తగ్గింపవలయుననియు సభ్యులు వాదించిన ఆ ఉద్యోగులు అవసరమనియు అలవన్సులు లేకున్న ఉద్యోగులు పనిచేయ జాలరనియు ప్రభుత్వము సభ్యులు వాదించుచుండిరి. ఏదో ఒక పెద్ద ఉద్యోగిజీతము తగ్గింపవలయునని సభ్యులు సలహా ఇచ్చిన ప్రభుత్వసభ్యులు ఆ ఉద్యోగి నుగములను ఏ గడి ఆ ఉద్యోగి కొరకు ప్రభుత్వమువారి ఆద్యుష్టమని చెప్పమండిరి. సభ్యులేమయు చేయునదిలేక ఉన్నతోద్యోగుల జీతములు బడ్డెయిచ్చ అధికముగా నున్నవని మాత్రము తెలిపిరి.

అబ్బాసుఖానుగారు మైసూరురాష్ట్రమునకొన్ని శాఖలఖర్చు బ్రటిషు ఇండియా యందలిరాష్ట్రములందుకన్న అధికముగ నున్న దని నిరవచయకముగ చెప్పిరి. దివానుగారికిని అధిక కార్యదర్శికిని ఏవియు తోచలేదు. ఈ విషయమై కడపట ప్రత్యుత్తర మిచ్చెనని దివానుగారు చెప్పిరి.

తెక్కెలలో 69 వేల రూపముల నిలువ ముపబడినను నిజముగ ఈబడ్డెయిచ్చ లోటుకలగలేదుమన్నదని కొంతమంది సభ్యులు చెప్పిరి. ఈసంవత్సరము రాటకనివారణప్రయత్నములకు ఇప్పుడెప్పుడు ఎట్టి మొత్తము ప్రత్యేకింపబడలేదు.

బడ్డెయిచ్చలో ఖర్చుమొత్తము రూ 3,85,84,000 రూపములు. ఇందు 1,14,29,000 రూపములపై వోటు ఇచ్చుటకు సభ్యులకు అధికారములేదు. ఉద్యోగులజీతములకు కార్యాలయముల ఖర్చులకు కోటి రూపములు ప్రత్యేకింపబడినది.

విద్య ఆరోగ్యముమున్నగువాటికి 80 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడినవి. ఈ 80 లక్షల ఖర్చునివయముగురించియే సభ్యులందరూ తగవులావచ్చును. ఉన్నతవిద్య కమిషనరును వ్యయమునున్నదని కొందరు, మాత్రాముములో పాఠశాలలు కలయునని కొందరు ఇష్టమువచ్చినట్లు సభ్యులు సలహా లిచ్చిరి. ఇదంతయు సలహాలు కావచ్చునగాని బడ్డెయిచ్చ చర్చకాజాలదు. అనవసర ప్రసంగమును ఆపుటకు అప్పడప్పడు దివానుగారు సభ్యులను వాదము నిలిపి తీర్మాన ముపపాదించవలయునని కోరుమండిరి. మొత్తముమీద ప్రతినిధిసభయందు బడ్డెయిచ్చ ఎట్టిచర్చ జరుగలేదనియు ఎవరో కొంతమంది సభ్యులు తమ విన్నపములను తెలుపుకొనిరిని మాత్రమే చెప్పవలయున్నది.

మాడవదిన చర్చ

అబ్బాసుఖానుగారు బడ్డెయిచ్చ చర్చ ప్రారంభించిరి. నిబ్బందిఖర్చు తగ్గించి ఆమొత్తమును విద్యకొరకు ఆరోగ్యము వైద్యసహాయముకొరకు వినియోగింపవలయునని చెప్పిరి. ఎక్కువకేవల బోర్డులయందు నిమ్మజాతులప్రతినిధులండవలయునని చెప్పిరి. ఒక్కపంచములకుమాత్రము (విద్యకు) 80 వేల రూపములు ప్రత్యేకించుట ఉచితమాయని అబ్బాసుఖానుగారు ఆక్షేపించిరి.

ప్రభుత్వ ప్రముఖభ్యుడు అబ్బాసుఖానుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తనసంఘమునకు ఎక్కువమొత్తము కావలయునని కోరవచ్చుననియు ఇతరసంఘములఖర్చుకై ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తమును ఆక్షేపించుట ఉచితము కావనియు చెప్పిరి.

దెంగుళూరునందు నీటిసైత సౌకర్యములు లేవనియు అందులకు 18 లక్షల గ్రాంటు మంజూరి చేయవలయుననియు అబ్బాసుఖానుగారు కోరిరి. ఈవిషయమై కడపట ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకునని దివానుగారు చెప్పిరి.

ఖర్చులను తగ్గింపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు అబ్బాసుఖానుగారు కొంతకాలము మాట్లాడిరి.

వీరిపిమ్మట బి. నరసింగరావుగారు మాట్లాడిరి. బడ్డెయిచ్చ అంతయు కాకితపుతెక్క యనియు నిజముమచ్చిన లోటు కనుపడుననియు చెప్పిరి. రాజప్రతినిధి ఆతిథ్యలఖర్చు విషయమై వీరు మాట్లాడుటకు ప్రారంభింపగ దివానుగారు ఆక్షేపించి అడ్డుపెట్టిరి. న్యవసాయశాఖక్రింద ఉద్యోగులఖర్చులు అధికముగనున్నవనియు తాను రైతునియు, రైతులకు ఈఉద్యోగుల పల్ల ఎట్టిలాభము గలుగలేదని నరసింగరావుగారు చెప్పిరి. రావుగారు రైతుల అభిప్రాయములను తప్పక ప్రకటించుచున్నారని ప్రభుత్వసభ్యుడు ఆక్షేపించెను. అలవన్సులు అత్యధికముగ పెరిగిపోవుచున్నవని రావుగారు చెప్పిరి.

విద్యముపాఠ్యము గారు బడ్డెయిచ్చ ఆక్షేపించుచు వ్యాపారాధ్యక్షులకై ప్రభుత్వమువారు బడ్డెయిచ్చ తయారుచేయవలయుననియు, దేశీయవైద్యభివృద్ధికి ఎక్కువధనము ప్రత్యేకింపవలయుననియు చెప్పిరి.

లాండురెవిన్యూయందు 11 లక్షల ఆదాయము ఎక్కువగా చూపించుటకు వల్లపగారు ఆక్షేపించిరి. రైతులు మిగుల దీవస్థితియందున్నారనియు వారిని పీడించుట యుచితముకాదని పేర్కొనెడిరి. వైద్యశాలల ఖర్చులవిషయమై మాట్లాడుచు రోగులకు చికిత్సకై అనుచున్న ఉద్యోగులజీతములకు ఎక్కువ ఖర్చు అగుచున్నదని చెప్పిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులు మల్లపూదములను ఖండించుచు వైద్యశాలపరిశీతులు మిగుల తృప్తికరముగ నున్నవని. ప్రాథమికవిద్యకై ప్రత్యేకింపబడిన 65 వేల రూపములు చాలవనియు వల్లపగారు చెప్పిరి.

ఆర్. గోపాలస్వామి ఆయ్యగారు నిమ్మజాతులకు విద్యావిషయములందు అధికమున సౌకర్యము కలుగజేయుట అవసరమనిరి.

గ్రామములను అభివృద్ధికి తెచ్చువిషయమై ప్రభుత్వము వారు శ్రద్ధతో పనిచేయవలయునని మురుగేశం పిల్లెగారు చెప్పిరి.

విశ్వవిద్యాలయమున కంకను అధికముగ ధనము కావలయునని ప్రతినిధిసంఘపుసభ్యుల కొక పుస్తకభాండాగారముండవలయుననియు శ్రీకంఠయ్యగారు చెప్పిరి. అన్నివిషయములపై తీర్మానముల నుపపాదించుటకు సభ్యులకు అధికారముండవలయుననిరి.

అంతయుగారు ప్రతిసంవత్సరము ఉద్యోగులజీతములను హెచ్చించుట ఆక్షేపించి స్పృహివిద్య పాలిట్రామికవిద్యగరపు పాఠశాలలను స్థాపించుట ఉచితమనిరి.

మాడవదినగతి రైల్వేస్టాండుల కక్ష్యములను ప్రభుత్వమువారు తొలగింపవలయునని వేదాంతిగారు కోరిరి.

రాజారీలో పన్నుల నిరాకరణము

నాల్గువత్సరముల తీవ్రమగు ట్యాముము

పన్నులకొరకు జప్తులు

నాయకుల అరెస్టులు - ప్రజలలో కలనరము

పూనా 16 జూన్:— పూనా జిల్లాలో జాన్నూరు తాలూకాయందు చంద్రుని వ్యాపించియున్న తీవ్రమగు ట్యాముము వలన రాజారీప్రజలు నాల్గుసంవత్సరముల నండియు పీడింపబడుచుండిరి. క్రిందటివత్సరముగూడ కఠిన సంవత్సరమే. 1920 సం॥ము నుండియు భూమికిస్తు పన్నులు నిలచియుండెను. రివెన్యూ అధికారు లిప్పుడు 1920-21 సంవత్సరముల ఫిస్తుల నిప్పుడు పన్నులుజేయుటకు ప్రారంభించిరి. ప్రజలు 1920 సం॥ ఫిస్తులను చెల్లించుటకు నిరాకరించి పన్నుల నిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభించిరి. అధికారులు ప్రజలను అన్యులకు జప్తుజేయుచున్నారు. ఈ సంవత్సరమున డాక్టరేటుకులేకురు, చినీలూలు స్వరూపచందు, తుకారాము హుడినలేగార్లు అరెస్టుచేయబడిరి. తాలూకాయందంతటను చాల కలనరముగనుండెను.

ఒక లక్షాధికారి తహత్య

ఒంటరిగా నుండుటవలన వివారము.

కరాచీ, జూన్ 16:— రాజీబ్రహ్మసం దుక్కోగ మొనర్చి విరమించుకొనిన ఇ. జి. రాష్ట్రపోల్సు అను నాతడు ఈ యువయు ఆత్మహత్య యొనర్చుకొని తనగదియందు పడియుండెను. ఆతని మెదడుకుండా నొక తుపాకిగుండు చూరియుండెను. ఆతనిప్రక్కనే ఒక రివాల్యరును, ఒక అడ్డమును గలవు. మృతునకు 68 సంవత్సరముల వయస్సుగలదు. దాదాపు 40 వత్సరములు పనిచేసియుండెను. ఆతనికి అయిదులక్షల రూపములుగలవు గాని తానొంటరిగా నుండుటచే చాల విచారము గలుగుచున్నదని నడుపుచుండెడివాడు. ఆతనికి స్వదేశముందు బంధువులును స్నేహితులును చాలమందిగలరు. స్వదేశమున నున్న నాతడిట్లాత్మహత్య నొనర్చుకొని యుండదు. ఆతనిమరణమునకు ముందటి సాయంత్రము, చాల దీర్ఘములగు జాబులను వ్రాసి అందు తాను ముసలివాడనైతినియు, జీవితమువలన నుపయోగము లేదనియు, అందుచే మరణించుట మంచిదని ఎందుమంటినియు అందులో వ్రాసెను. 16 తేదీన తాను మరణించెదననిగూడ నాజాబులలో వ్రాసెను. సాగ్యమైనంత గొప్ప ఆదంబరముతో తన కంత్యక్రియలు జరుపవలెనని ఆతడుగోరెను. తనధనము నెట్లువయోగింపవలసినదిగూడ తెలిపెను. ఆతని కీసాయంత్రము అంత్యక్రియల జరుపుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. (అ॥ ప్రె॥)

పంజాబు యిండ స్ట్రీయట్

బ్యాంకు నేను

అప్పీలులో న్యాయమూర్తి క్రిందికోర్టు చేసిన నిందారోజును త్రోసిపుచ్చుటకై విచారింపుమనెను
లాహోరు, జూన్ 16:— పంజాబు యిండస్ట్రీయట్ బ్యాంకు డైరెక్టర్లు డైరెక్టరులసభలో తమ వోటింగుఅధికారమును దుర్వినియోగ వరదినందులకై జిల్లామేజిస్ట్రేటు యిండియన్ కంపెనీ చట్టము 91 వి సెక్షనుక్రింద రూ 1000 మొదలుకొని రూ 2000 వరకు వేరువేరు జరిమానాలు విధింపగాదనిపై దివానుమంగళనేనును మరిముగ్గురు డైరెక్టర్లును అప్పీలు చేసికొనిరి. జిల్లా సెషన్సుజడ్జి నేడు తీర్పుచెప్పెను. క్రిందికోర్టులో ఆరోపించిన నిందను త్రోసిపుచ్చి న్యాయమూర్తి తేనును తిరిగి విచారింపవలసినదని పంపివేసెను. అ॥ ప్రె॥

అంజుమాన్ - ఇస్లామియాసభ

బెంగాలు మంత్రులయందలి విశ్వాసతీర్మానము

దక్కా, జూన్ 16:— అంజుమాన్ యిస్లామియా సాధారణసభలో యిప్పుడును బెంగాలు మంత్రులయందలి విశ్వాసమును తెలియజేయుచు వచ్చేసెలలో వారి జీతములకొరకు పట్టి మెంటరీ బడ్డెయిచ్చ ఆమోదించుటకు కాసనసభలోని మహమ్మదీయసభ్యుల నడుమ ఒక తీర్మానము గావించబడెను. అ॥ ప్రె॥

అపవిత్రతానిరూపణము

[మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రిచయశిలుగారు]

(నిన్నటితరువాత)

ఇదిగాక ఎట్టికార్యములను అతికర్తవ్యము (విధానియనుము) కరణాకరణములందు గుణదోషములు అనగా పనుల నాచరించినయెడల పాపకాండకాండము, మానసియెడల నష్టము, చెన్నబును అట్టిస్వభావము రాగద్వేషములకములు గావు. ఉదాహరణము: మృతాపహృత్యజ్య చందాల కోటిజన్మము అని నింద కలదు. కాన ప్రత్యాక్షిక ప్రాభాది విషయకస్మృతి రాగమాలకము గాదు. అటులనే పరాశరస్మృతి 6 వ అధ్యాయము 24 శ్లోకము 'చందాలపర్యనేడ్య అతికర్తవ్యమలోకయే' చందాలునియడగనే అదోషనివృత్తికై అదిత్యుని మాడవలయును. 'చందాలస్మృతే వైచ సలేలస్మానమచరేత్' చందాలుని ముట్టుకొనినయెడల అట్టిదోషనివృత్తికై సలేలస్మానము చేయవలయును, అని చెప్పబడినది. ఇటుల చందాలస్మృతినాడులు పాపదాయకములనియు, సలేలస్మానాదులు ప్రాయశ్చిత్తములనియు చెప్పబడియున్నందున నీస్మృతులు ద్వేషమాలకములు గావు. పరా 6 అ॥ 26 శ్లో॥ చందాలభాండ సంస్పృష్టం శీత్యా కూపకతంజలం, గోమూత్రయావకాహార స్త్రిరాత్రా చ్ఛుద్ధిమా ప్నయాత్ - చందాలభాండముతో కలసికొనిన బావిలోనినీరును ద్వీజాడపానము చేసినయెడల పాపము ఘటించును. ఆపాపనివృత్తి గోమూత్రములో కలిపిన యవపిష్టమును, మాడుదినములు భుజించినయెడల భుద్ధుడగును. అని చెప్పబడినది. పాపాపహమునియు ప్రాయశ్చిత్తమునియు జెప్పబడియున్నచందాలూరును చాతుర్వర్ణ్యము వారలు తమవాడుకబావులలోనికి రానియ్యవలసిన చెప్పస్మృతి పాపనివారణార్థమై ప్రవర్తించినది. బృహదారణ్యకశ్రుతిమాలము ద్వేషమాలకము గాదు. పరా 12 అ. 53 శ్లో॥ యుగంయుగవ్యయంచైవ, త్రియుగంచ చతుర్ముగం, చందాల సూతి కోదక్యా పతితా నామ ధాక్రమాత్॥ చందాలు నకు నాలుగు కాండదూరమునను, బాలితకు మూడుకాండదూరమునను, రజస్వలకు రెండుకాండ దూరమునను, పతితునకు కాడిదూరమునను తొలగియుండవలసిన చెప్పబడియున్నది. ఇక్కడ రజస్వలతో పోల్చుచున్నది. అది కారణాంతరమున వచ్చినదని శ్రీ శాస్త్రులవారు నెలవిచ్చిరి. పతితునకే కారణము కలదు. "తతస్సన్నిధిమాత్రేః సలేలస్మాన మాచరేత్, స్నాత్యవలోకయేత్సూర్యం" అని చందాలసాన్నిధ్యము పాపాపహముని చెప్పబడినందున ఇదియు ద్వేషమాలకముగాదు. ఇటులనే రాగద్వేషమాలకములుగాని స్మృతుల నెఱుంగవలయు.

ప్రబలద్వేషముచేతనే చందాల దర్శనాదులు దోషపాపకములనియు తన్నివారణార్థము ప్రాయశ్చిత్తముల జేయవలయుననియు స్మృతికారులు కల్పించిరింటిమే? కల్పనాగౌరవముగలదును. దాని శాస్త్రుకారు లంగీకరింపదు. అటులగల్పనాగౌరవ మంగీకరించునెడల "మృతాపహృత్య పరిత్యజ్యచందాలః కోటిజన్మము" అనుస్మృతియు రాగమాలకమునియే చెప్పవలసివచ్చును. అప్పుడు వేదములు ధర్మశాస్త్రములు ఇవన్నియు రాగద్వేష మాలకములు స్వప్రతిభయే ప్రమాణము అను చారావవాదములోనే చేరవలసివచ్చును. అట్టియన్నిటి మనకెప్పటికిని ఘటించకుండు గాక.

ఇక "హేతువర్తనాచ్చ" అనుమీమాంసానుక్రమమున విషయమెట్టిదని యడిగవరా, వినుడు. వైస్వర హోమియం బాసోధ్యుర్వర్ణాది, అనియొక స్మృతివాక్యము కలదు. జ్యోతిష్టోమకర్తవ్యమందు వైస్వరహోమము జరుగనవచ్చును యజమానములునువారు కప్పకొనిన ప్రాత్రనస్త్రమును అగ్నిద్యుడు తీసికొనవలసినది అని దానివర్ణము. ఈవస్త్రమును ఈయనియెడల యజమానమును దోషమనిగాని, పుష్కళానినియెడల అగ్నిద్యునకు దోషమనిగాని చెప్పబడియుండలేదు. మూలధర్మాశ్రుతియును గమనించలేదు. ఇది రాగమాలకము. కనుక అక్రమాణము. అనగా నస్త్రము నగ్నిద్యున కిచ్చినను, ఈయకుండినను, క్రతుభంగము లేదని తాత్పర్యము. ఇటులనే పాపక్షుగార్థమును శ్రేయస్సంపాదకములుగాక కేలలోభద్వేషాదిమాలకములును. కొన్నివాక్యముల కప్రామాణ్యము చెప్పింగదో యని పవిత్రతానిరూపణార్థములకు సాంఘికధర్మముల నిరూపములు. తేయ నెంచుట సాపకార్యము. జాగుస్మితము. హేయము.

ధర్మాధికారము

సంకీర్తన రథకారునకు అధానాధికారము కలదని వేదము దున్నది. శైమినిమహర్షియు నిరూపించియున్నాడు.

నిషాదుడు బోయవాడు. అనులోమసంకరుడు. వానికి నోక యిష్టియందుమాత్ర మధికారము కలదు. పంచముడు సర్వకర్మ బహిష్కృతుడు గాన నితనికేవిశేషధర్మముందును అధికారము లేదు. ఒకపదమునకు నానాధము లుండవచ్చునని ఇదివరకే నిరూపించివారము.

ఇక వేదము

ఋగ్వేదే పంచమాష్టకే ద్వితీయాధ్యాయే. 18 వశ్లోకాది యోనుంత్రే యఃపంచవర్ష జీరభినిసాదవమేవమే కవిగ్వృహ సత్యువా.

భాష్యం. యోగ్యి, కవిః, ప్రాజ్ఞః గృహపతిః గృహజాం పాలయతా. యువానిత్యుర్యుజస్యకా, పంచవర్షణీపంచజనాకా మనష్యానభిముఖునమేవమేగృహగృహేనివసాద నిశ్చీదతి. ఉత్తరగృహవాక్య సమాప్తిః. సర్వజ్ఞాడను గృహములపరిపాలించువాడును, నిత్యత్యజుడును, అను నీ అగ్ని వసుష్మలనుగూర్చి అభిముఖముగా ప్రతిగృహముందు నివసించియున్నాడో అట్టి అగ్ని మయ్యు పాపములనుండి రక్షించుగాక. అనిదీనియర్థము. అగ్నియనుజేవుడు పంచభూతములలో జేరినవాడుగనుక సర్వవాక్యపక్షడై దేవతారూపముచే సర్వజ్ఞాడను, నిత్యత్యజుడును నగుచు పంచనాగ్నిరూపమున నంచరుమనుష్మల గృహములలో నివసించియుండునని చెప్పబడినది. గృహపతిః అనగా గావ్య పత్య ధిష్ఠ్య ము నందు నివసిం చు వా డని యర్థము గాదు. కనుకనే గృహజాం పాలయతా యని విద్యారణ్యులు వ్రాసిరి. సాయిరాజవేయని యింద్రేంద్ర కాలము సురక్షితముగా నుండగలవు. కనుక పంచనాగ్ని గృహపరిపాలకుడు తాకికాగ్నికిని వైదికాగ్నికినిఅగ్ని దేవతకును అభేద వివక్షచే సర్వవాక్యపక్షమును. చెప్పట కిటుల దేవతల ప్రతిమల ప్రతిస్థాపనము 'వాత్సప్రమను' అను వాక్యమున శ్రేతాగ్నుల ప్రార్థనామంత్రములతో,

"దివస్వరి ప్రథమంజజ్ఞే, అగ్నిరస్య ద్వితీయం పరిజాతే వేదాః" ఇత్యాదివాక్యములు అగ్నిద్యులలోకమందు భూలోక మందును సమద్రములోను ఉండునని జెప్పమన్నవి. దీనినిబట్టి సమద్రములో చేపలు అగ్నిహోత్రము జేయుననియు కర్మాధికారములేని దేవత లగ్నిహోత్రము జేయుదురనియు జెప్పవచ్చునా? సర్వవాక్యపక్షమున కీవిధమున న్దుతించెను. అటుగా నియెడల కవిః యువా అను విశేషణములు గార్వ పత్యాగ్ని క్లావ్యుర్తియందు? కనుక తాకికాగ్ని యందరిగృహములలో నుండును. అట్టియగ్నియు అగ్ని దేవుడు ఒక్కడేయనది అగ్నిప్రాయమేగాని చందాలును శ్రేతాగ్నియనానము చేయవచ్చుననిగాని చేయవలయుననిగాని ఈమంత్రము చెప్పజాలదు. ఇది విధి వాక్యముగాదు. పంచవర్షణీః విదురురు వసుష్మలు అనగా విదుజాతులవారి గూర్చి యభిముఖముగా ప్రతిగృహమున నుండునని చెప్పినను త్రైవిర్ణికేతరులను ఆనిరవసేతులు, నిరవసేతులు అనిరెండుగా విభజించి యెదుజాతులవారిని శ్రుతి చెప్పినదని సమన్వయము జేయవచ్చును. ఈశ్రుతియందు స్వతంత్రజాతులనిగాని అస్వతంత్రజాతు లనిగాని గ్రహించుట కాధారములు లేవు. స్వతంత్రజాతులు పరమేశ్వరునివలన వైదును కలనంటి లేని ఋగ్వేదాంతర్గతమున పురుషమాక్రమందు నాలుగుజాతులే చెప్పనేల వివక్షజాతియొక్క యుత్పత్తిస్థానముగూడా, చెప్పబడలేదు. కొన్నిస్థలములలో స్వతంత్రజాతులు నాలుగు సంకీర్ణజాతి మరయొకటికలసి యొందిటినిగాలేకొంచుటగలదు. మరి కొన్నియెడల సంకీర్ణల నందరిని గ్రహింపక కించిత్కర్మాధికారముగల నిషాదునిగాని రక్కాసునిగాని సంఖ్యాపూరకునిగాని 'పంచవర్షణీః' అనియు 'పంచక్షీతయః' అనియు చెప్పట కలదు. కనుకనే సర్వజ్ఞులకు విద్యారణ్యులు రిచనసారము గత సకలశ్రుతిస్మృత్యైవిరుద్ధముగా వ్యాఖ్యానము జేసిరి.

ఋగ్వేదము 3 అష్టకే 5 వశ్లోకే మంత్రే మిత్రాయ పంచయేమిరే జనా అభిష్టిశవసే సదేవా విశ్వానిభర్తరి. భాష్యం: పంచజనాః నిషాపంచమాశ్చత్వారోవర్ణాః, అభిష్టిశవసే. కేత్రా నామభిగంత్య బలయుక్తాయ మిత్రాయ యేమిరే హవీంష్యు ద్యచ్చంతి సతాదృతోమిత్రే విశ్వానోసర్వాకా దేవా భిర్తి స్వస్వయాపతయాధారయతి. మహాబలంపన్ను డగు మూర్ఖునకు నాలుగువర్ణములవారలను నిషాదుడును హవిస్సుల నిచ్చుచున్నారని యర్థము. నిషాదుడనగా బ్రాహ్మణునకు శూద్ర స్త్రీయందు పుట్టినవాడు. అనులోమసంకరుడు. ఇతనికి కొన్ని కర్మలయందు చిహ్నకారము కలదు. ఇట్టి యర్థము సంభించుచుండగా శ్రుతిస్మృతినిషిద్ధమున చందాలునకు సంఖ్యానందన హవిః ప్రదానాద్యధికారము ఈ శ్రుతివలన జెప్పబడు ననుట కేవలసంగతము.

విభేద్యులశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రకరివ్యతి ఇతిహాస పురాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్ అని పురాణవచనము

కలదు. కొద్దిగా చదువుకొనినవానిం జూచి వేదము తన కపార్థము కల్పించునని భయపడును. ఇతిహాస పురాణములతో వేదార్థము సరిమాడ వలయునని దీనియర్థము. ఇతిహాస పురాణములు చందాలూరు స్వరూపులు కారనియే చాటుచున్నయవి. వాని కనుకూలముగ శ్రుత్యర్థము సంభవించుచుండగా సాతన ధర్మవిముఖులకు జనులశ్రీతికై యిట్టి యసంగతార్థములం జెప్పనేల బ్రాహ్మ్యస్త్రీలన్యభివారమువలన గలిగిన పంచమజాతి యధికసంఖ్యాక మనిన మనపూర్వీకుల కగౌరవము వాటిల్లునని గ్రహించిన యీ పండితులు శిష్యుమహాదీపంపన్ను లై యరణ్యములలో నివసించి లోకకనుఖువిముఖులకు సహజులు రాగద్వేషాపహతులని చెప్పట వారి సగౌరవించుచు యని యేల గ్రహింపగూడదు. హేతువర్తనాచ్చ అను సూత్రమునకు విషయము నిరూపించియే యున్నవారలము.

అశేవససములకై స్వరాజ్యము అభింమనను వై హిక సుఖ ప్రత్యాశచే పారలౌకికములకు ధర్మనేతువుల నుల్లంఘింప దలచినట్టిపాశ్చాత్యవాసనావాసితులలో సమమన సమచిత్తతయ భూతదయయు మనపూర్వీకులకు మహద్గుణుల డేవని గ్రహించుట యసంగతము కాదా? అది తేవము సారభాటు.

ఉపసంహారము

ఋగ్వేదములో నోకమంత్రము అగ్నికి పంచనాగ్నిరూప ముచే సర్వగృహవాస్యిని జెప్పను. మరియొకమంత్రము అగ్ని వ్యక్తులవారు నూర్వనకు నమస్కరింతురనిచెప్పను. ఇంభుకు విరోధము లేదు. అందరునూర్వనకునమస్కరింపవచ్చును. రెండవమంత్రమును బావీంష్యుద్వర్ణంతి అనగా తిమమాహారపదార్థములనూర్వనికి సమర్పించుచున్నారని అర్థము వేదమంత్రములతో నన్నివర్ణములవారు నియతకాలములలో సంఖ్యావందనము చేయుదురని యర్థముకాదు. పంచయనిజెప్పినమాత్రమున అయిదు స్వతంత్రజాతులనుట చెల్లదు. స్వతంత్రతాస్వతంత్రత లిచ్చట జెప్పబడలేదు. వివక్షాధీనముగా స్వతంత్ర జాతులు నాలుగు సంకర జాతియొకటికలసి అయిదనిగాని నిషాదునితో కలిపిగాని వచనాంతరవిరోధములేకుండా సమన్వయము జేయువచ్చును. కనుకనే వేదాంతశాస్త్రమునందంతరంగ మొక్కటియని కొన్నియెడలను, మరికొన్నియెడల మనోబుద్ధులు రెండనియు నింకొకచో మనోబుద్ధ్యహంకారములు మాడనియు మరియొకచో మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తములు నాలుగనియు వృత్తిభేదమునుబట్టియు వివక్షాభేదమును బట్టియు జెప్పబడినవి. ఈ సభాస్థితులు చెప్పినరీతిని పంచములు నిరవసేతకూద్రులగును నాల్గవర్ణములలో పరిగణింపబడినప్పుడు పంచయేమిరే పంచవర్షణీ అనుశ్రుతులలోనిపంచత్వ సంఖ్యాపూరకు లేవ్వు? అనిపరిపరిశీలన నాల్గవర్ణముగను, నిరవసేతకూద్రులు పంచములుగా జెప్పబడినని చెప్పవలెగా? అటులనే జాతిసూద్రుల నాలుగవవర్ణములగును సంకీర్ణల వైదవ వారిగా వాడి రనిన బాధకమేమి? సంకీర్ణత్వేన సంకీర్ణ లాకతే గయే నను అనులోమ సంకరులు కించిత్కర్మార్థులు. ప్రతిలోమసంకరులలో కడపటివాడగు చందాలు పంచమకల్పవాద్యుడు. సర్వకర్మ బహిష్కృతుడు.

ఇటుల చెప్పినందున పంచములపై మాకు ద్వేషము కలదని యూహింపవలదు. వారు సుఖునివాసము కలవారై అన్న వస్త్రసమగ్ధులగుచు చాతుర్వర్ణ్యమునకు వేరుగా నివసించి వారి వలన నుపకారముబొందుచు తమకు సాధ్యములగు నుపకారముల వారికి జేయుచునుండుట మా కభిమతము.

వారికులవృత్తియగు చర్యసంస్కరణము చర్యమయోపకరణనిర్మాణము గ్రామసంరక్షణము మొదలగువానిని మే మభిలషింపము. ఇప్పటి నవనాగరికులే చెప్పలదుకాణముల పెట్టుట మొదలగుపనులచే వారికి జీవనధంగము కలుగజేయు చున్నవారలు.

ఎట్టిపను లాచరించినయెడల దోషము ఘటించునని ప్రాయశ్చిత్తములు చెప్పబడినవో యట్టిపనుల నిషేధించుచనములు ద్వేషమాలకములుగావు. అటులనే చెప్పనెడల బ్రాహ్మబ్రాహ్మభోజనాది విధానక వచనములుగూడా రాగమాలకములని యనవలసివచ్చును. ఇహపత్తి యంటిరేని అట్టివారు నాస్తికులు గనుక వారి బోధయతో మాకు ఆవసరము లేదు.

కరణాకరణములందు గుణదోషరహితము లగు వైస్వర నీయనిస్త్రుగ్రహణస్మృతులే రాగమాలకములు గాని ఇట్టివి కావు.

చందాల నిషేధస్మృతులు బృహదారణ్యకశ్రుతిమాలకములు. స్మృతులలో నిషేధింపబడిన చందాలర లక్షణములగు బహిర్గమప్రతిత్రయాపపాత్రత్వాదులు ఇప్పటిపంచములందు గమనించుటచే వీరే వారనుటకు సందియము లేదు.

లింగచక్రధారణాదులు వ్యవస్థితములు తాంత్రికులు వానిని ధరింపకపోయినయెడల తప్పు. తైదులు వానిం ధరించిన యెడల తప్పు. ఆవిధినిపేదముల కర్థవాదములు గలవు.

తురుష్కులు సున్నతులు చేసికొననియెడల తప్పు. హిం దువులు అవి చేసికొనినయెడల తప్పు. ఇటుల వ్యవస్థచేయుటలో బాధక మేమున్నది?

పంచములు మనలో కడబాటివారుగా లెక్కింపబడుట జేసి మతాంతరములో జేరుట నరకప్రదము. తనభర్తవద్ద నెంతటి దార్మిద్ర్యము ననుభవించినను పతివ్రత శ్రీమంతుడగు పరపురు షుని శివంగిరూపా! అక్కడను వారగారముగానే చూతుడు. 'స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః' అని శ్రీకృష్ణుడే అజ్ఞానోసంగము. పంచమునకు భగవన్నామసంకీర్తనము ఏయాసత్యాది సామాన్యధర్మములు భగవదాలము నిర్మాణపూర్వక భగవత్పూజాదికము కృతార్థతాపేతువులు. తురుష్కులును హిందువులును ఒక్కొక్కరి దేవాలయములలోనికి మరియొకరు వెళ్లరు. ఒకరిధర్మములను మరియొక రాచరించుటలేదు. ఇటులనే వైపులును వైపులును పరస్పరవిరుద్ధధర్మాచరణలై యున్నారు. అయినను వీరింద రును గ్రామక్షేమమునకైగాని జేశక్షేమమునకైగాని యత్నించుటలేదా? అటులనే పంచములు మనమును వేరుగా నుండినను అందరము దేశక్షేమమునకై యత్నించుట క భ్యంతరముండదు. ఇప్పటిదేశ నాయకులందరును మేరునగధీరులు, స్వార్థస్థాగులు, దేశమహోన్నతికై పాటుబడుమహోయులు. అయినను కలికాలవశంబుననో సనాతనధర్మరీతిరతుల దురదృష్టవశంబుననో విదేశవిద్యాభ్యాసవాసనా వశంబుననో వారి హృదయంబులకు మావాక్యంబులు రుచింపవయ్యె. "పరిత్రాణాయ సాధునాం వివాశాయ చ దుష్కృతాం, ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగేయుగే" యని యజ్ఞవల్క్యసగిన శ్రీకృష్ణుడేదేశప్రముఖులమనంబులంభర్మప్రవణంబులజేయుగాతా! నిరంకుశ ప్రభుత్వమువారిని ఎదిరింపబాలక దేశప్రముఖులు సహాయార్థము భగవత్పూజనము చేయుచున్నవారలు. దేశప్రముఖులు చేయు నిరంకుశధర్మోల్లంఘనమునకు వైపరీత్యక సనాతనధర్మభిమానులమగు మేమందరము సర్వశక్తులగల ధర్మసంరక్షకుడగు భగవంతుని సహాయార్థము బ్రార్థించుచున్నవారలము. గుణదోషవిమర్శనశీలు రగు సజ్జనులు గుణములం గ్రహించి దోషముల తమింతురుగాతా!

ఈవాక్యము పంచమస్మరణమునందు దృఢాభినివేశము గలవారల కుపయోగింపకపోయినను, శాస్త్రీయత్యైభాంతిగల మగ్ధులకు కుపయోగించునేమో యని వ్రాయబడినది. అస్పృశ్యత్వనివారణమున కెన్నియో ప్రమాణములు గలవని వీరు వ్రాసిరి. అస్పృశ్యత్వనిరూపణ మింతకంటె ప్రబలప్రమాణము లెన్నియో గలవని వీరులు గ్రహింతురుగాత.

చాకులు - తాళములు

మంగళలికత్తులు.

అలగ్నసోదరులచే చేయబడినవి మేలయినవి.

వెంటనే ధరలక్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.

బి వెంకటేశ్వర్లు ౯౦౬ కో లిమిటెడ్

కట్టప్ప అండ్ లాక్ మేకర్సు cel.

8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ ఆదెసు. "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

మెస్సరిజము నేర్చుకొనుడు

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, మెస్సరిజ సహాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు విపులముగ మర్మ రహితముగ గురువు తోకనే ఆభ్యాస యోగ్యముగ రచింపబడిన సమ్మోచన గ్రంథము తక్కి ద్యా వ్యాపకాక్షేపముతో వెలగింది

ఒక రూపాయకు

మాత్రమే అమ్ముబడును. వి. పి. ఛార్జి నాలుగు అంశములు.

అ. డెస్:-

మేనేజరు హిట్మెటిక్ హోము, ఏలూరు.

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి (స్వకీయవిలేఖరి)

జూన్ 15:—ఒంగోలు పురవాసులు శ్రీయుత పాంచాల సుబ్బరావుగారు మా గ్రామమునకు విచ్చేసియుండిరి. వీరు తమ పాండిత్యమును, జ్ఞాపకశక్తియు, వెలిబుచ్చుగల కొన్ని వినోదములను బోర్డు హైస్కూలులో చూపిరి. వీరు చెన్నపురికి బోవుచున్నారు.

త్రాగుడు

పోస్టులోను యెదుట ట్రాంకురోడ్డులో నుండు వంతెన వద్ద యెప్పుడును త్రాగుబోతువారు చేరి అల్లరిచేయుచుందురు. రాకపోకలకు చాల యిబ్బంది. మూడురోజులనాడు నొక త్రాగుబోతు యింకొకనిని కత్తితో పొడిచి 4 గాయములు చేసెను. ఇట్టి తగవులు సర్వసామాన్యము. యూనియన్ వారు రోడ్డువెంబడి అంగళ్ళనుంచుటకు శ్రీలకు లైసెన్సులు యిచ్చిరి. ఈ అంగళ్లు అన్నివిధముల అల్లరిలకు అవకాశము నిచ్చుచున్నవి.

స్కూలు ఫయినల్

బోర్డు హైస్కూలులో 11 నుండి మాత్రమే జయము గాంచెదరు. లోకడ సంవత్సరములలో 100కి 50 మందికి పైగా జయముగాంచుచుండిరి. ఈవివరీత మేమో?

నాటములు

అల్లూరు శ్రీకృష్ణవిలాస సభవారు నిన్న రాత్రి రామ దాసునాటకము ప్రదర్శించిరి. రు 250 లు వసూలు అయెను. 17 వ తేదిన సావిత్రినాటకము ప్రదర్శించుదురు.

కాలమానము

మృగశిర ప్రవేశము తర్వాత బౌద్ధిక వానలేదు. పడమటిగాలి అతితీక్షణముగా వీచుచున్నది. నీళ్లు యెండిపోవుచున్నవి.

రాజమహేంద్రవరము (స్వకీయవిలేఖరి)

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

జూన్ 15:—శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారి నీనెల 18 వ తేదిని పెంటలు జైలునుండి విడుదలచేసినప్పుడు జైలు గేటుకద్ద నాయనకు కలిసిగొనుటకు కాంగ్రెస్ ప్రచారకులను అన్నపూర్ణయ్యగారి బంధువులను మిత్రులను జాతీయ విద్యాలయ విద్యార్థులను చాలమందివిచ్చేసి ఆయనను పుష్పమాలాలం కృతులుగ జేసి అలింగముజేసి సంతోషముతో నింటికి దీసికొనివచ్చిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు వీతానగరమునండి ప్రత్యేకముగా దనుచేసిరి. భమిడిపాటి శత్యనారాయణగారు, మొనరికంటి తిరుమలరావుగారు, మామిడి లక్ష్మీవతిగారు, గణేపాటి శంకరశేషు నూర్యప్రకాశరావుగారు, నాళం పట్టాభి రామారావుగారు, నాళం చినభీమరాజుగారు, మామిడి దేవేంద్రుడుగారు, అవనరాల శేషగిరిరావుగారు, నేత్రకంటి శేషగిరి రావుగారు, ఖండవిల్లి రాజారావుగారు, మరికొందరు ప్రముఖులు జైలు గేటువద్దకువచ్చి అన్నపూర్ణయ్యగారికి స్వాగత మొసంగిరి.

కాంగ్రెస్ కార్యాలయమువద్దకు వీరందరకలిసి యూరేసింపుతో నచ్చి అక్కడ కొంతకాలముగి యిష్టాప్సేవలపిరి. మధ్యాహ్నము భోజనానంతరము డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు, శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారు, నాళం చినభీమరాజుగారు, మొనరికంటి తిరుమలరావుగారు, మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్యగారు కలిసి కోటిలింగములవద్ద నూతనముగా నేర్పరుపబడిన గాంధీ పుష్కలమునును జూచుట కరగిరి. అచ్చట జరుగుచున్నపని యావత్తు శ్రీ భీమరాజుగారు అన్నపూర్ణయ్యగారికి జూపి ఆయన జైలులోనుండగా జరిగినమృత్యులను దెలియజేసిరి.

ఆసాయంశ్రమే ఆంధ్ర యావజన స్వరాజ్యభివారు యొక ఛాయాపటము డీయించుకొనిరి.

సభ

సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీచింతామణినాటక కాలలో అన్నపూర్ణయ్యగారికి స్వాగత మొసంగుటకు పురమహాజనసభ జరిగెను. జాతీయవిద్యాలయమునకు పూర్వము ప్రభావోపాధ్యాయులుగానున్న శ్రీ లల్లాప్రగడ ప్రకాశరావుగారు రథ్య

క్షతపొందిరి. అన్నపూర్ణయ్యగారి గుణగణములను ఆయన యొక్క స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమును స్వేచ్ఛాసాహసములను పట్టుదలను గురించి కొద్దినిమిషములు మాట్లాడి ఆయనయెడల తమకు చాల గౌరవముగలదని స్పష్టపరచిరి.

మొనరికంటి తిరుమలరావుగారు తరువాత నువన్య సింఘు అన్నపూర్ణయ్యగారును ఆయనయు సహాధ్యాయులనియు చిన్న నాటినుండియు అన్నపూర్ణయ్యగారు స్వాతంత్ర్య ప్రియులనియు పట్టుదలగలవారనియు యుత్సాహ పూరితులనియు దేశభక్తి గలవారనియు జెప్పి కాకినాడ కాలేజిలో వీరిరువురు గలసి చదువుకొనుచున్నప్పుడు జరిగిన కొన్ని విషయములను కథలను జెప్పిరి. గోదావరిజిల్లా జాతీయోద్యమము లన్నిటిలో నూడ చాలముందుగానుండి బనిచేయుచున్నను ఈజిల్లాలో మంచి పత్రిక యేదియు లేకుండుట చూచి అప్పడప్పుడు పత్రిక నొకదానిని స్థాపింప నాలోచనలు జరిపెదేవారమనియు జెప్పి అన్నపూర్ణయ్యగారు స్థాపించిన కాంగ్రెస్ పత్రిక ఆకారత దీర్చినదనియు, ఈజిల్లావాసులందరు ఆపత్రికకు సహాయమొనరించి వృద్ధిజేయవలయుననియు చెప్పిరి.

అన్నపూర్ణయ్యగారు

అన్నపూర్ణయ్యగారు రువన్యసింఘు శ్రీ ప్రకాశరావుగారు తిరుమలరావుగారు జెప్పినదంతయు వారివాత్సల్యము వలననే అనియు; తాను జైలునుండున్నప్పుడు తనపత్రికకు సంపాదకులుగానుండి పత్రికను నిలువజెట్టిన శ్రీయుతులు కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావుగారు, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు కృతజ్ఞతాపూర్వకవందనముల నర్పించిరి. రాజమహేంద్రవరములో నేయుద్ద్యమమైనను ప్రజాదరణ లేక చనిపోదనియు ఆయుద్ద్యములో పనిజేయువారు పట్టుదలతో పనిజేసినవో తప్పక విజయము నొందుననియు జెప్పిరి. కాంగ్రెస్ పత్రిక నణగ్రొక్కటకు ప్రభుత్వమువారి వివరలోజేసిన ప్రయత్నములు విఫలములైనదనియు, ఇకముందుగూడ నట్లే విఫలము లగుననియు ఆపత్రిక యెన్నటికి చావదనియు చెప్పిరి. తాను కొద్దికాలములో సంపాదకత్వము స్వీకరింతుననియు, తనయభిప్రాయములలో నేవిధమగు మార్పులగు లేదనియు, మహాత్ముని నాయకత్వములో దనకు అఖండసమృక్తము గలదనియు జెప్పిరి. సభ రాత్రి 7 గంటల 15 నిమిషములకు ముగిసెను.

అన్నపూర్ణయ్యగారికి రాజమహేంద్రవాసు లొసంగిన స్వాగతము హృదయపూర్వకముగా నున్నది.

కృష్ణాడెల్టా

రాధాకీ మార్గములు

డెల్టాలో రాధాకీమార్గము లభ్యాయముగ నున్నవి. ఏ గ్రామము చూచినను వర్షాకాలము. విల్లంకు దీవులు డెల్టా యెచ్చడిన సుమారు 80 ఏండ్లనుండియు, కాలవలకు వంతెనలు లేవు. రాధాకీ ప్రజలయొక్క ఇబ్బంది వర్షనాటికము. డెల్టా వలన 50 లక్షల రాబడినందుచున్నది. డెల్టా, రాధాకీమార్గములకు భంగము కలుగజేసినది డెల్టా అయియుండగా, యీకాలువల వైన లక్షలతరబడిగ ఖర్చుజెట్టు, వంతెనలు నిర్మించుట పని లోకల్ బోర్డుల నెత్తివైబడినది. ఇది యెట్టిన్యాయమో తోచలేదు. లోకల్ బోర్డులు నిర్వహింపవలసిన పనులు చాలా వున్నవి. రాబడి అత్యల్పము. ప్రజలు ఇంక నెక్కువక పన్నుల నివ్వజాలరు. వంతెనల గట్టు బాధయతుండ వంతెనలు నిర్మించుటకు ఇర్రిగేషన్ వారి వత్తవులు లభింపవలెను. వారి సలహాప్రకారము కట్టవలెను. వారి యాజమాన్యముక్రింద నడువవలెను. నూపర్వేషన్ ఫీ నూటికి 15 గాని, 10 గాని, వారిఇచ్చప్రకార వియ్యవలెను. లేదా వారికి కంట్రాక్టులనివ్వవలెను. లేకున్నచీలు లేదు. లోకల్ బోర్డుకు ఎందరు ఇంజనీరులున్నను సరే, ఎందరు సబ్ ఇంజనీరులున్నను సరే, ఎంతెంత జీతము లిచ్చుచున్నను సరే, వారెంత ఇంజనీరింగు పరీక్షలు ప్యాసయినను సరే, డి. పి. డబ్ల్యు. ఇంజనీయరుల సలహాలే ముఖ్యము. జిల్లాలో కట్టవలసిన ప్రదేశములు కాలతరబడి వంతెనలున్నవి. అవి న్యాయముగా డెల్టాకాలువలపైన మాత్రము డెల్టావారు కట్టెత్తవలసిన వేరుగును. వీనివిషయమై, ప్రభుత్వదృష్టి మరలునటుల గౌరవ సభ్యులు ప్రియత్నించి, డెల్టా ప్రజలయొక్క బాటలసౌకర్యము నభివృద్ధిపరచెదరు గాకయని కోరుచున్నాము.

ఒక డెల్టారాధాకీ బాటసారి.

జూ బు లు

అనంతపురము జిల్లా కల్యాణదుర్గము తాలూకా ముడిగల్లు గ్రామమున సెటిల్ మెంటు రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగానుండిన బ్రహ్మశ్రీ లింగరాజులుగాను శ్రీరామస్వామియను జరుపుచు న్నారు. ఈ క్రతువు 9.6.24 తేదీనుండి ప్రారంభమై అతివైభవముగా జరుగుచున్నది. సోంపల్లి వెంకటరమణయ్యచౌదరి.

రా జ మం త్రి

ఇదివరలో సెటిల్మెంటు రివిన్యూ పురపాలకసంఘము ర్వేద ధర్మవైద్యశాలకు శాఖను ఇచ్చి సుపేటలో బ్రయినింగు కాలేజీవద్దనున్న పంచాయితీకోర్టుయందు నున్న వడ్డాదివారి గృహమునందు 15.6.24 తేదీని స్థాపించబడినది. ఇచ్చట ఆయాశాఖలను పరిక్షించి శిక్షణావధులు ఉచితముగా నివ్వబడును. చావలి రామమూర్తి శాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిశారద.

ఫిజిషన్ యంచార్జి మునిసిపల్ ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీ.

కొత్తపేటతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

30.6.24 తేదీ సోమవారం మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు కొత్తపేట స్వరాజ్యకార్యాలయములో తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క ప్రస్తుత విషయపరిస్థితుల నాలోచించుటకు గాను సమావేశమవునుగాన సభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేయ కోరెదను. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఆ తేదీనే సమావేశమవును. విషయములు

1. జమాఖర్చులు 2. కార్యదర్శి గోపేటి వెంకట్రావు గారి రాజీనామా 3. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు సంతృప్తి కరముగా పనులు జరుగుచుండుట లేనందునను మరికొన్ని విషయ పరిస్థితులవల్లను కార్యాలయమును మార్చుట 4. ఖద్దరు ప్రచారము నిమిత్తం కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి సంపూర్ణాధికారమును వినియోగించుకొనుటను గురించి 5. ఇతర ముఖ్యవిషయములు. గోరంగుపేట వెంకటేశ్వర్లు, కార్యదర్శి.

కడవమండలజాతీయోపసంఘము

1924 సంవత్సరము మే నెల 30 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు కడవపట్టణమున మండలజాతీయోపసంఘము సమావేశమై గావించిన తీర్మానములు.

- 1 శ్రీయుత కేతు వెంకటరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగ యెన్నుకొనబడిరి.
- 2 శ్రీయుత ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు కార్యదర్శిగ యెన్నుకొనబడిరి.
- 3 ఈ క్రిందివారు మండల కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు ఎన్నుకొనబడిరి.
- 1 సాధు వెంకటసుబ్బయ్యగారు (2) భూతపురి నారాయణ స్వామిగారు (3) యర్రనట్ల వెంకటసుబ్బయ్యగారు (4) కానుగో శ్రీనివాసరావుగారు (5) చింతకుంట సుబ్బరావుగారు (6) ప్రతాపగిరి శాంతాబాయిగారు (7) సాయం వరదహనుగారు (8) కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారు (9) కంచి రాజు లక్ష్మీనరసింహంగారు (10) మండవల్లి పిచ్చిరాజుగారు (11) కంచంరెడ్డి వోబులరెడ్డిగారు (12) వెలుగోటి నారాయణరెడ్డిగారు (13) ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు (14) కేతు వెంకటరెడ్డిగారు (15) షేతు భావర్ హనుసాహెబుగారు.
- 4 ఈ క్రిందివారిని ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము నకు సభ్యులుగా యెన్నుకొనవలెనని.
- 1 కేతు వెంకటరెడ్డిగారు (2) భూతపురి నారాయణ స్వామిగారు (3) ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు (4) చింతకుంట సుబ్బరావుగారు (5) సాధు వెంకటసుబ్బయ్యగారు (6) ప్రతాపగిరి శాంతాబాయిగారు (7) సాయం వరదహనుగారు (8) కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారు (9) కానుగో శ్రీనివాసరావుగారు (10) భద్రాద్రితాలమయ్యగారు (11) నూకల వెంకట సుబ్బయ్యగారు (12) కంచంరెడ్డి వోబులరెడ్డిగారు (13) వెలుగోటి నారాయణరెడ్డిగారు (14) పాలేటి వనమమారిదేవిగారు (15) సాయం పాపయ్యగారు (16) కంచిరాజు లక్ష్మీనరసింహంగారు (17) సి. పి. బాబురావుగారు (18) జె. పిచ్చయ్యగారు.
5. ఈ క్రిందివారు మండల విద్యుత్ కార్యక్రమమునకు యెన్నుకొనబడిరి. (1) ప్రతాపగిరి రామమూర్తిగారు (2) ప్రతాపగిరి శాంతాబాయిగారు (3) సాయం వరదహనుగారు (4) కాకర్ల పెద్దవీరయ్యగారు (5) మండవల్లి పిచ్చిరాజుగారు.
6. మండల జాతీయోపసంఘ కార్యాలయమును ముద్దలనుండి తాళ్లపాకకు మార్చవలెనని.

ప్రతాపగిరి రామమూర్తి

కార్యదర్శి

గ్రంథాలయములు

III

(1) మన ఆగ్రహారమున భూర్యకాలమున గురుకులములు, ఋషివాటిక లెట్లు సర్వవిధ్యల కాలవాలములై యుండి కోరిన విద్యావంతులను దేశమున కర్పించియుండెనో, నేడు వానిస్థానములలో "గ్రంథాలయములు" గురుకులములై ప్రతిగ్రామమందును వెలసియుండవలెను. తిద్వారా రాజకీయ, సాంఘిక మత నైతికాది వివిధవిషయ జ్ఞానము ప్రజలకు కలుగజేయు నవకాశముగలదు. ఏలకో "గ్రంథాలయముల" మాట నేటి రాజకీయ కేంద్రల మెదడులో నెక్కియుండలేదు! శరీరములో నొక్కభాగము నకు బలమెక్కించి, తక్కిన భాగములమాట మరచిన శాశ్వత సాభాగ్యమేమని చెప్పవచ్చును? ఆవిధముగనే గ్రామవాసులకు యొక్కరాజకీయసంగతులనే చెప్పి, తక్కిన విషయముల నే, తలపెట్టుకుండినయెడ, ఎట్టిజ్ఞానంతులగుదురో చదువరులే యూహించు బ్రాధితులు. అందుచే నొకసంస్థను గ్రామమునకు సెల కొల్పినయెడల, నాసంస్థయే యెల్లజ్ఞానము నిచ్చునదిగా నుండును. అట్టిసంస్థలెల్ల గ్రామముల స్థాపించినయెడ "స్వరాజ్యము" స్థాపించుట ముఖ్యసాధ్యము. ఇట్టిసంస్థలు యెల్లెడ వెలయునలయున్న యందు శిలకంతులగు దేశభక్తులు కావలసి యున్నారు. కాని వారివారి దినచర్యలులున్నను లెఖించబడక, క్రమ శిక్షణలేని తాత్కాలిక యుద్ధిక పూరితులగు యువకులవలన దేశమునకు మేలేమాత్రమును లేదని నానమ్మకము! ప్రెగా కీడువాటి లైన వాటిలవచ్చును.

(2) "భారతమాత" యొక్క ఆరాధనకుందిర ఋకటి ప్రతిగ్రామమునుండి తీరవలెను. అయ్యదియే "గ్రంథాలయము" తో గూడిన "గురుకులము" ఇందు బ్రహ్మచర్య ప్రాప్తియంతకులు శిక్షణబొంది విద్యల నెర్పి గ్రామసాభాగ్యమునకు తోడ్పడుచుండురు. గ్రామవాసు లెల్లరు కులభేదముగాని మతభేదముగాని లేక ప్రతినీత్యము యీమందిరమును దర్శించి మాతను నేవించి వెళ్ళుచుండినట్లు నియమముండవలెను. నియమము లేనియెడల యే కార్యము నెఱవేరజాలరు. ఈయందిరముయొక్క కవాట కము యెల్లపుడును తెరచియుండును. సర్వమానవ సమర్థము యిచ్చట గ్రహించవలెను. ఈయందిరమున భారతమాత మూర్తి వంతెముగ నెలకొల్పబడియుండును. భారత నాయక నాయకీమణు లెక్కిరి లిందుంచబడును. యువయువతీజను లెల్లరు వీనినుండి గుణపాఠముల నేర్చుకొనుచు తామును తమ జీవిత కాలములో నింతటిస్థానముల నలంకరింపవలెనని పాటుపడుటకు ప్రోత్సహించబడుదురు. అదియుంగాక వాగ్రామములలో తయారుచేయబడునట్టి వస్తువుల నెల్ల సంగ్రహించబడి యుంచబడును. అగ్రామ సరిహద్దుల భూభాగమున నున్నవస్తువుల సంగ్రహించి యందుంచబడును. ఈవస్తువులు వానియుత్పత్తి, వాని యుపయోగము ఇత్యాదు లొక గ్రంథమునందరకు తెలియునట్లు వ్రాసి యందుంచబడును. వ్యవసాయవస్తునామగ్రంథము యందుంచబడును. వివిధభాగ్యములందుంచబడును. ఒక టున నేల? అగ్రామవాసుల సౌకర్యములకు తగినవిధ్య నందు నేర్చుబోయిండువలయును.

(3) సర్వవిద్యలకాకరంబగు నొక "గురుకులము" ప్రతి గ్రామమున నుండవలయును. భూర్యకాలమున పల్లెల నుండు బ్రహ్మజు గృహములెల్ల గురుకులములై బ్రహ్మచర్యులకు నిల యమై విద్యల కాలపట్టగుండుడి. నేడు కేవలము అబద్ధ సాక్షులు చెప్పు లేక బోధించు విషవాటికలై యున్నందులకు చింతిల్లవలసి వచ్చినది. ఎవ్వరైన నొకరు భూర్యసాంప్రదాయాను సరణినుండిన నుండవచ్చును. ఎవరి కేవిద్య కాలయనన్న ఆంధ్రము నేర్చుచు నాటిగురువులు సత్కాలక్షేపము చేయుచు నిర్మలమైన జీవనము చేయుచుండెడి వారు. అంతకు పోనేల? మన తండ్రితాతలవాటి కాలముయొక్క చరిత్రకు బోధకము కావా? జ్ఞానవాసుకంబగు "గురుకులము"ను అగ్రామవాసు లే పోషించి కాపాడుబాధ్యులై యుండవలెను. తమకు పండిన పంటలో సాలునకు పదియారకపాలు ఈగురుకులమున కియ్యవలయును. గ్రామ ఆయకట్టు భూమి లో నొకకుచ్చెలభూమిఅనగాను 25ల భూమిని యీగురుకులము కింద నుండవలయును. ఇచ్చట గోరక్షణము జరుగవలయును. భర్తసంరక్షణార్థము. ఈ గ్రంథాలయముతో గూడిన గురుకులవాసులు పాటుపడుచుండ వలయును. 8 లేక 10 యేడ్ల వయసుబాలర యిందుచేర్చుకొనుచుండురు. 10 సంవత్సరము లిందు విద్యనేర్చుచుండురు. ఇందు ప్రాణసంక్షేమకై ధనుర్వేదము నేర్పబడును. శారీరకమానసికవిద్య లిందు కరపబడును.

(4) ఈ గురుకులము సర్వాంగములతో సాన్తవముచేంచి సర్వవిద్యల కాలవాలమై యున్నాయుండును. ఏనాడు "గురుకులవాళము" అనెడిమాటయే మన భారతభూమినుండి తొలగి యెవో, అనాడే "స్వరాజ్యము" తొలగి పరాధీనత ప్రాప్తించి

దేశసేవాదీవరతంక్ర లగు బ్రహ్మచర్యుల తయారుచేయగలుగునో, అనాడే స్వరాజ్యస్థాపనదిన మని వమ్మనలయును! అనాడే భారతీయుల "బెండా"కు మరొకసారి దీప్తిపాంతరములలో నెరియుండగలుగును! అనాడే భారతమాత నేత్రములడుచుకొని పకపక నవ్వునాగును! అనాడే ధర్మసందేశమునుఖండఖండంతరములకు పంప కైకలిగియుండగలదు! అనాడే తేజోవంతులు తపోవంతులు, విద్యవంతులు, మేధావంతులు, శరవరంతులుగా బయల్పెడలి జ్ఞానతేజమును దేశదేశములకు పంపగలుగుదురు! ఈవిధమున ప్రతిగ్రామమునను పని ప్రారంభింపబడి, గ్రామము సంస్కరింపబడినయెడల, భారతదేశముందు మరొక్కసారి "స్వరాజ్యకై" స్వేచ్ఛగా తాండవమాడకుండువా? తక్షణమే దేశకారాధకులపై నిలిచియున్నది. క్రమశిక్షణ బొందిన దేశకారాధకుల తర్ఫీతుచేసి దేశవిముక్తికై పంపగల "సంస్థ"ను దేశీయమహాసభవారు గ్రామ గ్రామములందు వెంటనే నెలకొల్పవలెను. ఒక్కరాజకీయ విషయములనే బోధించుసంస్థగా నుండనూడదు.

చట్టి నరసింహారావు, గుంటూరు.

సాధుమహాజనసభ - పల్లాకిమిడి

(ఒక విలేఖరినుండి)

జాను 13:— 8వ తేదీని పల్లాకిమిడి తాలూకా అడక గ్రామమున వైసభ సమావేశమయినది. యువారు వెయ్యిమంది సానువులు 2000 మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. అందుగా 500 మంది శ్రీలు. వీరందరికి నూకయ్య శ నాపతిగారు భోజనములు ఫలహారములతో సంతకమై శేసిరి. ఉదయం 6 గంటల మొదలు 7 1/2 గంటవరకు సంతక వ్రస, ధర్మలింగేశ్వరపూజ జరిగినది. సుమారు 9 గంటల సభ ప్రారంభింపబడెను. శ్రీయుత తరిణి వీరభద్రాచారిగారు మహారాజశ్రీ దేవుారి సింహాచలంగారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనిన పిమ్మట భోగధిగాను బలపరచిరి. సభారంభమున అధ్యక్షునిచే రచింపబడినపద్యములు శ్రీయుత ఎరుకోల చంద్రకేళర శ్రీధిగారిచే చదువబడెను. పిమ్మట అధ్యక్షులు ఉపనిషత్తులలో చెప్పిన శ్లోకములతో తమ ఉపన్యాసము ప్రారంభించిరి. అందు ఇట్టి సభల ఆవశ్యకతను గూర్చియు సభల జువు విధము, సాధుజనులు సంచరించు మార్గముల గూర్చియు విప్పిచెప్పిరి. పిమ్మట పల్లాకిమిడి వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత బాబాయి ఆచారిగారు ఆత్మభక్త్యమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. కొరసంద గ్రామవాసులగు శ్రీయుత రామయ్యగారు మృత్యు భయము గూర్చి చదివి వినిపించిరి. వీరభద్రాచారిగారు కూడా రహస్యము గూర్చి కొంత నడిచిరి. పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతి తమ అంత్యోపన్యాసమున జీవితారహనసర్వములను ఉపనిషద్వాక్యార్థములతో పొందుపరచి పాశ్చాత్యసాయన శాస్త్రమునకు విశోధము లేకుండా సంయుక్తముగా రుజువు చేయుచు నుమారు రెండు గంటలకాల ముపన్యసించిరి. పిమ్మట భోజనాంతరమున తిరిగి సభసమావేశ మాయెను. మహారాజశ్రీ పాలేపు పోలిరాజుగారిని కవిరాయని సత్యన్నా యణ గారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొని పిమ్మట వీరభద్రాచారిగారు బలపరచిరి. అధ్యక్షులు సభవారిని కొన్ని ప్రశ్నలు చేయుచు కోరగా కొంతకు లేచి రహస్యము 2 సృష్టిక్రమము 8 ఆక్రమముల ఆవశ్యకత మొదలగు వాని గురించి ప్రశ్నించిరి వాట్ల ఉత్తరువులు కూడ సభవారే ఇచ్చుట అనుమతి ఇయ్యగా శ్రీయుత దేవుారి సింహాచలంగారు రహస్యము గూర్చియు సృష్టిక్రమముగూర్చి వుడయమున ఉపన్యాసము జరిగెను. కాన అనవసరమని ప్రోసితేయబడెను. పిమ్మట కవిరాయని సత్యనారాయణగారి ఆత్మోపన్యాసము జరిగెను. ఉపన్యాసమధ్యమున గురంగి వాస్తవ్యులొకరు సభాసభ్యమున లేచి వేదాంతమంతయు అనవసరమనియు శ్రీకృష్ణుని పాదముల సతతము భజించిన ముక్తికల దనియు శ్లోకములతోడను పాటలతోడను లేచి అగ్రాసనాధిపతికి అడ్డు తగిలెను. అగ్రాసనాధిపతియొక్క అనుమతిపైనే దేవుారి సింహాచలంగారు కృష్ణుడన నెవరో రాధయన ఎవరో ఏస్థితిలో నున్నారో ఏసాధన ఆవశ్యకమో పురాణములు భారతము భాగవతము పుట్టుటకు కారణము లెవ్వియో నిరూపించుచు బోధించిరి. పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతి తన ఉపన్యాసము ప్రారంభింపగా గల్లంకు లేమట వల్ల సభ విరమించడమైనది. తుడకు శ్రీయుత సింహాచలంపంతులు గారు శాంతిశ్లోకములతో గల్లంకు అపి ప్రతిసంవత్సరము యిట్టి సభను యాజ్ఞలమున జరుపుటకు ఉపపాదించిగా ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడెను.

అధ్యక్షులకు సభ్యులకు నూకయ్య శ నాపతిగారి కృతజ్ఞతాభివందనములతో సభ ముగిసెను.

abatore! మరల నెన్నడు యిట్టిగురుకులములు చేసవేలు బయల్పెడలి

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.

ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాశి

మునలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దవడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకర్మము, భిక్షులేకయే పొగుచేసి, శాశ్వతయశస్వనము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమృద్ధిగా తయారుచేసిన ఈవిద్య వధును నిరపయోగమై స్థితిమలలో కూడ శ్రోతరుగుతున్ననమున పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమాయను కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యీనామముగా పంపబడును. 80 గురికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును వైకివాడుటచే నపునకత్కము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును. ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

శ్రీరామవిజయం-నాటకము	0 8 0	శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా	...	...	2 4 0
రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	...	...
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు	...	...	0 6 0
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	...	...
హిందీ మొదటివాచకము	డిటా	...	0 6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి	...	...	వెల 0—8—0
సత్యవత్సవ్యాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట	...	...	1 0 0
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొండు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య	...	...	...
మేని వదల మది జనింపదు.	...	...	...
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అవ్వనసంఘాధ్యక్ష	...	...	1 8 0
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	...	...
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు,	...	...	0 4 0
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	...	...
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	...	1 4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	...	0 8 0
తత్వమచంద్రిక	...	...	0-12-0
తెనాలిపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.	...	...	...

అనేకములగు బంగారుపతకములను పొంది పొగడగించిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి వేగు మందులు వివిధ కలరా మందులు

అనేక వేల జనులను మృత్యువువారనుండి కాపాడినవి
స్టూ రూ. 2—2—0 లు, రూ. 1—2—0 లు.
ప్యాసింగు, పోస్టీజీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగులు ఉచితము.
సకలవిధ వ్యాధులకును ఆయుర్వేద దివ్యవధము లిందుగలవు.
తంజినిలాసము: వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి
పండిట్, మదరాసు. } ఆయుర్వేదాశ్రమం
41, ఆచారప్పవీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

సంజుట్టు:— } దాదా కంపెనీ, చైనాబజారువీధి, జి. టి. మదరాసు.
స్వస్తిపార్వతి, జెడ్డవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలనులభము! (పోస్టుఖర్చులుప్రత్యేకము) నుణపాధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి నైత్యకాల
కిమాత్రలు దివ్యమృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు, స్వాంతముల
యందు బలతీయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేక్షు, అస్థులు, మొదలగువారియందు గలిగిడి నొప్ప
లను బోగొట్టి నేనామును మంచి యారోగ్యమునకు
జెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేకానాత నొప్పలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు ఆనేకవిషయము చేరినవి. అనుభవము
గల డాక్టరుగుటచేతను పరమపూర్వజ్ఞుడైన యిది యెప్పు
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చరునామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమెాలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

కృపవారి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. డి. భవా రూ 1-6-0

దగ్గు క్యానకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును.
ఇది అనేకవిధములు నైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున
తలబలించు దగ్గు. క్యానకోశముల నూత్న వారములందు
ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బసము, తుయనగ్గు దగ్గుకు సేనిచలవన
కుందు దగ్గు విధమున బట్టి యుండును.
మృతాంజనము డిపో మదరాసు - బొంబాయి

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,**
Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రరథా మాత్రలు

ఇది కలరాకు బాహుళ్యములు, చాక్రిక భస్మము
మొదలగువాటిని కలిపి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయ
బడినది. మాత్రములో కలిపివు కుక్కన, మూత్రమునం
దుడు టిపి (phosphate), రెణువు మొదలగు నెక
కోశముల, నడుమనొప్పి, కారకోగము, జ్వరములు,
బలహీనత యితర శ్రీగుంబంధమైన అంటువ్యాధులు
మొదలగువిధి తత్పర దువరును.

ఒక తులము టోవధముగల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1/5/0
8 బుడ్డులు ఒకసారి అర్ధరతు పంపిన ప్యాకింగు పోస్టు
ఖర్చులు యిగావాలి.

ఈ టోవధముల క్యాటలాగు యిథాముగా పంపబడును.

Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.